TRAGEDIEN SANT GUILLARM, CONDT DEUS A POETOU. [IN VERSE.]

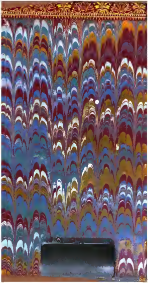

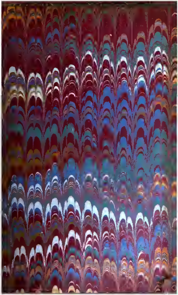

Digitized by Google

K. William X, Duke of Aquitaine

11595 aa 34

Digitized by Google

TRAGEDIEN
SANT GUILLARM,
CONDT
DEUS A POETOU.

E MONTROULES,
E ty GUILMER, Imprimer ha Librer.

1815.

Chetu aman annoyo an Actourien.

Ar VERG'HES
An Ælez RAPHAEL ha GABRIEL.
Sant BERNARD.
Sant GUILLARM, Condt deua ha Poetou.
Ar PAP EUGEN, ar Gardinalet hac habitantet Rom.
ANACLET Pap faus,
Ar ROUE TURQUI.
Ar ROUE HIBERNI.
Ar ROUE PERS.
An DUC breur d'ar C'HONDT, hac e vroec.
Ar GOUARNER.
Ar GENERAL.
An ESCOP.
Eur BARON.
Un DIGENTIL.
Ar SENECHAL.
Ar TENZORIER.
Ar BANQUIER.
Eur CONSAILLER.
Eur C'HAPITEN.
Un OFFICER.
Allan CARO hac e vroec.
LAVIGN hac e vroec.
Un HERMIT.
Eur POT A-GAMBR.
Daou PACH.
PACH Roue Hiberni.
PACH Roue Pers.
Eur TABOURINER.
Eur DROMPILLER.
Soudardet.
Messagerien.
Eur Plac'h possedet.
Diaoullo.

BRITISH MUSEUM

Google

TRAGEDIEN
SANT GUILLARM,
CONDT DEUS A POETOU.

AR C'HONDT A ANTRE GANT DAOU PACH, UN DIGENTIL, EUR POT-A-GAMBR HAC E TENZORIER.

Ar C'hondt a lavar.

Me so Condt a Boetou hac a so puissant,
Vaillanta den a so dindan ar firmamant.
Ne gredan quet e ve var an douar tro ront.
Vaillantoc'h evidon, avez quen divergont.
Queit ha ma voa ma zad er bed-man er buez,
Ne gommanden netra herve ma bolontez;
Mes breman be rancan ren voar an douar
Hervez ma bolonte pe me a raï glac'har.
Da guenta be rancan caout commandamant
Var aour a var arc'hant quen a vezin contant;
Pa'm bezo dastumet un nombr braz aneze,
Men a rayo pep tra herve ma bolonte:
Neuze be rancan caout, an dra-se a zo aclet,
Pep coanta ar merc'het da dremen ma amser.
Ne respectin hini, me rancan he gavet
Tout hep commandamant, ha groague ha merc'het
Hac a pep sort traou all, ha raï contantamant
Din ebars er bed-man: me renq cavet ma c'hoant,
Commandi en antier herve ma bolonte
Partout dre ar vro-man, me assur an dra-ze.
Rac se, me ho supli da vezan diligent
D'ober ma bolonte ha ma gommandamant.
Nep ha vezo contrel e nep guis d'am bolonte,
M'er lacaï dar maro, m'oc'h assur an dra-ze.

An Digentil.
Autro, on dever eo heza oll diligent
Da heuil ho polontez hac ho gommandamant:
Me bromet gant graç Doue, hep camet fazia,
Va dever eo bepret dec'hu oboïssa.

Ar C'hondt.
Nep a raï din adroz da gaout aour hac arc'hant,
Me en recompanço evel un den vaillant,
Rac red eo din cavet da lacat em zenzor,
Me renq cavet mado, evel m'en deus ar mor.
Rac se, ma Zenzorier, dec'hu e commandan
Augmanti va zenzor, hep camet fazia,
Mar beomp goernisset a aour hac a arc'hant,
Ny hon hezo pep tra herve hor santimant.

An Tenzorier.
Pa m'eus bet an henor da veza Tenzorier,
Me en em acquitto sur ebars em dever,
Me lacaï ho leve bepret da augmanti,
Me ao serviger dec'h en queit ha ma vevin.

Ar C'hondt.
Nen deo quet ma leve avoalc'h d'am c'honduin,
Me renq cavet arc'hant bepret dre ma querin.
Rac se quemeret pront, partout drez ma queffet,
Ne hon, m'ho contanto, no pet quet a vorc'het.

An Tenzorier.
Mar quemeran arc'hant en hep lec'h evel-se,
Me a ve punisaet gant an Autro Doue,
Quemeret gant justiç, lequet ep dale pel,
Hevel eul laer publie condaonet da vervel.

Ar C'hondt.
Nen deus quet a justiç e nep lec'h er vro-man
A grette e nep guis donnet d'am c'horijan,
Nac a lavare guir var va actiono:
Mar greont din insult, ne hon, m'ho c'horijo,
Me a ziscoelo dez he zon me puissant;
Mea red eo din cavet bepret aour hac arc'hant.

An Tenzorier.
Justiç a so ivez puissant er bed-man,
Ar rouane memeus a deu d'ho maintenan,

Ar C'hondt.

Credet certenamant, nen deus quet er bed-man
Roue quer puissant ma raen fors anezan:
Na, zoujan e nep guis na Marquis na Roue,
Condt, Baron, Duc na Princ, pelec'h benac ma ve.
Ar pez a lavaran a renquer da zerc'hel;
Nep oa zento ouzin, me raï dezan mervel.
Rac se, groet diampec'h da oher promptamant
Un amas puissant en aour hac en arc'hant.

An Tenzerier.

Ne bon me a raïo, n'ho pet quet a vorc'het;
Dindan ho puissanç me raï ar pez zo dleet:
M'bo servijo fidel, certen ne vanquin quet,
Me gommero partout evel ma commandet.

Ar C'hondt.

Mes red eo din gouzout ma zeue nombr anezo,
Rac evit tud dister na dit quet voar ho zro.
Va oll blijadurez ha va oll passe-temps
Cavet affer ouz tud ho deus cals a chevanz:
Me ne meus quet affer ouz tud so ho poagnan,
Rac dre boan ho divrac'h be medint ho veva.
Me a fel din cavet an nombr a gant mil scoet,
Pe eur yalc'hat mad demeus a ducadet.
Rac se ho supplian, mar be ho polonte,
Da ober bo possubl ma quevio aneze.

An Digentil.

Gant justiç he credan e queffet aneze:
Hemediot deis ha nos ho pilla ar c'hontre,
Divoar ben pemp guennec e reoor setaoço
Da revina an dud evit dastum mado.

Ar C'hondt.

Me na ran quet a gas digant piou hor bezo;
Mes red eo gotid quenta hac y oo refuso;
Ha c'houi, ma Digentil, da c'houlen da guentan
Digant ar Senechal en prest dime breman,
Mar be he holonte reï din un dec mil scoet,
Me er leao en peoc'h, n'en din quet de voelet.

An Digentil

My a da bartia hac yello de gavet

Da gaa al lisero oc'h eus din-me roet.
M'er pedo da guenta da reï din aneze,
Ha mar den d'am refus c'houi a vozlo goude.

(Sortial a ra.)

Ar C'hondt a lavar de Pot-a-gambr.

Ma oa ro, m'en assur, me yel neuze souden:
Me raï dezan ho reï, ya ha cals ouspen.
M'en bezo he oll vad ebars em gourc'hemen,
En lacaï en eur stad da glasq an aluzen.

Ar Pot-a-gambr.

Ma carac'h caa enr re betec ty ar banqoier,
Ennez eo deua arc'haot hac a so dibreder,
A ro var interest, a revio qoement den
Ma ro deze arc'hant, an dra-ze zo certen.

Ar C'hondt.

Pardien! guir eo ze; red eo mont e vele
Da c'hoolen diganten, ha m'er peo goode.
Ys, doubl ioterrest! leveret-se dezan,
Ma ne fel dezan rei m'er goerzo quer dezan.

(ar Pot-a-gambr a sorti.)

An Digentil a lavar.

'Autro, chetu me bet en ty ar Senechal,
Evel ma meus comzet, oo respontet ractal
En deos lavaret din, pen deffe cant mil acoet
Ne roffe quet un diner, rac ne ve quet peet.

Ar C'hondt.

He leal rei a rai, rac me yel e vele
Hac em bezo arc'hant, p'otramamt he vue.
Me ha lacai goerza quement so eo e dy,
Hac am bezo e ater, he dy hac he mado.
Var ben eur veach all, ma em anaveo;
Me ne ran quet a gaa nep guis deos a justiç,
Me fel din ma bunan ober partout d'am guis.

Ar c'henta Pack.

Autro, m'ar plich guenec'h permettin din-me se;
Me a lavaro dec'h ma caffet aneze
Ebars an ty an Escop, he zena aour hac arc'hant,
Hac en deua aneze casi en porneant.

Ar C'hondt.

Me hachic hien, gouir eo se, c'hui voar ar virionne,
Sur en ty au Escop he caffet aneze;
Rec enez en dens sur, mar en deus den er het,
Hac a alfe rei din dec pe daouzec mil scoet,
Ha me na ro din-me en entier ma goullen
Me y ello da guerc'hat en prest he vourgeden.

Ar Pach.

Me ye da hartia da lavaret dezan
Oc'h eua intantion da gavet digantan.

Ar Pot-a-gambr a lar d'ar C'hondt.

Autrn, chetu me bet en ty ar Banquier,
Lavaret en deus din ne roi quet un diner;
Pa ro voar interrest int erc'hant ar Roue,
Hac e ranco cavet cotion eneze;
Eur Santificateur, hac quspen quement-se
He pea dre avanç interrest eneze,
Bep tri mis en avanc quent evit ma roge.

Ar C'hondt.

Chetu ny gante oll breman te refuset,
Vel pa na ouffet quet pe a lec'h on savet.
Pa la tette mornon! er vech-man vezo ret
Din monet da voelet e men vo refuset.
Or aa, nene quet a gae, plijadur vo din-me,
Pa arruin ennon me gommando deze,
Me ho lamo a stat hac o leçai da fal
Ma teu foïnt dam ansout marteze eur vech ell:
Mar contestont ouzin mo lacai quer munut
Ma rer goude ho maro dan annevalet mut.

An Digentil.

Ha enep lezen Doue, Autro, he reac'h se
Noc'heus quet a affer e netra digante;
Mado oc'hena avoalc'h e drugare Doue,
Rac Doue a diffen ober drouc don nessen
Na donnet he nep guis da vengi var nezan.

Ar C'hondt,

Nen don quet en humor da glevet da sarmon,
Me tisco de brezec ous un den a feson.
Sellet ar mic'hiec, ar c'hoquin didelve,

Penos he teu da choqui un den evel domme.
Abalamour da se, assuret, te ranco
Goerza tout en antier ho tier ha querrio;
Ma na rez quement-se m'em bezo da vuez,
Me ha tisco da vlam un den evel domme.

An Digentil.

Autro, mar commandet me rai ho po'ontez,
Me voerzo en antier hep cavet tam truez.

Ar C'hondt.

M'en bezo da vuez ma na rez quement-se.
Me voel aru ma Fach, un dra so a neve.
He bien! ma Fachic, petra en deus lavaret
An Autro an Escop? ha me zo refuset?

Ar Pach.

Ya, tout en antier, quement a c'houlennet.
Lavaret en deus din na roï quet eur goennec.

Ar C'hondt.

Avoalc'h eo quement-se, me a ya bettec ennes,
M'ho rento glac'haret, assuret int a se;
Ha c'houi oll assambles a renco dont guenez,
A nep a boeltrono m'en bezo he vuez.

(*Ar C'hondt a sorti.*)

AR BANQUIER *a lavar d'*AR SENECHAL.

Autro ar Seneehal, me deu betec ennoc'h
Evit un tamic affer pini a gonti deoc'h.
Ar C'hondt deus a Boetou zo bet ho clasq arc'hant,
Pa na meus quet roet e fel ma ruinan

Ar Senechal.

Unan dimeus he dud zo bet guenen aman
Da c'houlen diguenen arc'hant en prest dezan,
Hac en deus laret din ma na rogen dezan,
He teuje ar C'hondt en quer evit ma tevina.

Ar Banquier.

Demp betec an Escop ha leveromp dezan
He cleer dont en quer evit on revina.

AR GOUARNER, AR BANQUIER, AR SENECHAL HAC AN ESCOP.

Ar Gouarner a lavar.

Salud dec'h, Autro an Escop. Ni zo deut d'ho cavet
Evit conta dec'h on darn deus or sujet.
Darn a dud ar C'hundt zo bet betec aman
Da c'houl diguenemp arc'hant en prest dezan,
Ha lavaret demp ma na rogemp dezan,
He tenje he-unan evit on revina.

An Escop.

Unan dena he dud zo bet ivez aman,
Hac en deus lavaret cazi ar meméus tra a
Ya, eur som notabl, betec daouzec mil scoet.
Mar caran ho reï nen deui quet d'am guelet.
Ha mar rojen dezan quement a c'houlenne,
Assuret en ep guis voar ma zro ne deuje.

Ar Senechal.

Diguenemese c'houlen, a non pas dec mil scoet,
Mar caran ho rei n'am bo drone ebet;
Ha mar rojan dezan quement a c'houlenne
Assuret voar ma zro he nep guis na deuje.

Ar Banquier.

Sepanant me meus aon ne deuio d'hor goelet;
Nen deus quet ha fiout en un den revoltet.

An Escop.

Gouir sur a leveret, na fiomp quet ennan;
En a gavn tud fal evit donnet gantan.

Ar Banquier.

Besa he heus tud fal: en pep lec'h he ceffet
Muin demeus ar sort-se evit a dud honest.
Tud fal a seui gantan, assuret omp a ze,
Rac se he meus mil aon razan deus ma bue.

Ar Seneckal.

Donnet a raï en quer evit tra assuret,
Un dra benac a raï pa vezo antreet.

An Escop

Me oc'h assur en fat, en quer ma antre,
Hor bezo un affront, assuret omp a ze;
Sicouret ac'hanomp, ha ni er c'honranto
En aour hac en arc'hant quement ha seffotto.

Ar Gouarner.

No pet quet a vorc'het, me a diffenno quet,
Me ya da lacat ura, da ober va dever.

Ar Senechal.

Rac se, bezit fidel da viret on tan caër,
Ha ni ho sicouro, mar ho pe nep affer.

Ar Gouarner.

Ya, me ziffenno, gant ar c'hraç a Zoue,
Me a zeui d'ho caout, varc'hoaz da greïsde.

An Escop.

Doue da rei dec'h ar c'hraç da zont-de quemeret,
Neuze gant graç Doue ni vezo divorc'het.

Ar Gouarner.

Me ya breman en quer da houlen soudardet,
Var bara un heur amen me vezo preparet.

Ar Senechal.

Mar guel ar Gouarner, quemeret ar C'hondt
He lacat prisognier, nor bezo moin a spont,
Ni a raïo dezan casi eur memeus tra
A lavare da ober, se sur a bromettan.

Ar Banquier.

C'hui, Autro Senechal, magistrat er guer-man,
Ha gle ober justiç bepret da bep huean.
Pa vezo an Autro ar C'hondr lequet dec'h er prison,
Me a rae justiç ep tam compassion;
Hac a gavo testo, ep tam difficulte,
Me lacaï dar maro ep caout ontan true.

An Escop.

Me raïo publia partnut dre ar c'herrio,
Dre an oll parozio, evit cavet testo
Deua ar rapinerea hac al laeronzio
Hac ar violamant : dre vertu an testo
Mar be cavet coupapl dre lezen vajeste,
He vezo condaoner dar maro ep tam true.

Ar Banquier.

Me a meus mil son rac ne gaffet testo,
Dre ma ze un den revoltet dre ar vro.

An Escop.

Ne meus morc'het ebet : pa vezo prisognier

Ni or bero testo demeua a pep cartier;
Rac ma ve er prison, an oll a lavar se,
Jamea ne deu er mea pen deffe mil bue.

Ar Senechal.

Cals a dud puissant zo bed var ar bed-man,
Pere zo bet tromplet aneze o hunan,
Pere oe gavet den er bed-man biviquen
A vige trec'h deze, an dra-ze zo certen;
Mes pa droe ar fortun he teuent da goea.

An Escop.

Demp de nem retira. Varc'hoaa ni glevó
Hac e en deus dezîr da zonnet var on tro.

Un Tabouriner a antre hac a lar.

Ordrenet eo dec'h oll quêmeret an armo,
Ha donnet en ty quer da gavet an Autro,
Ar Gouarner a guer en deus din lavaret
Donnet doc'h aasina da zonet de gavet.

Ar Gouarner.

Habitantet a guer, evit ma intentet,
Ar C'hondt deus a Boëtou ha gle dont d'or goelet;
Discriffet en deus din m'am bezo da fezel
Gantan an alc'hoëo demeus a borzo quer
Evit ma hantreo, ma commando enni
Dan oll habitantet, herve he fantazi;
Hac e ranque cavet an aour hac an arc'hant,
Daou uguent million, quen a vezo contant:
En a rai he roll herve he bolonte,
Da ober demp-ni poan hep caver nep true.
Ma lavar dre he acrit he rai goerza or mado,
Quen a vezo aavet dezan e c'houlenno.
Bet e voamp er conaeil gant noblanç ar c'hartier;
Or c'honseil so bet da diffen ontan quer.
Chetu aman ar sujet do peza daatumet,
Respontet din breman petra a leveret.

Ar c'henta Soudard.

Quement-se ha ve mat, Autro ar Gouarner,
He ve groet goard bemde da viret ontan quer,
A mar be rebellant donnet doc'h attaqui,
Ni on eus armo mat evit e repoussi,

Ar eil Soudard.

Me so bet allies ac'h euil ar c'hampagno,
Hac a het va buez ho vania an armo :
Biacoas na guevis den a nep sort nation,
Ha raje din trei, rac me a meus calon.

An trïet Soudard.

Avoalc'h a leveret, mes c'hoas ne ouzoc'h quet
Pe sort den eo ar C'hondt, herve ma parlantet,
Ma ve arru aman, an dra-ze a zo gouir,
Ne gretac'h na aellet na lavaret eur guir.

AR C'HONDT HAC E GOMPAGNUNES.

Ar C'hondt a lavar.

Or sus, Capitennet, va zud oll en antier,
Me o suppli breman da vezan din fidel.
Pa vezo question evit aotren eo quer,
Neuze he çommancin da ziscoe ma fouer :
Rac me lavar dec'hu, Cabiten va arme,
Tolet hevez m'ho pet a c'houi a boeltrone ;
Rac evel ar c'henta, c'houi ranco bepret
Beza ar vaillanta deus an oll soudardet.

Ar General.

Autro, hep contonanç chetu me prest amao :
Biacoas nem boe morc'het bete an heur a vreman ;
Eviţ disceleria dec'h ar pez zo em c'halon,
Me bromet dec'h james me na vezin poeltron.
Quen dre pado an dir zo en bec ma c'hlenve,
Me demoigno dec'h va guir fidelite :
Non pas dre ma c'homzo, evel ma contan dec'h.
Ne bon, c'houi a voello pa arruo ar bec'h.

Ar C'hondt

Evidoc'h, Tenzorier, ha zo bepret fidel ;
A bel zo, he credan, e zoc'h ma mignon quer ;
Ne bon, mar gallan c'hoas cavet patiantet,
Me ho recompanso, no pet quet a vorc'het,
A c'houi, oll Autrone, a gredan zo ivez
Er memeus santimant, goelet vo hep dalez.

Ar Pot-a-gambr.

Terribl e zon sezet ho voelet en pe guis

He trettet ac'hanomp nac ivez or servich.
Un Doue zo en Fê a voar ma bolonte,
A men a meus, Autro, ouzoc'hu carante.

Ar C'hondt.

Assuret, Autrone, me a gret fermamant
He vezin serviget guenec'h fidellamant.

An Digentil.

A guement a voelis biscoas var ar bet-man,
Biscoas nan boe courach evel a meus breman.
Avis a ra guenen ma ven presantamant
Oc'h antren en Poetou en em gaffen contant.
Pala jarni mornon! He douet dec'h a ran,
Birviquen gant unan ma c'hroc'hen na fezan.

Ar Gouarner gant e Soudardet.

Salud dec'h, Autro ar C'hondt, penos ac'hanoc'hu?
Chetu me deut do caout evel ma zoc'h arru;
Rac me a bromet dec'h, gant guir fidelite,
Biscoas ne voelis den quen gravet em ine:
Ya, gant carantez evit ma intentet,
Er fesson ma caran biscoas ne meus caret.

Ar C'hondt.

Autro ar Gouarner, terrupl e zoc'h glazet,
Credi a ran e zoc'h un traitour en andret.

Ar Gouarner.

Credet parfetamant james ne songis den
Bette an heur a vreman, an dra-ze zo certen,
A c'hoas ne gredan quet evidoc'h, Autro ar C'hondt,
He rac'h din recul na quemeret nep spont.
Me zo bet alliez en meur a varsillo,
Ha biscoas ne gollis er bresel en nep tro.

Ar C'hondt.

Clevet ta, Gouarner, re robust ho cavan,
Terrupl he comzet rust ebars er vro-man.

Ar Gouarner.

Mar oc'h eus an desir da lavaret un dra,
Comzet ha ni glevo gant cals dimeus a jos.
Rac se, demp er blacen ep dale quen aman;
Neuse ni a glevo petra ret er vro-man:
Rac ne bretantan quet c'hoas he vec'hu quen hardi

Da bretanti netra e nep va fantazi.
Autro ar C'hondt, m'ho pet, leveret din breman
Pelec'h na pe en bro chetu dre aman.
An nor-man zo serret ouzoc'hu franchamant,
Mar contester ouzin na vezin quet contant,
Aman eo lavaret penos oc'h eur goal den
Ne ret fors a Doue, a diaoul, nac a sen,
Hac e meus an desir da glevet ho toarre,
Quent monet davantach comzomp breman aze.

Ar C'hondt.

Terrupl out effrontet da c'houzout va doare.
Piou a gommando din-me? Un den evel doure!
Tol e ves mad, ma den, pe e vezi tromplet,
Rac mar fachan ouzit me nas pardonnio quer.

Ar Gouarner.

Me lavar quement all dec'hu, Autro ar C'hondt,
Biscoas me ne voelis un den quen divergont.
Abars ma quitaffen biquen divoar oc'h ent,
Me a zepre ma c'hic a golle ma squient,
A dorre ma divrec'h, a denne bleo ma phen,
Quent evit pretanti comz en eur sort termen.
Terrupl oc'h effrontet, malheurus he veet,
Sanchet ompinion buana ma c'heller;.
Attaqui ac'hanon gant comzo goloet,
Quen a meus poan speret me meus ouz da gleyet.
Gant maliç e frezan, gant depit e varvan,
Col ma sqpient a rin pa songin neubeutan.
Vantre tette mornon! Pa gleffen parfoeltra,
Te pe me a ranco ar voech-man perissa.

Ar C'hondt.

Terrubl oc'h aheurtet, Autro ar Gouarner;
Falveout a ra dec'h alc'hoea ouzin quer,
Evel pa na veo quet ar henta anezi:
Pe houi zo en çoler, pe oc'h eus freunezi.

Ar Gouarner.

Freunezi na meus quet, en coler eo e zon.
C'houi a ro caz daze certen, Autro ar C'hondt,
Ouz en em revolti a enep ar guer-man.
Raç se e zon fachet, haç e zon deut aman

vit lavaret dec'h prömptamant ar voech-man
irviquen evel se ne antreet aman.
Penoz, den fal ma zout, collet eo da squiant;
Ancouet e heus Doue, Roue, an oll Sent;
An Diaoul deus an ifern so antreet ennout;
Biscoas ne voelis den revoltet evel-dout;
Possedet eo a gren da galon gant mado;
En tenzorio ar bet e man da zilisso.
Un den a galite! Fi da guement-se tout!
Foler e ves, Autro, pe ho pezo irvout;
Rac me a lavar dec'h gant amitie ep quen,
Ha non pas dre coler na gant eur galon yen,
Va c'halon so bepret evit ho servigin:
Que nen deo breman nen doc'h displiget din.
Me nen don quet traitour. me a meus droug oozoc'h;
Ha maliç em c'halon ne dalfe quet enac'h.
Er fin ne baren mui da gomz var quement-se.
Me a gret em c'halon oc'h eus quitter ar fe.
Perac e spontin-me evit goelet ar C'hondt?
Nen deo quet ar Roue. Ma ve quen divergont
Donnet da forci quer henep ma bolonte,
Mar antreet ebars, me am bo ho pue.

Ar c'henta Soudard.

Goel eo dec'h he lezel, rac nen doc'h, me promet:
En zo goassan clenvez ha quemen a gaffer.
Mar ho pe affer ontan, neuze c'houi a voelo.
Lezomp-ni anezan ha tennomp on hilfo.

Ar Gouarner.

Me a varfe cant coech, an dra-ze m'er promet,
Quent ma teuffe en quer da ober drouc ebet.
Arretet, Autro ar C'hondt, pe me po ho pue:
Ni zo aman en goard, hac e vec'h eur Roue,
Ne antreo den aman ne glevin ho doare.

Ar C'hondt.

Ra zhaurtet ho cavan, Autro ar Gouarner,
Ha n'ho poehu quet dec'h diguenan eul lizer?

Ar Gouarner.

Pardonnet-din, Autro, dec'h he voe recevet
Eul lizer deus ho peurs a voe din digasset.

Me er c'hommnices da habitantet quez,
Ma teujont da sponta ho clevet an tenor,
Ma zint oll resolvet da zont de ne'm diffen,
Mar fel dec'h dont en quer, an dra-ze so certen.

Ar C'hondt.

Parac e apontetu? C'houi ne beet dinar,
Nac an artizanet pera a chom en quer.
Mea a re pinvidic a ranco rei din-me
En antier ma goulen, p'otramant ho bue.

Ar Gouarner.

Salocroas! Autro ar C'hondt, ne c'hoarvezo quet se:
Me ho pet da retorn mar be ho polonte.

Ar C'hondt.

Nen dout quet esperet da rei din en antier
Quemenn a c'houlennan scrivet dre ma lizer.

Ar Gouarner.

Jamez na bermetin dec'h ze, a lavaran;
Rac evit comzo caer ne antrefet quet aman.
Rac se, me ho supli, retornet prompt dar guer;
Ma na set me raï urz d'ho renta prisognier.

Ar C'hondt.

Va renta prisognier, un den evel domme!
Ne heus na urz na pouvoer da ober an dra-ze;
Ha ma ouffen ep quen he pe bet an desir
D'am sellet evit sa na da lavarat guir,
Ma plante ma c'hlanve cant coech evit unan,
Er calon da guenta hac er coquinet-man.

Ar Gouarner.

En em rentet, Autro, da donnet prisognier,
Pe m'an bezo ho puez, an dra-ze a zo scler.

Ar C'hondt.

Quer vn dit da gomzo, me e bromet dit ze,
Rac e zout voar ar poent ma colli da vuez.

Ar Gouarner.

Pa golfen ma buez-me ne ran quet a gas;
Me a varfe aman quent sortial am plaç.
He bien! ma goardo, res eo en em gouragi
Ouz an diaoul braz a zeu d'on attaqui;
Rac en eum rentet evit divoal ho pen,

Pe ho pezo malheur, an dra-ze zo çerten.
Ar C'hondt.
Va c'halon sur em c'hreis a frea gant anquen;
Ret eo dissimali guenec'h, mihieyam.
Ar Gouarner.
Biscoas ne meus goelet eur geant eveldout,
En quement a ma hes partout he res irvout.
Mes pa ve an ifern ouz da zicour breman,
James a henep din ne entrees aman.
Goel ve guenen mervel mil guech evit unan
Quent ma antreac'h en quer evit e revina.
Ar C'hondt.
Marvail a leveret: breman ni a veelo
Pehini ac'hanomp da guenta a vanço.
Ar Gouarner.
Certen me vosé er fet james me ne vanquin,
Evidoc'h.oc'h unan james ne reculin.
Mes ardou an diabul á zo ouz da sicour,
Ne'n deus man evidout ne met en tan pe an dour.
Mes Jesus ma Salver ha sicouro bepret
An nep a gombatto en hano an Drindet.
Ar C'hondt.
Diffen quer ouzin-me a fel dit da ober!
Nen dout quet suffisant da ze, ma mignon quer.
Ar Gouarner.
En hano an Drindet, me ho pet, arretet,
Ar C'hondt.
Hep tam remission breman he finisset.
Ar Gouarner.
Autro ar C'hondt, marteze en em queffet tromplet.
Ar C'hondt.
Raisonni a rez c'hoas, fripon fal, effrontet.
Ar Gouarner
M'ho pet, Autro ar C'hondt, en hano Doue on lezet.
Ar C'hondt.
Dae lezel, obstinet, da vuez e rancan.
Ar Gouarner.
Ret vezo dre c'hoari e hol guenec'h quentan.
Ar C'hondt.
Me gret e zout pare ar vech-man couscoude.

Ar Gouarner.

Barbar hac innumen, tirant ha didalve.

Ar C'hondt.

Coma a res c'hoas ouzin, fripon, er feson-ze.

Ar Gouarner.

Diaoul bras an ifern, te a c'heua ma bue.

Ar C'hondt,

Friponoet effrontet, coquinet didalve,
M'ho tisco da attaqui un den evel domme.
Rac se en eum diffen, me a bromet dit se,
Me aotreo en quer hac am bo ta bue.

(*Laza ra ar Gouarner.*)

An oll Soudardet atsambles.

Misericord, Autro, pardon, en an Doue.
Ny a c'houlen pardon hac ouzpen or bue;
Ny offr dec'h oa servich ar rest deus or bue.

Ar C'hondt.

Me ho pardonno tout ha roï dec'h ho pue
Pa'n doc'h en em rentet, assuret oc'h aze.
Ma vizac'h resolvet ha to de ne'm diffen,
M'en bige ho pue, an dra ze zo certen.
Rac sez, chommet aze pe retornet d'ar guer;
Me raï ma ordrenanç breman ebars en quer,
Hac a raïo ma feuc'h gant ar binvidigen,
M'en bezo ma c'houleo, an dra-ze so certen.

AR SENECHAL, AN ESCOP HAC AR BANQUIER.

Ar C'hondt a lavar.

He bien! Aotrono, nac evit pez aujet
Oc'h eus sc'hanon-me quen difesaon tretet?
Ha dont d'am refusi evit neubeut a dra
Ne gielac'h quet ober, an dra-ze a gredan.
Ha zerri quer ouzin, ha nouzoc'h quet eo me
An Autro Souveren partout dre ar c'hontre.
Respontet din breman, mes ne leveret guir.
Quent ma voan deut en quer he voac'h meurbet habil,
Ha roet guenec'h moez d'am lacae er prison,
Da laza ma goardo hep tam remission.

An Escop.

Pardonnet din, Autro, a ze am axcuset.
Ar Gouarner a quer en devoa concluet
Da lacat oher goard, me a bromet dec'h se,
N'en davoa quat a ura, Autro, da ober aa.

Ar C'hondt.

Quar e zeo het dezan, ma meus bed he huez,
Hac em bezo arc'hant, pe me gollo ivez.
Ha quement a c'houllan na rabattin diner,
Pe me lacaï au tan partout da zevi quar.

Ar Senechal.

En ep lezan Doue he raffac'h quament-ze,
N'oo deus quat a vado da seval ar som ze.
Pa deuffac'h da voerza on oll vat an antiar,
Ne aafac'h quat ar som a fel dec'h divar quer.

Ar C'hondt.

Balistr ha coquin fal, hac avis a haus-te
E ran me ar justic evel ma er gre-te?
Ha mar be aur paour ques er prison dit lequet,
Ne vez jamas contant ne paan revinat.
Neuze he vi bamde ouz e interrogi
Quen a pezo tennet quement mad a guivi.
Ma na guevea testo d'e lacat d'ar maro,
Te a glasco erfin quelliez deus a dro.
Ma quivi lec'h svoalc'h hep cavet tam truez
Da lemel 'digantau e zanvez hac e buez.
Mes dima ne rï quet, cret assur an dra-ze,
M'en bezo ma goulen pa zon deud da vale.

Ar Banquier.

Autro, m'ar pilch guenec'h rei din daou de pe tri,
Me ne c'houlennan quen avit ho fourvain
Me roï den en antiar, moyennant graç Doue,
Quement a leverat m'am bezo liberte.

Ar C'hondt

Ya, me roï amser evit ho fourveï.
Rac se gra diampech ha quenta ma c'hilli,
Renteot din dec mil scoat, hac e billi neuze;
Beva atao au peoc'h ha cavat liberte.
Mes evidoc'h o taou a ranco rei dime

Daou mil scoet varnuguent, pe m'em bo ho pue.
Hac evit va foan da veza deut en quier
He rancan daou mil scoet, an dra-ze a zo seler.
Ne rabattin diner n'am bezo quement-se
En aour hac en arc'hant, p'otramant ho pue.

An Escop.

Impossubl he ve demp oc'h eavet fere :
Reit dimp eis de termen, Autro, da glaiq ane,
Ar som a zo notabl, n'eo quet ez oc'h eavet,
Sur ny ho fournisso dec'h, certen ne vancomp qeet.

Ar C'hondt.

Ne roan quet a dermen, credet en guirionne,
Beza oc'h eus moyen da bean aneze,
C'houi oc'h eus marc'hat mad da veza quit gant se,
Ha me quercoulz marc'hat da gavet ho pue.
Bac se, ma Zenzorier, me gommand dec'h breman
D'ho lacat er prison, ha commancet goerza.
Quement mat ha gueffet deze eo ho ziez,
Ha ma na ve avoalc'h m'em bezo ho bues,
He depechet ober abars ma retornin.
Me ya da dy ma breur cuet ne arretin.
Rac se grettu depech breman me retorno,
Ma rebarbont ouzin m'ho lacai d'ar maro.

An Tenzorier.

Autro, me a raio quement a gommandet,
Hac a raï en faut ar pez a leveret.

(Ar C'honde a ya er mez.)

An Tenzorier a lavar.

He bien ! Autrone, ret eo pea breman
Herve an ordrenanç oc'h eus clevet aman,
Pe donnet d'ar prison, ha me voerzo neuze
Quement vad a guevin ebars en ho tiez.
Va c'harg eo ober ze pa zeo din commandet
Gant ma mest an Autro, pa'n deo bet partiet.

An Escop.

Autro, on sicouret, mar plich guenec'h, breman;
E man en ho poner donnet d'on assiste,
Ho tont da rabatti, p'ho heus autorite.

An Tenzorier.

Ne rabattin diner, assuret credet se,

Ret eo dec'h pes ar som pa zo dec'h ordrenet,
Hep contenanç breman, pe he vet prizonniet.

Ar Senechal.

Ma na rabatet demp nen deo voas dimp pean,

An Tenzorier.

Diffennet eo ouzio, rac se astet buan,

Ar Senechal.

Deud guenemp ni on dabu m'or ho or liberte:
Ne songet quet certen monet dirac Doue.

An Duc breur d'ar C'hondt a tavar d'e vroec.

Va friet, eur boan vras a zo sur em c'halon
Ho consideri ar spont, allas! hac an eston
A ra va breur ar C'hondt d'an habitantet ker,
Betec m'en deus lazet me meus ar Gouarner.
Pa sedi en quer he commant tout deze,
Evel pa ve eur monarq p'ocramant eur roue;
Ma teu d'ho revins ep tam remission,
Ma no deve arc'hant ho lacs er prison.
Memeus an dud honest pep goella deus a ker
Zo gantan revinet quement so er c'hartier.
Ma collan ma squient pa deuan da voelet
Pe guer ysouane he ze en em aecoquinet
Persecuti so ilis op tam remission,
Muntra ha violi partout dre ar c'hanton,
Hep caver nep truez na respecti hini;
He ra pepret pepten herae he fantazi.

An Ducques.

Va friet, evit se n'ho pe quet a vrec'het:
Nen doc'h quet responsabl dar pez a leveret.
Mar gra actiono a ve contrel d'ar fe
He vezo punisset gant an Autro Doue;
Rac oan doc'h quet capabl evit e gorija,
Dec'h he rae insult quer quent ha d'ar c'henta.

An Duc.

Va friet, nen deus eas: me meus ar volonte
Da dont d'er c'horija gant ar c'hraç a Doue.

Ar c'hentâ Pach

Goel ve dec'h en lezel, nen doc'h quet evitan,

Un den revoltet eo mar deus var ar bed-man:
Hac a lavar beva er bed man en e roll,
Un den eo ne rá fora a Zoue nac ha diaoul.

An eil Pach

Guir aur a leveret, rac ne ra fora a den,
Lazà, muntra a ra, an dra-ze zo certen.
Violi ra ar merc'het ar groague dre ar c'hontte
Hep cavet aon ebet a jujamanchou Doue.

An Duc.

Me garre ven capabl evit e gorija
Pa golfen va oll mad ha va buez gantan.
C'hoaa me a ve contant, ma ve convertisset,
Da recour he ine, avoas ne ve collet.

An Duques.

Goel ve dec'h en lezel, pa zeo quen revoltet,
Pidi Doue evittan ma vezo pardonnet,
Lacat offerenno ma plijo gant Doue
Dont d'e gonvertissa ha da chanch a vue.

An Duc.

O Doue eternel! Reit oc'h asaistanç din;
Ha c'houi Goerc'hea santel, a c'houi Speret divin
Diguenec'h ar c'hraç, an ners a c'houlennan
Da vonnet he beite a de gonvertissan;
Da remontri dezan gourc'hemenno Doue,
Hac ar c'hraç diguenec'h ma chancho a vue.

AR ROUE TURQUI *a lavar d'e Pachet.*

Me zo ar Roue bras dimeus an Turquian,
Ar pui santa den a zo var ar bed-man.
Gonnezet e meus oll, quement a zezirent.
Et coas en nep comhat c'hoaa ne'n don bet goasaan
Evit an dangerio a meus bet er bed-man.
An oll nec'hamancho hac an dristidiguez
A meus her er bed-man en durant ma buez,
Dre ma c'houzach he zint oll tremenet
Chomet on en peoc'h, trugare Mahomet;
Enez a zo fidel bepret de vignonnet,
James da den ne vanq p'en deve promettet,
Pa commansis quentan donnet da gombatti

Me'm boa neubeut a dud, me bo pet d'am c'hridi,
Quenta combat a ris he voa en Tartari;
Enon assuramant he voe stard ar barti.
Ogon, gant ar gourach deus va zello ep quen,
He tisparfoeltris tout ep james lezel den,
Ar Roue anezi ha lequis prisonnier,
Ha goude quement se e c'hantresis en quer,
Ma lequis he vado da augmenti ma re.
Neuze em boe courach ho voelet quement se,
Ma c'hoantrezis neuse monnet da Limaci
Ha goude quement se ébars en Hiberni.
Partout em c'hombajo e meus bed ar victoar;
Biscoas en ep lec'h ne meus cavet ma far.
En Spagn, en Allamagn, en Bro-zes, en Candi,
Hac ous ar re-man tout e c'his da gombatti.
Hac e meus gonnezet, c'hout a zo din testo,
Va pachet, pa vosc'h guenen er brezeillo.

Ar c'henta Pach.

Biscoas ne meus goellet ha boe on en bue
Un den quen coursjus ha ma zoc'h en arme:
Nep a vige enon ho voelet ar c'hoari,
Gant un tol lan, ep quen he lac'hoc'h daou pe dri.
Ha me en ho guichen ha voa quer courajus,
A c'houlenne sicour bepret digant Venus;
Biscoas ne meus goellet ev-t eur pot bian,
A guement am drec'he me ne'n don quet en poan.

An eil Pach.

Biscoas ne'm boe quement a c'hoant da gombatti
Evel em boa, Sir, pa voan en Normandi.
Avis a re guenen e voan prest da vervel
En creis an dirantet terrupl int tud cruel,
Mes c'houi gant ho mousquet a laze anese,
Quer pot hac ar c'hellien en o goelen neuze,
Hac eur rivier a goat ho font voar ar pave
Diouz ar soudardet dimeus ar c'hartier-ze.
Neuze em c'houragis pa voelis quement se,
Hac or boe ar victoar ep tam difficulte.

Ar Roue.

Terrupl e zon doaguet. Un dra zo em speret

A zo ouz va geni; ne meus repos ebet:
Avis a ra guenen, clevet eur brut ho ren
Hac a ra din poan vras, an dra-ze zo certen.
Eur C'hondt zo en Poetou, ha ne ra fors a den;
Me requet Jupiter da crevi he empen.

An eil Pach.

Penoa, Sir ma mestr, ha doetanç oc'heussu
N'ho peze trahizon diouzomp ha nep tu?
Me a zepre ma c'hic, ha dore ma mempro
Quent evit ho quitat evit nep breseillo.

Ar Roue.

Avoalc'h eo quement se, ne meus quet e vorc'het
Pa zoc'h oll fidel din na vezin quet trompet.
M'ho suppli, Autrone, bezet fidel bepret.
Daouest petra c'hoarfe rac ne ven surmontet?
Rac me'n a meus esper souten va ampirez
Entre em bevo yec'hrt ha ma touguin buez.
Rac se, ma Zrompiller, het partout da vale
Da lavaret d'am pobl beva en liberte,
E meus bet ar victoar en quement ma zon bet,
Ha leveret deze beza bepret fidel,
Na vezint quet traitour rac na deuffe brezel.

An Drompiller.

Sir, pa gommandet me'n a oboïsso,
Me'n a ya da bourmen partout dre er c'hampagno
Da lavarat d'ar popl beza bepret joaus,
He zoc'h bepret vainqueur a drugare Venus.
Bellaouet, Autrone, noblanc ha bourhizien,
Artizanet a ket hac ar vare'hadourien.
Commandi a ra dec'h Sir on Roue bras
En em garet bepret, beza mignonet vras:
Bet en deus ar victoar en quement ma ze bet,
Var vor ha var douar, trugare Mahomet.
Rac se, bezet fidel bepret en e andret,
Ha mar am brezel he viet aicouret.

(*Sortial a ra,*)

Ar C'honde o lavar d'e dud.

Par ma tete mornon! freunezia a ran:-

Jupiter, Mahomet, va sicouret breman;
Da Pluton ma mignon en em recommandan;
C'houi Mars ha Mercur ha galon a bedan,
Reit din oc'h assistanç pa meus necessite;
Va doare a ouzoc'h ne zoetan quet aze.
Eul lizer zo deut din breman zouden rentet,
Digant eur mignon din e meus an recevet.
Eur Roue a zo c'hoas ebars an Turquian,
Biscoas nen deus cevet he bar var ar bed-man;
Ret eo scriva dezan e meus c'hoant de voelet,
Mar be he bolontez, gant e oll soudardet.
Rac se ta, ma c'houtier, het prest gant diligenç
Bettec ar Roue Turq, hep ober contenanç.
Reit al lizer dezan, ya, ep complimant,
A beure ar C'hondt Poetou, leveret franchamant;
Ha tolet e vez mad petra ha laro dec'h,
Evel ma retornfet vit ma clevin guenec'h.

Ar C'hourier.

Pa gommandet, Autro, me gle oboïsaa,
Me-a retorno prest hep camet aretta,
Hac a lavaro dec'h evel ma lavaro
Nemertan ha roffe din ive lizero.

AR C'HOURIER *a lar d'ar Roue.*

Sir, mar plich guenec'h, quemèret eul lizer
A beurs un den yaouanc n'eo quet deus ar c'hartier,
En em recomand dec'h, c'hetu en langach ber,
Me ho pet d'am depech evit ma hin d'ar guer.

Ar Roue

Penos, coquinet fal, terrubl oc'h effrontet;
Me gret ne ouzoc'h quet oux piou eo he comzet.
Retornet var ho quis buhana ma elfet.
Leveret dan den-ze me yello der goelet,
Dindan eiz de, aman en devezo brezel:
Leveret se dezan pa arrufet er guer.

Ar C'hourier.

Adieu eta, Sir, me ya da bartia
Hac a rento dezan ho quello hep tarda:
Credet assuramant me lavaro dezan,

Ar Roue.

Ha c'houi oc'h eus goelet biscoas quer revoltet
Ha ma zeo ar C'hondt ? M'ho pet consideret.
Fallout a ra dezan rei ar brezel dime.
Jupiter, Apollon, ha c'houi bermetto se !
Ha c'houi ivez Neptun a gommant er mor bras,
Mercur ha Junon, ha c'houi ive Pallas,
An doue Minerv em c'hoste a choazan :
Dezo en em roan quent evit combattan.
Rac se, me ho suppli d'am azista bepret,
Me a fio enoc'h ne vezin quet trompet.
Diana, c'hoas eur voech va sicouret ivez,
Me'n bezo evidoc'h pep sort fidelite ;
Courage ma arme ha bezit fidel din :
Ouz tud ho deus pouvoar e comp da gombatti.

AR C'HONDT GANT E DUD.

Ar C'hourier a lavar d'ar C'hondt.

Autro, mar plich guenec'h, intentet m'ho suppli
Biscoas na voelia tud evel en Tartari,
Quer cris int a galon ha rust bras a vizach.
Avis a ra guenen ne zint leun a gourach.

Ar C'hondt.

Petra en deus laret an den-ze a nevez,
Ha me zo e vignon, he mezan, coucoude ?

Ar Pach.

Salocroas ! Autro ar C'hondt, lavaret a ra dec'h
Var ben eiz dez aman en eur gavo guenec'h,
Intantion en deus da livra combat dec'h.

Ar C'hond.

Ze memeus a fel din, a ne c'houlennan quen.
Me a houlez er fat em boa adversourien.

Ar Pot-a-gambr.

Autro, teulet e voes gant aon na vec'h tizet,
Rac enez zo un den a zo leun a speret.

Ar C'hondt.

Penos en deus speret ? petra leveretta ?
Ha c'houi a voar pihu on ? ha sponts a rittu ?

Ar General.

Iac e ve an ifern armet en hon benep,
N'am bezo quet a spont pa vezin coleret.
Avia a ra guenen e sao ma bleo em pen
Pa glevan comz an Turq, assur, en ep tachen.

AR ROUE *a lavar d'e dud.*

He bien! va c'honseil, quenta zo da ober
Eo goulen assistanç quent monnet dar brezel.
Ret e zeo dimp goulen sicour ouz Mahomet
Pehini a adoren evel ma zeo gleet

(Aman e c'hozont var o daoulin.)

Neptun ha Pallas, Apollon, Jupiter,
Lucifer ha Vulcain, Belzebut, Astoret,
Anfin oll idollo assambles ho pedan;
Reit din oc'h assistanç, ezom a meus breman:
Biscoas n'am boe brassoc'h. Mar plich, reit sicour din,
Quen a vezo neuze me chommo d'ho pedi.

Un Diaoul a lavar.

Nep aon, sao a lesse, quemer pront an armo,
Ha quet da gombatti, me n'eur gavo enon.

Ar Roue.

Me bo trugareca, ma Doue Mahomet,
Abalamour moc'h eus ar vech-ma me c'hlevet.
He bien! Autrone, a c'hui a voel breman
Penôs on responcet gant doueo ar vro-man?
Rac ae, ho pet courach ha n'ho pet quet a spont,
Na boeltronet jamea ha bezet divergont.
Gant graç an idollo pere zo puissant:
Nep a ao voar ne a vezo triomphant.
Biquen, me en assur, n'em bo misericord
Evit ar gristenien pa vezo deud ar sort.
Rac ae, oll Autrone, pa vezo combatti
Evit ar gristenien, ne espergnet hini.
Me a recompanço oep a rai gaillardis,
Pa vezin deus d'ar guer me a rayo ma guis.

Ar c'henta Pach.

Credet parfaitamant, biscoaz noc'h eus goelet
Evit eur pot bian un all quen redoutet

Daou mil scoet varnuguent, pe m'em bo ho pue.
Hac evit va foan da veza deut en quer
He rancan daou mil scoet, an draze a zo reler.
Ne rabattin diner n'am bezo quementse
En aour hac en arc'hant, p'otramant ho pue.

An Esop.

Impossubl be ve demp oc'h esvet fere :
Reit dimp eiz de termen, Autro, da glasq ane.
Ar som a zo notabl, n'eo quet ez oc'h esvet,
Sur ny ho founisso dec'h, certen ne vencomp quet.

Ar C'honds.

Ne roan quet a dermen, credet en guiriduine,
Beza oc'h eua moyen da bean aneze,
C'houi oc'h eus marc'hat mad da veza quit gant se,
Ha me querouls marc'hat da gavet ho pue.
Rac se, ma Zenzorier, me gommand dec'h breman
D'ho lacat er prison, ha commancet goerza.
Quement mar ha gueffet dere en ho tiez,
Ha ma ne vu avoue'h m'en bezo ho bues,
He depechet ober abars ma retornin.
Me ys da dy ma breur camet ne arretin.
Rac se grettu depech breman me retorno,
Ma rebarbont ouzin m'ho lacai d'ar maro.

An Tenzorier.

Autro, me a raio quement a gommendet,
Hac a rai en faut ar pez a leveret.

(Ar C'honds a ya er mez.)

An Tenzorier a lavar.

He bien ! Autrone, ret eo pea breman
Herve an ordrenanç oc'h eus elevet aman,
Pe donnet d'ar prison, ha me voerzo neuze
Quement vad a guevin ebars en ho tiez.
Va c'harg eo ober ze pa zeo din commandet
Gant ma mest an Autro, pa'n deo bet partiet.

An Escop.

Autro, on sicouret, mar plich guenec'h, breman;
E man en ho pouer donnet d'on assiste,
Ho tont da rabatti, p'ho heua autorite.

An Tenzorier.

Ne rabattin dioer, assuret credet se,

Ret eo dec'h pea ar som pa zo dec'h ordrenet,
Hep contenanç breman, pe he vet prizuoniet.

Ar Senechal.

Ma na rabatet demp nen deo voaa dimp pean,

An Tenzorter.

Diffennet eo ouzio, rac se attet buan.

Ar Senechal.

Deud gueoemp ni on daou m'or bo or libette:
Ne aonget quet certen monet dirac Doue.

An Duc breur d'ar C'hondt a tavar d'e vroec.

Va friat, eur boan vras a zo sur em c'halon
Ho consideri ar spont, allas! hac an eston
A ra va breur ar C'hondt d'an habitantet ker,
Betec m'en deus laaet me meua ar Gouarner.
Pa sedi en quer he commant tout deze,
Evel pa ve eur monarq p'ozramant eur roue;
Ma teu d'ho revina ep tam remission,
Ma no deve arc'hant ho laca er prison.
Memeur an dud honest pep goella deus a ker
Zo gantan revinet quament zo er c'hartier.
Ma collan ma squient pa deuan da voelet
Pe guer yaouane he ze en em accoquinet
Persecuti an ilia ep tam remission,
Muntra ha violi partout dre ar c'hanton,
Hep caver nep truez na respecti hini;
He ra pepret peptra herve he fantazi.

An Ducques.

Va friet, evit se n'ho pe quet a vorc'het:
Nen doc'h quet responsabl dar pez a leveret.
Mar gra actiono e ve contrel d'ar fe
He vezo punisset gant an Autrou Doue;
Rac nan doc'h quet capabl evit e gorija,
Dec'h he rae insult quer quent ha d'ar c'henta.

An Duc.

Va friet, nen deus cas: me meos ar volonte
Da dont d'er c'horija gant ar c'hraç a Doue.

Ar c'henta Pach

Goel ve dec'h en lezel, nen doc'h quet evistan,

Un den revoltet eo mar deus var ar bed-man:
Hac a lavar beva er bed man en e roll,
Un den eo ne ra fors a Zoue nac ha diaoul.

An eil Pach

Guir sur a leveret, rac ne ra fora a den,
Laza, muntra a ra, an dra-ze zo certen,
Violi ra ar merc'het ar groague dre ar c'hontre
Hep cavet aon ebet a jujamanchou Doue.

An Duc.

Me garre ven capabl evit e gorija
Pa golfen va oll mad ha va buez gantan.
C'hoaa me a ve contant, ma ve convertisset,
Da recour he ine, sivoas ne ve collet.

An Duques.

Goel ve dec'h en lesel, pa zeo quen revoltet,
Pidi Doue evitan ma vezo pardonnet,
Lacat offerenno ma plijo gant Doue
Dont d'e gonvertissa ha da chanch a vue.

An Duc.

O Doue eternel! Reit oc'h asaistanç din;
Ha c'houi Goerc'hes santel, a c'houi Speret divin
Diguenec'h ar c'hraç, an ners a c'houlennan
Da vonnet he bette a de gonvertissan;
Da remontri dezan gourc'hemenno Doue,
Hac ar c'hraç diguenec'h ma chancho a vue.

AR ROUE TURQUI *a lavar d'e Pachet.*

Me zo ar Roue bras dimeus an Turquian,
Ar pui santa den a zo var ar bed-man.
Gonnezet e meus oll, quement a zezirent.
Bi coas en nep combat c'hoas ne'n don het goasaan
Evit an dangerio a meus het er bed-man.
An oll nec'hamancho hac an dristidiguez
A meus het er bed-man en durant ma buez,
Dre ma c'hourrach he zint oll tremenet
Chomet on en peoc'h, trugare Mahomet;
Enez a zo fidel bepret de vignonnet.
James da den ne vanq p'en deve promettet,
Pa commansis quentan donnet da gombatti

Me'm boa neubeut a dud, me ho pet d'am c'hridi,
Quenis combat a ris he voa en Tartari;
Enon assuramant he voe stard ar barti.
Ogon, gant ar gourach deus va zello ep quen,
He tisparfoeltris tout ep james lezel den,
Ar Roue anezi ha lequis prisonnier,
Ha goude quement se e c'hantresis en quer,
Ma lequis he vado da augmenti ma re.
Neuze em boe courach ho voelet quement se,
Ma c'hoantrezis neuse monnet da Limaci
Ha goude quement se ebars en Hiberni.
Partout em c'hombajo e meus bed ar victoar;
Biscoaz en ep lec'h ne meus cavet ma far.
En Spagn, en Allamagn, en Bro-zes, en Candi,
Hac ous ar re-man tout e c'his da gombatti.
Hac e meus gonnezet, c'houi a zo din teato,
Va pachet, pa voac'h guenen er brezeillo.

Ar c'henta Pach.

Biscoaz ne meus goellet ha boe on en bue
Un den quen courajus ha ma zoc'h en arme:
Nep a vige enon ho voelet ar c'hoari,
Gant un tol lans ep quen he lac'hoc'h daou pe dri.
Ha me en ho gurchen ha voa quer courajus,
A c'houleone sicour bepret digant Venus;
Biscoaz ne meus goellet evet eur pot bian,
A guement am drec'he me ne'n don quet en poan,

An eil Pach

Biscoaz ne'm boe quement a c'hoant da gombatti
Evel am boa, Sir, pa voan en Normandi.
Avis a re guenen e voan prest da vervel
En creia an dirantel terrupl int tud cruel.
Mes c'houi gant ho mousquet a laze aneze,
Quer pot hac ar c'hellien en o goelen neuze,
Hac eur rivier a goat ho font voar ar pave
Diouz ar soudardet dimeus ar c'hartier-ze.
Neuze em c'houragis pa voelis quement se,
Hac or boe ar victoar ep tam difficulte.

Ar Roue.

Terrupl e zon doaguet, Un dra zo em speret

A zo ouz va geni; ne meus repos ebet :
Avia a ra guenen, clevet eur brut ho ren
Hac a ra din poan vras, en dra-ze zo certen.
Eur C'hondt zo en Poetou, ha ne re fors a den;
Me requet Jupiter da crevi he empen.

An eil Pach.

Penoa, Sir ma mestr, ha doetanç oe'heuseu
N'ho peze trahizon diouzomp ha nep tu ?
Me a zepre ma c'hic, ha dore ma mempro
Quent evit ho quitat evit nep breseillo.

Ar Roue.

Avoalc'h eo quement ae, ne meus quet a vorc'het,
Pa zoc'h oll fidel din na vezin quet tromplet.
M'ho suppli, Autrone, hezet fidel bepret.
Daouest petra c'hourfe rac ne ven surmontet ?
Rac me'n a meus esper souten va ampirez
Entre em bevo yec'het ha ma touguin buez.
Rac ae, ma Zrompiller, het partout da vale
Da lavaret d'am pobl beva en liberte,
E meus bet ar victour en quement ma zon bet,
Ha leveret deze beza bepret fidel,
Na vezint quet treitour rac na deuffe brezel.

An Drompiller.

Sir, pa gommandet me'n a oboïsso,
Me'n a ya da bourmen partout dre ar c'hampagno
Da lavarat d'ar popl beza bepret joaus,
He zoc'h bepret vainqueur a drugare Venua.
Sellaouet, Autrone, noblanç ha bourhizien,
Atrizaoet e ker hac ar vate'hadourien.
Commandi e ra dec'h Sir on Roue bras
En em garet bepret, beza mignonet vras :
Bet en deua ar victoar en quement ma ze bet,
Var vor ha var douar, trugare Mahomet.
Rac se, hezet fidel bepret en e endret,
Ha mar am brezel he viet sicouret.

(*Sortial a ra,*)

Ar C'hondt a lavar d'e dud,

Par la tete mornon ! freunezia e ran :

Jupiter, Mahomet, va sicouret breman;
Da Pluton ma mignon en em recommandan;
C'houi Mars ha Mercur ha galon a hedan,
Reit din oc'h assistanç pa meus necessite;
Va doare a ouzoc'h ne zoetan quet aze.
Eul lizer zo deut din breman zonden rentet,
Digant eur mignon din e meus an recevet.
Eur Roue a zo c'hoas ebars an Turquian,
Biscoas nen deus cavet he bar var ar bed-man:
Ret eo scrivs dezan e meus c'hoant de voelet,
Mar he he bolontez, gant e oll soudardet.
Rac se ta, ma c'hourier, het prest gant diligenç
Bettec ar Roue Turq, hep ober contenanç.
Reit al lizer dezan, ya, ep compliment,
A beurs ar C'hondt Poetou, leveret franchamant;
Ha toiet e vez mad petra ha laro dec'h,
Evel ma retornfet vit ma clevin guenec'h.

Ar C'hourier.

Pa gommandet, Autro, me gle oboïssa,
Me-a retorno prest hep camet aretta,
Hac a lavaro dec'h evel ma lavaro
Nemestan ha roffe din ive lizero.

AR C'HOURIER *a lar d'ar Roue.*

Sir, mar plich guenec'h, quemeret eul lizer
A beurs un den yaouanc n'eo quet deus ar c'hartier,
En em recomand dec'h, c'hetu en langach her,
Me ho pet d'am depech evit ma hin d'ar guer.

Ar Roue

Penos, coquiner fal, terrubl oc'h effrontet;
Me gret ne ouzoc'h quet oux piou eo he comzet.
Retornet var ho quis buhana ma elfet.
Leveret dan den-ze me yello der goelet,
Dindan eiz de, aman en devezo brezel:
Leveret se dezan pa arrufet er guer.

Ar C'hourier.

Adieu eta, Sir, me ya da bartia
Hac a tento dezan ho quello hep tarda:
Credet assuramant me lavaro dezan,

Ar Roue.

Ha c'houi oc'h eus goelet biscoas quer revoltet
Ha ma zeo ar C'hondt? M'ho pet consideret.
Fallout a ra dezan rei ar brezel dime.
Jupiter, Apollon, ha c'houi bermetto ee!
Ha c'houi ivez Neptun a gommant er mor bras,
Mercur ha Junon, ha c'houi ive Pallas,
An doue Minerv em c'hoste a choazan:
Dezo en em roan quent evit combattan.
Rac se, me ho suppli d'am azista bepret,
Me a fio enoc'h ne vezin quet trompet.
Diana, c'hoas eur voech va sicouret ivez,
Me'n bezo evidoc'h pep sort fidelite;
Couraget ma arme ha bezit fidel din:
Ouz tud ho deus pouvoar e comp da gombatti.

AR C'HONDT GANT E DUD.

Ar c'hourier a lavar d'ar C'hondt.

Autro, man plich guenec'h, intentet m'ho suppli.
Biscoas na voelis tud evel en Tartari,
Quer cris int a galon ha rust bras a vizach.
Avis a ra guenen he zint leun a gourach,

Ar C'hondt.

Petra en deus laret an den-ze a nevez,
Ha me zo e vignon, he mezan, coucoude?

Ar Paoh.

Salocroas! Autro ar C'hondt, lavaret a ra dec'h
Var ben eiz dez aman en eur gavo guenec'h,
Intantion en deus da livra combat dec'h.

Ar C'hond.

Ze memeus a fel din, a ne c'houlennan quen,
Me a houïez er fat em boa adversourien.

Ar Pot-a-gambr.

Autro, teulet e voes gant aon na vec'h tizet,
Rac ebez zo un den a zo leun a aperet.

Ar C'hondt.

Penoa en deus aperet? petra leverettu?
Ha c'houi a voar pibu on? ha aponta a rittu?

Ar General.

ac e ve an ifern armet en hon henep,
'am bezo quet a apont pa vezin coleret.
via a ra guenen e sao ma bleo em pen
a glevan comz an Turq, assur, en ep tachen.

AR ROUE *a lavar d'e dud.*

Ie bien! va c'honseil, quenta zo da ober
o goulen assistanç quent monnet dar brezel.
.et e zeo dimp goulen sicour ouz Mahomet
'ehini a adoren evel ma zeo gleat

(Aman e c'kozont var o daoulin.)

Jeptun ha Pallas, Apollon, Jupiter,
.ucifer ha Vulcain, Belzebut, Astoret,
Anfin oll idollo assamb'es ho pedan;
Reit din oc'h assistanç, ezom a meus breman:
Bisenas m'am boe brassoc'h. Mar plich, reit sicour din,
juen a vezo neuze me chommo d'ho pedi.

Un Diaoul a lavar.

Nep aon, sae a iesse, quemer pront an armo,
Ha quet da gombatti, me n'eur gavo enon.

Ar Roue.

Me ho trugareca, ma Doue mahomet,
Abalamour moc'h eus ar vech-ma me c'hlevet.
Ie bien! Autrone, a c'hni a voel breman
Penos on respontet gant doueo ar vro-man?
Rac se, ho_pet courach ha n'ho pet quet a spont,
Na boelronet james ha bezet dieergont.
Gant grsç an idollo pere zo puissant:
Nep a ao voar ne a vezo triomphant.
Biquen, me en assur, n'em bo misericord
Evit ar gristenien pa vezo deud ar sort.
Rac se, oll Autrone, pa vezo combatti
Evit ar gristenien, ne espergnet bini.
Me a recompanço nep a raï gaillardis,
Pa vezin deus d'ar guer me a rayo ma guis.

Ar c'henta Pach.

Credet parfaitamant, biscoaz noc'h eus goelet
Evit eur pot bian un all quen redoutet

Evel ma zon partout gant an oll Cristenien.
Biscoas bete breman ne meus collet gant den;
Nac evit nep combat ne guitsïs tschen,
Na ne brissen ober evit nep sort Cristen.

An eil Pack.

Ne bon tao, camarad, pa renquer comhatti
Neuze heli goelet eur potric ho c'hoari :
Quer liger, quer buan ha quer scan ho varchin,
Ne vo nemert goad e lec'h ma tremenin.

Ar Roue.

Bon courach, Autrone, quement se a blic'h din:
Me vezo dec'h fidel ar goells ma hillin.
An nep am sicouro deus ma necessite,
Pa vezin retornet me'r goelo goude ze.
Rac se n'ho pet doetanç e haen d'ar brezel,
Quent ma chomfen er guer goel ve guenen mervel.
Ne chommomp davantach, demp d'en em prepari,
Pa vezo poent monet ny yello da c'hoari.

AR C'HONDT HAC E DUD.

Ar General a lavar.

Autro ar C'hondt a Poetou, gant ho permission
Me laro dec'h un darn am aprehansion:
Sellaouet, m'ho suppli, mar den hu polonte,
Ha me lavaro dec'h breman ar virionne.
Pa voan me bo pourmen var ar mes ar guento,
He zeus bet rentet din ractal eur c'helo :
He voa ar Roue Turq ho commanç rei brezel
D'ho Majeste, Autro, sellet an infidel!
Hac e meus bet songer he vige groet mat
Dont d'ho evertissa ha dont da evessat.

Ar C'hondt.

Me ho trugarecs dimeus ma nil pouver,
C'houi zo en assuranç ve brassa mignon quer,
Sellet an infidel, traitour ha deloyal:
Abars un beur aman me roï dezan e fal.
Demp breman, Autrone, demp d'en em prepari,
Ha var nemeur amzer me yef d'e saludi.

Google

AR ROUE.

Par la tete mornon! Jupiter ma Doue,
Chetu ny armet cloz ma guzul adare;
Ha deus d'am instrui ha da lavaret dîn
Penoz pe en fesson he tleer combatiin.
Rac c'houi zo Jupiter, Roue d'an oll astro,
Hac ar mest general var an oll idollo.

Ar c'henta Consailler.

Sir, me oc'h assur, pa vezin me tommet
Evit unan na daou na vin quet surprenet.

An eil Consailler.

Sir, me a ya breman da denna voar e dy;
E gastel hac e ker en antier a razin.

Tenna a ra var ne.

Ar C'HONDT *hac e dud a lavar en coler.*

Vantre tete mornon! petra zo a neve,
Ma tennea em c'hastel hep goulen ma c'honge?
Ah, ah! chetu aman ar roue a Durqui,
Eman zo courajus evel ma livrini.
Me ho salud, Sir, a greïz va c'halon.
Terrupl oc'h effrontet tenna quen direaon,
Hep goulen ar c'honje deus a meat ar ker-man:
Me gret ne ouzoc'h quet piou a chom aman.

Ar Roue.

Ny zo deut aman expresaement, Autro,
Evit rei breael dec'h dre c'hraç hon idolo.

Ar C'hondt.

Paa la tete mornon! Penos, tra effrontet,
Ma medi ho courach. Alon, ma soudardet,
Tennet ho cleveyer ha lamet var neze.

Ar Roue.

Mahomet, Jupiter, parfoeltrit ho fenno,
M'or hezo ar victoar dre graç an idolo;
Ny en em zicouro gant artifiç ive,
Hon aziatet eta doueyo deus an Eê.

Ar C'hondt.

Ho! ne batten biquen da glevet ho langach,
Ho clevet da gomzo me ha ya en arach.

He te en em rento, lavar din effrontet?
Terrupl he aout hardi gant da dad Mahomet.

Ar Roue.

Birviquen an dra-ze ne raen evidout,
Goel ve guenen cant coech perissa en irvout.

Ar General.

He bien! Autro, a c'houl en em rento?

Ar Roue.

Sicour a c'houlennan digant ma idolo.

Ar C'hondt.

Evit da idolo meus aon, nan dout gossa.

Ar Roue

Mars, Jupiter, Venus, a re ze a adoran.

Ar C'hondt.

Penos, tra effrontet, c'hoas nen em renti quet!

Ar Roue.

Vantre sacre mornon! ma nan don glac'haret!

Ar C'hondt.

Rent din prest da glenvez, ne pezo drouc ebet.

Ar Roue.

Goel vez guenen cant coech beza disparfoeltret.

Un Diaoul.

Ma a renonç a gren, ma na gueres tehet r
Evidon me, ma den, ne chomin quet guenet.

Ar C'hondt.

Avis a ra guenen he elevan an diaoul
Ho combatti ouzin evel eur Roue fol.

Un Diaoul.

Fors! fors! fors! voar ar C'hondt.

Ar Roue.

Biscoas n'am boa goe'et un den quen divergont.

AR C'HONDT.

Eman zo bet c'hoari oc'h eus goelet aman,
Biscoas ne meus goelet tud evel ar re-man.
Lavaret mat voa din he voa an Turquiet
Tud ar re terrupla a guement a gaffet;
Mes mar fel deze mùin lavaret guir ouzin,
Me grougo ar Roue hac e dud a devin.

Ar General.

Quement se a ve mad foeltra tout ho fenno,
Quen a vezo neuze nor bezo peoc'h, Autre.

AR ROUE *gant e dud hac a lavar.*

Eman eo din affront, eman zo din glac'har,
Biscoas ne voe goelet un den voar an douar
Quer redoutet ac en, an dra-ze a zo scler,
Bette me'n deus trec'het ma Doue Jupiter.
Er fin, ne on ma han gant despet e fregan,
Gant ar glac'har ha spont ne on petra a ran.
Em dizesper em be c'hoant bras d'en em lazan,
Ne allan muin derc'hel digor ma daoulagat:
Ret e zeo din gortos eur bloa pe daou aman,
Rac nen don quet capabl da drec'hi voar nezan,
Col a ran ma squiant pa deuan da voelet
Eur C'hondt evel ennez en deffe ma drec'het.
Biscoas hettec breman n'am boa collet combat;
Mes he leal breman he meus groet a dro vat.
A ben daou bloa aman c'hui voelo c'hoari all,
Rac me a meus esper da lacat c'hoaz da fal.

AR C'HONDT HAC AN DUG.

Ar C'hondt a lavar.

Ho serviger ma breur, ha mat eo oc'h yet?
Pel a zo n'am hoa bet an enor d'ho guelet.

An Duc.

Yac'h ha dispoz avoalc'h, e drugare Doue,
Da renta servic'h dec'h p'ho pezo bolonte.
He bien! ma breur quer, petra zo e neve
Ma zoc'h deut en quer oc'h unan evel se?

Ar C'hondt.

Gret am boa eur goulen oue an noblanç a guer,
Da hout a hi rage em andret eur faveur:
Goah ho deus groet a se, mes quer eo bet deze,

An Duc.

Eur pec'het bras, ma breur, ho pos oc'h ober se;
N'ho poa quet a affer a netra digante.

Ar C'hondt.

Me'n boa discrivet d'an Autro ar Gouarner

Google

Ma teuje da reï din an alc'hoeo a ker,
Hac en deus refuset ac'hanon deus a ze,
Hac evit peamant me meus bet e vuez.

An Duc.

Va breur, pec'het oc'h eus tout lazet ar Gouarner
Ha voa un den honest mar boa den er c'hartier,
Ha ramassi mado an dud er fesson ze;
Ennez a zo eur c'hrim grevua dirac Doue.

Ar C'hondt.

Va breur, en em drompla a ret voar ar poent-se.
Quement zo er bet-man zo crouet gant Doue
Evit servich an den, ha rac ae e c'hellen,
Pa zon den puissant, quemerer hep goulen
D'am servigin queit ha ma vin er bet-man,
Rac goude ma maro n'am bo ezom netra.

An Duc.

Va breur, c'hoas eur veach, raprenir ar gomz-ae
Ha songet er maro ordrenet gant Doue:
Quement a zo crouet gant Doue er bet-man
A zanco tout mervel, an dra-ze zo patant.
Daouest en pez stat red vo dimp finissa!
Rac ae, me ho suppli, deut da zongeal ennan;
Capabl vezo m'er goar dont d'ho convertissa,
Rac Doue on salver en deveus lavaret:
Nole mortem peccatoris sed magis convertatur.
Doue ne ordren quat laza den er bed-man,
E oll blijadures ma teuffe da veva.

Ar C'hondt.

Ne gomzet quet a varo, me ho suppli a ze,
Enes a zo un dra lestan din a goste;
Doue a lea an den bepret en libarte.

An Duc.

En em drompla a rit, allas! ho cridi ze:
Consideret, ma breur, gourc'hemeno Doue
Ha tacher da regli dionte ho pue;
Songet, me ho suppli, pa oc'h eua e disquet,
Ne dal netra ho gout ma na vent observet.
Miserabl eo an ini ha zo deut voar ar bed
Mar deu d'ho transgressi, sivoas dre eur pec'het.

Goel vige dec'h, ma breur, ne vijac'h quet crouet
Ha lequet da netra, ma gridi a'hellet,
Evit dont da derri ar bianna gourc'hemen
En deus groet or salver, an dra-ze zo certen.

Ar C'hondt.

C'houi a hel ober ze oc'h eus douianç Doue;
Ne vanq netra dec'h, tout herv ho polonte:
C'houi a zo pinvidic, puissant er bed-man,
Quement a zezirit ne zefot dec'h netra,
Ar rozen ar merc'het d'en em divertisaa,
C'houi a zo sur evrus ha contant er bet-man.

An Duc.

C'houi ho peao ive evel ma veritet,
Mea ret eo dec'h ober evel ma zeo gleet;
Rac mé ne gredan quet e ve den er bed-man
A deuffe d'ho refuz, m'oo'h assur an dra-man.

Ar C'hondt.

Ne gredan quet e ve evit eur feumeulen
Unan quen excellant ebars en ep tachen
Evel ma zeo homan. Charmet eo ma c'halon
Oc'h admira he guenet, he daoulagat mignon:
Ret eo din e c'havet, an dra-ze a zo sçler,
Ha te pa ont savant que da bredicateur.

An Duc.

Farsal eo a rea caa guenet ma friet.
Me golo va oll vat ha ma bue guenet
Evit diffen ouzis mar fel dit ober ze.
Ne heus-te quet a aon rac jugeamant Doue?

Ar C'hondt.

Vantre sacre mornon! me renonç da Doue;
Nen deus quet a farço ebars an affer-ze:
Me ranco e c'havet p'otramant da vue;
Rac se, ep contenanç, en em resolv da ze.

An Duc.

Barbar hac inhumen, tirant ha revoltet,
Ha te ve quer cruel quemeret ma friet?
Cas guenet ma oll mad ha ro patiantet,
Lea guenen ma friet a garan quen parfet.

Ar C'hondt.

Ne gomz quet davantach, Croguet enni potret;

Me gollo ma boez pe me renq e c'hlevez;
Ha c'houi, coquinet fal, hetu tout a lesse,
Mar chomet davantach me'n bezo ho pue.

QUENTA OFFICER *ar C'hondt a lavar.*
Deut guenemni, Itron, ret e vo dec'h donnet
Gant ma mest an Autro he zeo dec'h commandet.
Quenta Pach an Duq a lavar
Nan daïo quet aseur, me a bromet dec'h se,
Discroguet anezy pe me'n bo ho puez:
Un dra vras eo goelet he vec'h quen effrontet
Cas guenec'h ma mestres en despet d'e friet.
Eil Pach an Duc a lavar.
Courach, camaradet, ha divoallomp onte,
Da diffen hon mestres ne'n daïo quet gante:
Me a varfe aman an dra-ze a zo sclet,
Quent me deffe affront ma hë deus ar guer.
Eil Pach ar C'hondt
Guenemp a dra certen e c'haï, me bromet se,
Mar diffennet ouzimp or bezo ho pue.
An Ducques.
Fors, ma friet! Sicour, palamour da Zoüe,
Da zifen ma henor hac ouzpen ma bue
Ouz an tirant harbar a zeu d'am ravissa:
Va friet, en an Doue, ma sicouret breman.
An Duc.
Va sicouret, ma zud, da lemel ma friet
A ya gant an tirant harbar hac effrontet:
Biscoas ne meus goelet er bed-man, me gret se,
Ne respetche he goad, tirant, nemer doute.
Ar C'honde.
Vantre sacre mornon! Me renonç da Doue.
Penos, coquinet fal, ma bo, gast didalve,
Mar chomet dirazon ma e'am bo ho pue
Autro, het da sarmon partout drez ar c'hontre,
A c'houi, Itron, marchet, ne gontestet quet se.
An Duques.
O Doue eternel! reit dc'h assistanç din;
Me ho pet ar vech-man da zont d'am c'honsoli;

iscoas ne voe den quen glac'haret a men,
e gare he ven quit evit col ma bue.
ffanci ma Doue, ma herent, ma friet!
ivoas men ma hunan a zo dissenoret,
ta ne deu ma c'hrouer breman d'am azistan:
te gare ven maro hac et deus ar bet-man.

Ar C'handt.

antre aere mornon! Me renonç da Doue,
Na gomzit davantach ha querzet a lesae.

An Duc.

Va sicouret ma tud, da lemel ma friet
A ya gant an tirant barbar ha revolter.

Ar C'hondt.

Penos, coquinet fal, poeltronet didalvez,
Ma na gueret quitat me'n bezo ho puez.
Rac se, me levar dec'h mar deut muin var ma zro,
Gant ma c'hontelassen me ho tisparfoeltro.

AN DUC *e hunan.*

O malheur ar braman! ô tirant! ô barbar!
Biscoas ne voe goelet da bae var an douar
Nemer eur veach al gant an tirant Hamon,
Pehini a eure eur memes action,
Hac a voe quer cruel da ravissa e c'hoar
Ha voa eur plac'h honest, he hano voa Thamar;
Mea Doue eternel, c'hout a zo mad beptet;
Dre ho misericord conservet ma friet
Ouz an tirant cruel en deus hi ravisset:
Pa na voa quet contant ne'n deue quet a bec'het.
Me a ya da gavet an Escop deus a quer,
Ma care ma zenti e raffe he zever,
He prononce eur setanç a excommuniguet
Er ferranche e vesq an oll catoliquet,
Ha neuse martezê gant ar c'hras a Doue
En em gonvertisso hac e chancho a vue.

AN ESCOP, AR SENECHAL HAC AR BANQUIER.

An Escop a lavar.

Chetu ni revinet ar vech-man gant ar C'hondt,

Biscoaz n'am boa goelet un den quen divergont
Pa deuas dar guer-man, m'oc'h assur deus a ze,
Me songe coulz a voa e collen ma bue.
Ar Senechal.
Gouir sur a leverer, nen deus quet er hed-man
Un den ail quer cruel, an dra-ze a gredan,
Ma n'or bige cavet arc'hant da rei dezan
E voamp oll revinet ha lequet da netra.
Ar Banquter.
Evit den em diffen ne voamp quet evittan,
Cavet en deus tud fal evit donnet gantan;
M'or bige contester, an dra-ze a zo scler,
E lacage an tan, me gret, da lesqui quer.
An Escop.
Mar deu mui var on tro e vezomp revinet,
N'or bo quet a arc'hant da rei dezan bepret.
Ar Senechal
Ret vezo dimp bepret rei e c'houlen dezan,
Rac nen domp quet capabl d'en em diffen ontan.
Ar Banquter.
Mar deu nemeur a voech da c'houlen quement-se,
N'or bo quet a arc'hant, assur eo an dra-ze.
An Escop.
Me voel arru e breur ho tonnet d'or c'havet,
Un dra benac a zo sur gantan c'hoarvezet.
Salud dec'h, Autro an Duc, petra zo a neve,
Ma zoc'h breman en quer oc'h unan evel ae?
An Duc.
Allas! auget a meus hac am groa glac'haret,
Va breur an Autro ar C'hondr en deus ma desolet.
Ar Senechal.
He leal, Autro an Duc, ni a zo diezet,
Daon uguent mil scoet e zeo demui coustet,
Ho vezs deur en quer ma zint dezan savet,
Ma coust din ma hunan bete unnec mil scoet.
Ar Banquier.
Din me a coust ive ep rabarri diner
Dec mil scoet en antier, quent ma zeo et a quer.
An Escop.
Certeo, coustet eo din trizec mil scoet en antier

Quent ma zeo sortiet hac et dimeus a quer !
'hoas e zon evrus bezs quit evit se,.
Ne zonge couls a vos e collen ma bue.

An Duc

Ma vige ma oll vad et gantan en antier,
Ha lezet ma friet da chom guenen er guer,
Me'n a vige contant d'ho hol tout en antier,
Quent laëres ma friet, an dra-ze a zo scler.

An Escop.

Penos, heo et gantan ho pried evel se!
He grim a gri vanjanç ous an Autro Doue.

An Duc.

Ya, gouir eo certen he zeo bet anlevet
Diguenen deus ar guer gant an den miliguet.
Rac se on deut aman ma vezo decrettet,
Ha groet he decretta evel ma zeo gleet.

Ar Senechal.

Penos he zecretti; ne'n deus den er guer-man
Ha grette en ep guis lavaret guir ontan.

An Duc.

Perac ne greac'h quet? c'houi a zo obliget
D'ober justiç d'an oll evel ma zeo dleet:
Evidoc'h zo chozet evit ma punisset
Ar c'hrimo capital ha vezo er vro groet,
Ha ma na rentet quet da peb hunan justiç
C'houi ranco oc'h unan anduri ar supliç.

Ar Senechal.

Nan don quet obliget, me a lavar dec'h ze,
Rac aon am be neuze na golfen ma bue.
Lequettan er prison ha neuze he voelfet
He me a raï justiç evel ma zeo dleet.

An Duc.

Me n'an don quet capabl da oher ze dezan;
Ma vigen ne vos quet et ma friet gantan.

Ar Senechal.

Evidon en ep guis ne'n don quet evittan,
Rac se ciesquet re al hac a allo ontan.

An Duc.

C'houi, Autro an Escop, ha renq da viana

Prononçi eur setanç de excomunuga.
An Escop.
Evit se ne rin quet, me lavar dec'h breman,
Ne aonrciin jamea en ep guiz anezan.
Ha petra a dalfe demp aur ober an dra-ze?
Un den eo ne'n deus quet deus a doujanç Doue.
An Duc.
Un dra vras eo lezel un den var ar bed-man
D'ober pep sort crimo hep dont d'er punissa.

AR C'HONDT HAC AN DUCQUES.

Ar C'hondt a lavar dezi.
He bien, ma c'halon ha ma c'hontatamant,
Ne'n doc'hu qnet breman ebars en ezamant?
Biscoas ne voe ma breur un den evel don me,
Na birviquen na ve, me assur a ze.
An Ducques.
Me ne ouffen beza em ezamant biquen
Quen a vezo beza gant ma friet hep quen.
Ar C'hondt.
Ne'n deus den er bed-man ebars en plijadur
Evel ma zoc'h breman, an dra-ze me'n assur.
An Ducques.
C'houi a zo un tirant, eur barbar revoltet.
Ar C'hondt
Gant ba ran darre all c'houi noc'h eus drouc ebet.
An Ducques.
Ar goaass avoas din me zo dissenoret.
Ar C'hondt.
Ne gomzet quet a ze ha ni vo mignonet.
An Ducques.
Den mechant, effrontet, cruel a diraison.
Ar C'hondt.
C'houi eo va c'halonic, va inclination.
An Ducques.
Te laca va ine evel en eur prisoo.
Ar C'hondt.
Va c'halon c'hoas eur voech ha va inclioation.
An Ducques.
Traitour, den miliguet, me gret out possedet.

Ar C'hondt.

Aboe an heur quenta ma voells ho quenet,
Me gret en assuranç ar pez a leveret,
Aboe ar moment ze oc'h eus ma ravisset.

(An Ducques a goe dan douar.)

Ar C'hondt a lavar dezi.

He bien, va c'halonic, petra eo quement-ze?
Ret eo en em gouragi ha sevel adare.

An Ducques.

Cals a ret din a c'hoas gant ho comzo lubric,
Hac offessonio fal, milliguet rejudic.
Avis a ra guenen e zon prest da vervel,
Ne gredan quet james e ouffeo beva pel.

Ar c'hondt.

Sevel, va c'halonic, arabat eo facha,
Me zo ret din partout en em divertissa;
Mar lavaran netra he zeo gant carante
Eo en lavaran dec'h ha gant fidelite.
Terrupl on contristet, memes poan a souffran
Em speret, em c'halon evel-ze p'ho coelan:
C'houi eo va esperenç ha va oll blijadur,
Va oll gontstament p'am he displijadur;
Va fianç er bed-man ha va objet querra,
Deus va oll tenzorio c'houi sur eo ar c'haëra.
Me'm bezo evidoc'h en pad va oll bue
Cala a fidelite ha cals a garante,
Me ho caro bepret memeus bette mervel
Hac e meus esperanç, Itron, da guen derc'hel.
Rac se, me ho supli, discleriet prontamant
Petra ho gra dies perac nen doc'h contant,
Ha mar e meus pouver en ep feçon ebet
Da renta dec'h servich evel ma veriter,
Me ho pet d'am c'hredi evel m'ho promettan;
Deus a greïs ma c'halon me raïo mar gallan.

An Ducques.

Ar pouver-ze oc'h eus, gout a ret, couls a me
Oc'h eus ma ravisset deus a douez ma ligne,
Ha digant ma friet pehini am boa bet
Hac a garan muïs hac a guerin bepret.

Ar C'hondt.

Me zo un den prudant a meua autorite,
Me a gret be clean beza caret yve.

An Ducques

Gouir sur a leveret ma ve c'houi a veffe
Evel me zeo gleet dindan doujanç Doue.

Ar C'hondt.

Arabat eo memeus sonjal en quement-ze,
Goude p'an bezo spas me voelo an dra-ze.

An Ducques.

Avoalc'h eo quement-ze, discour a ret breman
E medi da galon bars an traou ar bed-man,
Da heuil de blijadur ha da vue infam
Palamour ne gueves den a deuffe das plam.
Ogon me lavar dit hep cavet aon, ebet
Ma na chanchea bue he vezi glac'haret:
Doue a bermette pa pezo uzet re
Deus e batianter, assuret out a ze.
Ma aruo guenet eur goal rancontr benac
Ma na gouliea pardon ous Doue a galon vad.

Ar C'hondt.

Javaret e heua din meur a sermon deja,
Un den fal am heves herve ma intanten.

An Ducques.

Ar falla den zo bet biscoas voat an douar
Pa zout bet quer cruel da ravissa da c'hoar:
Hac en zo bet biscoas goelet var an douar
Un den quen revoltet, quen cruel, quen barbar,
Nemet un tirant all ha voe quen effrontet
He eure ar memes tra, Amon he voa anvet.

Ar C'hondt.

Ret eo dec'h franchamant tevel voar quement-ze,
Me za permettet din commandi dec'h yve.

An Ducques.

Ne ouffen birviquen ancouat quement-ze,
Eur c'hrim a gommettan grevus dirac Doue.

Ar C'hondt.

Clevet ma c'harante, va speret, va dezir,
An dra a lavaran dec'h certen hac a zo gouir.

Google

Me c'houlen da desto ar steret hac al loar
Biscoas ne meus 'caret unan var an douar
Evel ma admiran ar brezanç ac'hanoc'h,
Birviquen ne vancan da veza fidel deuc'h.

An Ducques var e daoulin.

Goerc'bet glorius Vari, me recommand dec'h ma c'halon,
Quemeret ma ine en ho protection:
Mes allaa! sivoas din petra lavaran me,
Me zo criminales dirazoc'h, ma Doue,
Dre ar merit ar goad er groas oc'h eus acuillet,
Digant an tirant-man breman ma delivret.
Pe'tramant, ma Doue, diguesaet an anco
Da lacat eur veach ar fin d'am deverio;
Ne chomin quet pelloc'h d'offanci ma Doue
En pep sort pec'hejo evel ma ran bemde.
Maleur dide, tirant, maleur sur a pezo,
Rac te a zo coa din da ober pec'hejo,
Pec'hejo execrabl, leun a fallagries,
Dre da superbite ha da autorite.

Ar C'hondt.

Biscoas ne meus goellet unan var ar bed-man
A bliche d'am speret evel ar Brinces-man;
Rac ze leveret din, mar plich guenec'h, Itron,
Perac tra ne'n doc'h quet en dezir bo calon?

An Ducques.

Pa deuan da zonjal, allas! pe sort buez
A gonduan guenec'h breman, sivoas dime,
He teuan da sponta pa sonjan vezo ret
Monet da rentan cont petra em bezo groet,
Deua ar pec'hejo braa hac an avoultriac'h
A gommettan gnenec'h, sivoas din allies.
Credet parfetamant me gare ven maro
Hac et deus ar bed-man, finisset ma dezio:
Evit oc'h offanci ma Doue vel' ma ran,
Ret vezo renta cont pa zongin neubeutan.

Ar C'hondt.

Arabat en nep guis dont da sonjal en ze,
Credet parfetamant, pe me'n bo bo pue.

Pronnnci eur setanç de excomunuga.
An Escop.
Evit se ne rin quet, me lavar dec'h breman,
Ne sourciin james en ep guis anezan.
Ha petra a dalfe demp sur ober an dra-ze?
Un den eo ne'n deus quet deus a doujanç Doue.
An Duc.
Un dra vras eo lezel un den var ar bed-mer
D'ober pep sort crimo hep dont d'er punissa.

AR C'HONDT HAG AN DUCQUES,

Ar C'hondt a lavar dezi.
He hien, ma c'halon ha ma c'hontatamant,
Ne'n doc'hu quet breman ebars en ezamant?
Biscoas ne voe ma breur un den evel don me,
Na birviquen na ve, me assur a ze.
An Ducques.
Me ne ouffen beza em ezamant biquen
Quen a vezo beza gant ma friet hep quen.
Ar C'hondt.
Ne'n deus den er bed-man ebars en plijadur
Evel ma zoc'h breman, an dra-ze me'n assur.
An Ducques.
C'houi a zo un tirant, eur barbar revoltet.
Ar C'hondt
Gant ba ren darre all c'houi noc'h eus drouc ebet.
An Ducques.
Ar goasa avoas diu me zo dissenoret.
Ar C'hondt.
Ne gomzet quet a ze ha ni vo mignonet.
An Ducques.
Den mechant, effrontet, cruel a diraison.
Ar C'hondt.
C'houi eo va c'halonic, va inclination.
An Ducques.
Te lacs va ine evel en eur prison.
Ar C'hondt.
Va c'halon c'hoas eur voech ha va inclination.
An Ducques.
Traitnur, den miliguet, me gret out possedet.

Ar C'hondt.

Aboe an heur quenta ma voelis ho quenet,
Me gret en assuranç ar pez a leveret,
Aboe ar moment ze oc'h eus ma raviset.

(An Ducques a goe dan douar.)

Ar C'hondt a lavar dezi.

He bien, va c'halonic, petra eo quement-se?
Ret eo en em gouragi ha sevel adare.

An Ducques.

Cals a ret din a c'hoas gant ho comzo lubric,
Hac offessonio fal, milliguet rejudic.
Avis a ra guenen e zon prest da vervel,
Ne gredan quet james e ouffeo beva pel.

Ar c'hondt.

Sevel, va c'halonic, arabat eo facha,
Me zo ret din partout en em divertissa;
Mar lavaran netra he zeo gant carante
Eo en lavaran dec'h ha gant fidelite.
Terrupl on contristet, memes posn a souffran
Em speret, em c'halon evel-ze p'ho coelan:
C'houi eo va esperanç ha va oll blijadur,
Va oll gontatamant p'am be displijadur;
Va fianç er bed-man ha va objet querra,
Deus va oll tenzorio c'houi aur eo ar c'haëra.
Me'm bezo evidoc'h en pad va oll bue
Cals a fidelite ha cals a garante,
Me ho caro bepret memeus bette mervel
Hac e meus esperanç, Itron, da guen derc'hel.
Rac se, me ho supli, disclerieт prontamant
Petra ho gra dies perac nan doc'h contant,
Ha mar e meus pouver en ep feçon ebet
Da renta dec'h servich evel ma veriret,
Me ho pet d'am c'hredi evel m'ho promettan;
Deus a greïa ma c'halon me raïo mar gallan.

An Ducques.

Ar pouver-ze oc'h eus, gout a ret, couls a me
Oc'h eus ma raviset deus a douez ma ligne,
Ha digant ma friet pehini am boa bet
Hac a garan muïa hac a guerin bepret.

Ar C'hondt.

Me zo un den prudant a meus autorite,
Me a gret he elean beza earet yve.

An Ducques

Gouïr eur a leveret ma ve c'houi a veſſe
Evel ma zeo gleet dindan doujanç Doue.

Ar C'hondt.

Arabat eo memeus sonjal en quement-ze,
Goude p'an bezo spas me voelo an dra-ze.

An Ducques.

Avoalc'h eo quement-ze, discour a ret breman
E medi da galon bars an traou ar bed-man,
Da heuil da blijadur ha da vue infam
Palamour ne gueves den a deuſſe das plam.
Ogon me lavar dit hep cavet aon, ebet
Ma na chanches bue he vezi glac'haret :
Doue a bermetto pa pezo uzet re
Deus e batianter, assuret out a ze.
Ma aruo guenet eur goal rancontr benac
Ma na goulles pardon ous Doue a galon vad.

Ar C'hondt.

Lavaret e heus din meur a sermon daja,
Un den fal am hevos herve ma intantan.

An Ducques.

Ar falla den zo bet biscoas voat so douar
Pa zout bet quer cruel da ravissa da c'hoar :
Hac en zo bet biscoas goelet var an douar
Un den quen revoltet, quen cruel, quen barbar,
Nemet un tirant eil ha voe quen effrontet
Ha eure ar memes tra, Amon he voa aovet.

Ar C'handt.

Ret eo dec'h franchamant tevel voar quement-ze,
Me zo permettet din commandi dec'h yve.

An Ducques.

Ne ouſſen birviquen ancouat quement-ze,
Eur c'hrim a gommettan grevus dirac Doue.

Ar C'hondt.

Clevet ma c'harante, va speret, va dezir,
Un dra a laran dec'h certen hac a zo gouir.

Me c'houlen da deato ar stERet hac al loar
Biscoaa ne meua caret unan var an douaa
Evel ma admiran ar brezanc ac'hanoc'h,
Birviquen ne vancan da veza fidel deoc'h.

An Ducques var e daoulin.

Goerc'hes glorius Vari, me recommand deoc'h ma c'halon,
Quemeret ma ine en ho protection :
Mea allaa! aivoaa din petra lavaran me,
Me zo criminalea dirazoc'h, ma Doue,
Dre ar merit ar goad er groaa oc'h eus acuillet,
Digant an tirant-man breman ma delivret.
Pe'tramant, ma Doue, diguesset an anco
Da lacat eur veach ar fin d'am deverio ;
Ne chomin quet pelloc'h d'offanci ma Doue
En pep sort pec'hejo evel ma ran bemde.
Maleur didé, tirant, maleur sur a pezo,
Rac te a zo coa din da ober pec'hejo,
Pec'hejo execrabl, leun a fallagriea,
Dre da superbite ha da autorite.

Ar C'hondt.

Biscoaa ne meua goellet unan var ar bed-man
A hiiche d'am aperet evel ar Brincea-man;
Rac ze leveret din, mar plich guenec'h, Itron,
Perac tra ne'n doc'h quet en dezir ho calon?

An Ducques.

Pa deuan da zonjal, allaa! pe sort buez
A gonduan guenec'h breman, sivoas dime,
He teuan da sponta pa aonjan vezo ret
Monet da rentan cont petra em bezo groet,
Deua ar pec'hejo braa hac an avoultriac'h
A gommettan guenec'h, sivoas din allies.
Credet parfetamant me gare ven maro
Hac et deua ar bed-man, finiaset ma dezio :
Evit oc'h offanci ma Doue vel' ma ran,
Ret vezo renta cont pa zongin neubeutan.

Ar C'hondt.

Arabat en nep guis dont da zonjal en ze,
Credet parfetamant, pe me'n ho ho pue.

An Ducquer.

Penos encoust birviquen quement-man?
Ret e vo sentan cont pa zongin neubeutan.

Ar C'hondt.

Marchet, het en ho rout hac het prest a lesse,
Me ho tisco da vlam un den evel dome.
Evel-ze eo gleet recompenci guisti,
Pe vezer squis gante ho c'has er mes an ty.

AR C'HONDT GANT E DUD.

Ar C'hondt a lavar.

Hac en zo Tenzorier ma c'houffro guernisset
Gant aour ha gant arc'hant evel ma zeo gleet?
Rac breman he rencan prepari un arme
Da gommandi partout heve ma bolonte.

An Tenzorier.

Ye, creder assur c'houi a zo puissant
Ha pinvidic avoalc'h : evit aour hac arc'hant,
Beza oc'h eus mado de sevel un arme
Pe ve dec cant mil den, me oc'h assur a ze.

Ar C'hondt.

Un dén santel a Rom en deus din discrivet
He zeus eur Pap neve breman zouden lequet;
Hep ma zon bet james ous e zizobligi,
Groet en deus eur zetanç d'am excomunugui,
Groet diffen ous an oll da gonversi ouzin.
Me meus mil blijadur ho consideri ze :
Ma sevin un arme evit mont ehette
Me ha lemo ar Pap ha lacaï he guile,
Ha gommando partout herve ma bolonte,
Partout dre ar bed-man, hep nep difficulte;
Neuze e vin tranquil pa vin em liberte.
Me ya da heritic evit cavet madn :
Quement den a gommand breman en ilizo,
Me voerzo ho mado da aegmenti ma re,
Me en disco da vlam un den evel dome.
Rac ze partiet tout da sastum souderdet
Ha quemeret arc'hant quement hac a gueret,
Hac het dre ar c'herrio da ober inban se;
Rac ze, groet diampech da ober an dra-se.

Eur C'hourier.

Autro, pa gommandet, raison eo dimp monet :
Me ya breman d'ar guer da dastum soudardet,
Ha noblaoç, ha re all, quement den a voelin,
Tout he vezoint contant da zont d'ho servigi.

An eil Courier.

Ha mar contest nicun da zonnet guenemp-ny,
Ny bel ho oblija pa gommandet demp-ny.

Ar C'hondt.

Ya, mar cootest den guenec'hu da zonnet,
Leret deze eo me a meus ze commandet :
Ne'n deus deo d'ho sefns dindan boan e vue,
Da zont d'am servija pa gommandan deze.

Ar C'hourter.

Ny raïo diampech da dastum soudardet,
Ha neuze prontamant ny zeuïo d'ho cavet.

Ar C'hondt.

Hastet, groet diampech, c'hoas eur voech p'ho pedan;
Rac voar ben eiz de he rencomp partian.

Un Drompiller.

Nep eo deveus dezir da vonnet d'an arme
En servich un den brao, on den a galite,
Pini en deus arc'hant, guin ha cher vad bemde,
Bevet ha tretet mat herve e bolonte,
Neoze dec acoet ar mie he vezo e gajo,
Eur blijadur eo servija an Autro.

ALLAN CARO HAC E VROEC, UN DIGENTIL.

Allan Caro a lavar.

Me ya beeman da labourat deus ar miotin,
 A galon vat he labourio.
 Bet e meus hirie guin ardant
 Abalamour d'am groeg a zo coant;
Meritet mat he voz gueoen cavet eur horgfat digante,
Cals ac'hanoc'h ne roffe quet evit guin lnt deus e vroec,
Ne'n deus micher evit beva er c'hanton-man un dogan,
Er vro-man bet e meus hirie guin ardant
 (*Mont a ra da labourat.*)

Groec Allan Cara a lavar.
Hetu Allanic, da vit dour
Hac aatet prest dont d'ho labour.
Allan.
Hetu oc'h unan da gnerc'hat donr,
Rac me renq chom gant ma labour.
E Vroec.
Penos ne'n defet quet pa gogean?
Deutu, Autro, d'ar c'hoquin-man,
Ne guitaffe quet an ty-man.
An Digentil.
Perac, va den, ne'n deate quet da vit dour?
Sentet oua ho groec hac et d'ho labour.
Allan.
Salocroas dre va lez, Autro,
Nep a zo aehedic a yello.
An Digentil.
Creguet er pichar-ze ha querzet da vit dour,
Pe mar tennan eur c'hlastren
Me roïo dec'h a deus ho pen.
Allan.
Goel he ve dec'h ne raac'h quet;
C'houi voar er fat he zon armet:
Mar deut en ep guis var ma aro,
Me ho foeltro gant ma hernio.
Groec Allan.
Trohet eur acouarn diontan
Ma ne gar quitat an ty-man,
Ma vezo neuze lavaret
Ar hoz dogan discouarnet.
(Squei a ra gantan hac e lavar.)
Demp breman d'on labour affo,
Ha mar deu ar c'hornic voar on tro
Ny er hasso quit ha va zado.
Allan ha lar antan e hunan.
Eman eo ar vuez oc'h eus goellet
Eo deus euz paour ques gant e vroec.
Ha ne'n de quet goel guenen he lezel,
He guitat ha mont d'ar brezel,

Evit beva gant er guis-ze,
Ha beza dogan couscoude!
Foutre d'am groec ha coz botto,
Me ya breman da veza Autro,
Me a ya d'ar brezel breman
Rac ne chommin muin er vro-man:
Henon den n'am anaveo,
Hac e raïont ac'hanon Autro.
(*Mont a ra er mes an ty.*)

LAVIGN HAC E VROEC.

E Vroec a lavar.

Penos, ma friet quer, me ho coel contristet!
Na pe sort pinigen zo dec'hu ordrenet?
Un den a vir galon en desse covesset
Tout an oll pac'hejo en deveus commettet
Ha gle beza joaus, rac ma ve pardonnet,
Mar gra ar binigen zo dezan ordrenet.

Lavign.

Impossubl he zeo din ober ar binigen
Ha zo din ordrenet, eo dra-ze zo certen:
Pa zonjan quement-ze ve c'halon a vo dia
Birviquen ao dra-ze me ne accomplissin.

E Vroec.

Ne'n dec'h quet obliget da ober pinigen
Da berrat ho puez, an dra-ze zo certen.
Levaret, ma c'halon, petra zo ordrenet
Na mer graï evidoc'h mar be din permettet.

Lavign.

Lavaret he zeo din e rancan chom tri de
Hep effa bannac'h guin. Pe sonjan an dra-ze!

E Vroec.

Hac e zeo capabl se da zont doc'h afflija
Evit tremen tri dez hep monet da effa.

Lavign.

Ya, capabl avoalc'h, me oc'h asaur a ze,
Ma ven uo dez hep quen he colten ma bue.

E Vroec.

Tevel, ma friet quer, hac ancounabet se,

Me bromet dec'h un dra bac a zo guirionne,
Mar queret derc'hel mat d'a ober pinigen
Ne'm bo eur pipat guin en creiz ho courc'hemen.

Lavign.

Birviquen ne allen beva var ar bed-man
Ma nan dan dan davarn evit gallout effan :
Ar zon a ra ar goer ebars en tavernio
Ha ra din caout ar guin cala excellantoc'h.

E Vroec.

Ret eo dec'h, ma friet, va c'hredi c'hoaz eur voech.
Deut d'en em gorija a hentet tud honnest,
Heuillet evit exempl an dud fur er c'hanton,
Ha converset gante, hac effet gant rezon.

Lavign.

Birviquen ne ouffen bevâ er fat gante,
Pa ve debret ho lein he c'heont a goste.

E Vroec.

Ret e vo, ma friet, dont d'en em gorrija,
Hac et d'en em bourmen, d'en em divertiss.

Lavign.

Reit din, ma friet, arc'hant da vont guenen
Evit rei dar bevien pa arruont guenen.

E Vroec.

Dalet daon liard, n'ho pezo qnen breman,
Rac na deuffe dec'h camarat da vonoet da effa.

Lavign.

Nan din qnet, assuret : reit din pemp goennec.

E Vroec.

Salocroaz, ma friet, n'ho pezo quen breman;
Hastet dont da leigna, me a ya de hoza.

ALLAN CARO, LAVIGN, EUR C'HAPITEN.

Allan a antre.

Bonjour dec'h, ma c'hompaer, ma zetu evel-ze?
Deut da rei chopinat, me roî un all yve.

Lavign.

Penos, rei chopinat! C'houi ra din glac'hari;
Groet zo diffeo ouzin na effin banac'h muy.

Allan.

Ar voech-man he zoc'h apazet.

Lavign.

Ho senti oua ma groac he zon bet revinet,
Ha ma iz da goves, ma voe din lavaret
He ranquen chom tri dez hep monet da effa ;
Me meus eur glac'har vras p'an em cooaideran,
Da vesa bet quer zot da lavaret ze,
Ma carjen me'n am boa lezet ze a goste.

Allan.

Ne'n de quet ret dimni dont da zenti onte,
Rac mar oc'h eus arc'hant ny effo couscoude.

Lavign.

Allas! ma c'hompaer ques, ne meus quet eur goennec;
Ma groec pe deus clevet en deus int oll serret.

Allan.

Me ya da vit arc'hant da hea boutaillat
Breman pa retornin, demeus a galon vat.

Lavign.

Pellec'h da vit arc'hant? Me ya guenec'h yve.

Allan.

Me ya d'en eum anroll da vonnet d'an arme.

Lavign.

Petra reffet ennon pa vezet anrollet?
Rac demeus a c'hoarfe he ve goel caout sec'het.

Allan.

Dihri, ober cher vad hac effa guin bemde.
Na zeffoto netra herve ma bolonte.

Lavign.

Avoalc'h eo quement-ze me ya da voot yve :
Dem prest da vit arc'hant ha ny effo goude.

Allan.

Dez mat dec'h, Autro, ny on deus bolonte
Evit dont d'on anrolli da vonoet dan arme.

Ar C'hapiten.

Ancieo he cavan da vonnet dan arme,
Goenna ha ra ho pleo, goel ve dec'h chom er guer.

Allan.

Me raï tnuza ma fen ha tenna ma bernio,
Me'n bezo eur berruquen hac e vezin Autro.

Ar C'hapiten.

Mat a ret o zenna ; ne'n deus quet en arme

Tud a ve dangerus gant ho fen er guis-ze.
Pe hano oc'h eussn, leveret din ma den?

Allan.

Allan Caro a Donquedec,
Lessanvet amen as bonedec.

Ar C'hapiten da Lavign.

A c'houi, va-den, a zo yve deut evit monnet dan arme!

Lavign.

Ya, Autro, rac ne meus quet
Eur banne guin eus ma sec'het.

Ar C'hapiten.

Breman he torri da sec'het,
Rac me roï dit antea cant scoet,
Hac et en ker da bourmeni
Ha lequet evez d'en em vevi.

(Mont a ra en e rout.)

AR C'HONDT HAC E DUD.

Eur C'hourter a lavar.

Autro, chetu me bet ho tastum soudardet;
Tud chentil ha noblanç, Autroue Baronnet,
Bourc'hizien ha comun ha bep sort calite
Zo en em anrollet da vonnet dan arme.

Ar C'hondt.

Deut mat oll a vist, me ha bromet dec'h ze,
Rac dezir bras a meua da aevel un arme
Evit monnet partout da gommandi deze,
Pa zoc'h oll tud vaillant ha tud a galite.

Eur Baron.

Me a zo eur Baron, a zo bet alies
Ebars en armeo dre ar rouanteles
Gant daou uguent mil den dimeus a dud vaillant,
Da bunissa ar re ha vos rebeliant,
Ha enep ar Roue vosint en em revoltet,
Mes me gant un arme e meus int puniaset.
Quement deua en ep a vos en em savet
Ha dimeua ar Roue a vos en em goapet,
En eur guir en muy, hac ebars en Avignon
He falvesa deze ma zrompla a fesson;
Me lacas d'ar maro tri ugent anete

Quement a voa enni, hep cavet tam true ;
Rac ma voaint revolret a enep ar Roue,
Ha renta ar re-all sujet de Majeste.
Eur ker all en Candi a ziffennas ouzin
Ha men dirol ao tan da zonnet d'ho zevi.
Goude-ze eur ker all ebars en Hiberni
A kerris a sonjal donnet d'am attaqui ;
Mes evit recompanç da ober an dra-ze,
Gant ma c'hlenve hep quen me a viras nnte;
Me ho lacas assur quer munur a bezin
Ma baliet o lacat da ober pastejo.
N'ho perer quet a spont mar bezan me guenec'h,
Me eo goassa quilfen ha gaffet en ep leo'h,
Evit ners nac sdres ne foto quet dime,
Pa or bezo affer me sicouro neuze.
Assur me so capabl hep quen gant ma c'hlenve,
Pa zon en ho servich ; me a bromet dec'h ze :
Ouspen me a raïo ar pez a gommandet.
Ya, men assur dec'h gant pep fidelite
Ho servija fidel gaot pep humilite.

Ar C'hondt.

O clevet ho comzo e zoc'h un den vaillant ;
Rac se e meua dezir breman sur promtamant
D'oc'h ober Cabiten partout voar va arme,
Dindan va ordrenanç c'houi gommando dese.

Ar Baron.

Ones a so eur garg ha ne veritan quer,
Mar plich guenec'h, Autro, a ze am excuset.

Ar C'hondt.

Ma na vijac'h vaillant, credet en eur gnir cren,
N'am bije quet desseing d'ho lacat Capiten.

Ar c'henta Pach.

Prinç vaillant, generus ha constant,
Vaillanta den a zo dindan ar firmamant,
Me offr dec'h ma servich ha va fidelite
Pa zeo ho madeles dont d'am receo ive ;
Me vo oboissant dec'h, Baron a Franç,
Pa meua me an henor da zont en ho presanç.
Ebars en eur gombat a voa en Picardi

Ny or boe ar victoar pen-da-ben anezi.

An eil Pack.

Me'n biscoaz nan don bet oc'h euil an armeo,
Hac e meus dezir bras, mar plich guenec'h, Autro,
Da vont d'ho servicha hac a bromer yve
Beza bepret fidel, moyennant graç Doue;
Rac me zo map eur C'hondt deus ar ker a Gandi,
Ha meus lequet mado evir dont dam diaqui
Da vania an armo, da c'hoari ar fleurer;
A drugare Doue ne meus quet c'hoas collet.

Lavign.

Ha me, credet assur, e meus un dezir braz
Da vont en ho servich da approu ma c'hourach:
P'am be bet eur banac'h dimeus a guin clerret
Ne arz den dirazon, an dra-ze me'r promet.

Allan.

Me meus bet un amzer, pa voan me en Treguer,
Me a vóa redouttet gant habitantet ker;
Ne gaffet quet unan en eur guir evel cant,
Na dec'he diouzin pa efchen guin ardant.

Ar C'honde.

He bien! ma zud quer, pa zoc'h oll tud vaillant,
Breman he partiomp da vonner promptament
Da ober beac'h Rom; me contanto neuze
Pep hini ac'hanoc'h berve e galite;
Davantach he roan, ar pillach en antier,
Dar soudardet vaillant a zeui guenen en ker,
Hac al liberte franch partout var ar merc'het,
Nemert ma rezervan mar be bini cavet,
Hini bet a ve coant, ma vezo din roet;
Ha mado an ilis ma vezint em requet.
Rac se, demp assambles betec ar Romanet,
Ne billo an Escop bac e Chaloniet,
Ni raï ho chasseal, ho lacat da netra,
Hac bo chasseo tour dimeus ar provinç-man.

Ar Baron

Tremenomp 'dre Boetou pa beomp couscoude,
Ha ny raï d'an Escop donnet guenemp yve
Ar election dimeus ar Pap nevez,

Poc'h eus choazet unan herve ho polontez.

Ar C'hondt.

Ret eo monnet dre ennon · quent evit partian
Ny taï dezan donnet pe guittat ar vro-man.

AR PAP HAC AR GARDINALET.

Ar Pap a lavar

Pa zeo bolonte Doue ma beza inſtituet
Da succedi dar plaç ma zon breman choazet,
Rac me ho suppli, mar be ho polontez,
Da bidi ma Salver da gaout ouzin trocz,
Ouz ar bec'herien baour a zo er griſtennes,
Ma roï deze ar c'hraç a vezo neceſser
D'obſervi al lezen zo groet gant hor Salver,
Ma vezo effacet net an oll bec'hejo,
Ha pedomp hor Salver da reï deze graço
A vezo neceſser da zonnet da veva
Herve an ordrenanc en deus groet er bed-man.
Rac se, pedomp Doue, mar be he bolonte,
Ar Voerc'hes biniguet, ar Sent hac an Æle,
Da brezervi ar fe hac an Ilis romen,
Ha ma teui de ziffen ouz e adversourien
Pere a fel deze donnet de distrujan,
E laeat en revin, hac e c'has da netra.
Rac se, Tad eternel, sellaouet ma requet;
Ha c'houi, Goerc'hes santel, Rouannes an Ælet,
Bezet, mar plich guenec'h, hor guir advocades
Dirac Doue an tad evit ar griſtennes.
Rac se, e meur eſper breman, hep dale pel,
Lacat ar Jubile partout universel.

Ar Gardinalet.

Quement-ze a ve mad, assuret omp a ze,
Evit cas dre ar bed dar bopl ar Jubile,
Ma vezo dispozet ar griſtennien fidel
Da bidi evidoc'h Jesus-Chriſt hor Salver,
Ma vo he bolonte ma veaet preservet
Ha d'en em acquitta evel ma zeo gleet.
Ar gustum a zo bet a viscoas d'ar Papet
Da reï eur Jubile universel dre'r bed.

5*

Ma vezo effacet net an oll bec'hejo
Ha da gresqui ar fe partout dre'o ilizo.

Ar Pap.

Mé ro dar gristenes breman ar Jubile,
Dan ep zo penitiot da netat oc'h ine,
Pardon hac induljanç gant ma tevint da govea,
Da venteni ar fe en mesq ar gristennes.
Me ro pareillamant dan oll covesoret
Ar pouvoer da absolvi ar c'hajo reservet,
Nemet ma rezervan da veza absolvet
Ar C'hondt deus a Poetou a zo excumunuguet,
Ma vezo uo exempl da guement zo er bet
Na vezo nemertan deus a dud revoltet.
Rac se eo ret breman publia dre ar bed
Ar Jubile a meus dec'h tout accordet.

AR PAP FAUS.

Aragi a rao sur pa deuan da voelet
Eus choazet eur Pap al ha me zo refuset;
Meo bezo he vue pe men bezo he atat,
Me a varvo presant ma n'allan heza Pap:
Rac ne iotentant quet he teuffe en nep gois
Da gommand en ep lec'h vosr cheffo an Ilia.
Pa la sacre mornon, ma na renq perissa!
Gant arac'h ha depit assuret be frezan.
Me vezo heritiq, bemde ma sarmonio
Raï diffen ous an dud ne zeuint de zelao.
Sperejo an iffero ma inspiret breman
Da hout pe ar fesson dont a hen anezan.
Quent ma chomfe Pap, an dra-ze zo certen,
Me a ve goel guanen confonti en ifern;
Mes me a raïo goel hac a yello breman
Da rancontri ar C'hondt ha gle donnet aman.
Ze eo dïn da ober, me a ya de gavet,
Mar refus ac'haoon em graïo glac'haret.

Ar C'hondt.

Salud dec'h oo Escop, ni zo deut dre aman
Evit dont d'bn pidi da zont d'on asistan

Var an election dimes ar Pap neve,
Ny a breman da Rom evit ar sujet-se.

An Escop.

Autro, mar plic'h guenec'h a ze am excuset;
Eur Pap zo a neve breman anuden laquet.

Ar Baron.

Gouir eo e leveret; mes evit quement-se,
Resolvet eo an Autro de lemel a date,
Ha de lacat un all evel ma aeo gleet,
Ma na deut guenemp-ni m'ho rento glac'haret.

An Escop.

Ma fardonnet, Autro, mar plic'h guenec'h e za,
Ar Pap a zo choazet gant an Autro Doue;
Rac an tado santel e ve en oraison
Ho c'houlen oua Doue da anavout erfat
An ini ha ve choazet dindanan evit Pap.

Ar C'hondt.

Nen deus quet e gontest chars en quement-se;
Ret eo dec'h dont guenemp pa guitat ar c'hontrø

An Escop.

Goel vo guenen quittat, an dra-ze mer promet,
Quent ma raffen on dra na ve quet permettet
Dre al lezen divin hac ordrenanç Doue,
Goel eo guenen mervel quent evit ober ze.

Ar C'hondt.

C'houi e renq ober an pe quitat ar c'hontre,
Mar chommet davantach me'm bezo ho pue.
Het prest, ma Zenzorier, het da guerc'hat breman
Quement zo necesser, hep reservi netra:
Breman ni bartio da vont dar Romanet,
Ni chasseo ar Pap hac e Gardinalet
Ha lacaï ho mado da ogmanti ma re,
Hac or bezo ar victor partout dre ar c'hontre;
Rac gout e ret erfat he zo me puissant,
A guement so breman dindan ar firmamant,
Breman e zeua dec vla he voen en Itali,
He quemeris Kerrio, ya dre guir c'hoari,
Vel ma zeo Obamon, Baïonne hac a Padou,
Ha dre ar re-man tout e zon me an Autro,

Google

Gonde-ze Capadoce. N'ouffen quet leveret
Peguement a Kerrio a meua me gonezet;
A c'hoaz en Normandi assur he zon me het,
Hac er Ker e Goutanç ha mens-me quemerret;
Ha goude-ze Turin ha zo eur Ker hep-ai,
Ar gaëra ha gaffet ebare en Normandi.
Me voar ne gretac'h quet evit lavaret dec'h
He ven terrupla den ha gaffet en ep lec'h;
Rac aonjal a ra dec'h he zeo contadello
A lavaran me dec'h. non, non, me er prouvo;
Ya, pa veso ret, n'ho pet quet a doëtanç,
Gout e ret va doare hac yves ma huissanç.
Breman me aovo dec'h an nombr deua a Kerrio
A meua me gonezet en lies batailo:
Landreguer ha Guengamp, Sant Briec, Montroulee,
Goënet, Quintin, Pempoul, Rostren ha Keraes;
Anfin, me lavar dec'h e zon breman em tyea,
Nen deus nemert ar Pap, henea am groa diea:
Tro var dro en antier he zeo din ar c'hartier,
Ne gret den contesti na lavaret eur guir.
Pa, la tete mornon! ne gaffet quet unan
Qnen redoutet a men partout dre ar vro-man.
He lec'h ma prononcer an ano ac'hanon,
E crener gant eston hac epouvant rahon;
Partout dre ar vro-man me zo anavezet
Evit ar goellan den zo pevar c'horn ar bed.
Pa la jarni mornon! me renonç d'am Doue,
Nen deus quet a farço ebara en affer-se,
Rac me a zo un den biscoas na guevia par
Eo ep canton ebet var an douar.
Ya, pa ve ret dio lavaret eur plaç all,
Ne gredan quet e ve er-hroïo infernal
A grette donnet din evit ma attaqui,
Deus ma zellet hep quen he teuffe da greuvi.

AR PAP, AR GARDINALET HA HABITANTET ROM.

Ar Pap a lavar.

Va c'halon a zo trist gant eur goel guelo,
Hac am groa morc'hedus hac a ra ouzin gaou.

Ar C'hondt deus a Poëton zo excumunuguet
A zeu gant un arme evit dont d'hor goelet.

Ar c'henta Cardinal.

Allas ! sur avoalc'h eo e teuyo d'hor goelet :
Un arme puissant en deveus preparet,
Ha mar gantre en qner he vezimp revinet,
Rac ar faos Anselet a zo et de gavet,
Rac ae, he ve mat demp prepari un arme
Evit en em diffen gant ar c'hraç a Zoue.

An eil Cardinal.

Ne ho pet, Romanet, da zonnet d'hor sicour
Evit dont da drec'hi nep so dimp adversour.

Ar Pap.

Habitantet a Ker, berve m'oc'h eus clevet,
Ar C'hondt deus a Poëtou zo excomunuguet
A gle donnet en Ker, assuret omp a ze,
Evit on revina bep mar gant e arme:
Ma lemel deus a Pap assur a fel dezan,
Ha laeat Ahaclet evit on revina,
Ha ma na vemp capabl d'en em diffen ontan,
Eo goel guenen quitat ha mont deus ar Ker-man.

Ar c'henta deus a Ker.

Na ve quet rezonapl he quitac'h ar Ker-man;
Ni dale'ho mat bepret evit oc'h azistan.
Habitantet a Ker, mar be ho polonte,
Da zonnet d'or sicour en on necessite.

An eil a Ker.

Obliget omp breman da zont da venteni
Ar fe hac an Ilis, ho tont d'ho frotegi,
Querconia da gombatti ous an adversourien;
Nep na raïo quet se nint quet guir gristennien.

An drdat a Ker.

Siconret he vezet gant ar c'hraç a Dooe:
Ny en em diffenno pa zeui gant e arme,
Ny guemero armo evit e repoussi
Gant ar c'hraç a Zooe hac ar Voerc'hes Vari.

Ar pevare a Ker.

Ny hazardo, certeo, hor mempro, hor bue,
Evit en em diffen ha menteni ar fe;

Mar marvomp er stat-se he vezimp cunnet
Ebars er barados en mesq ar vartiret.
Nen deua quet a breaef a bliche da Zoue
Evel pa diffenner an Ilis hac ar fe.
Rac se, en em sicouromp d'en em diffen ontan
Evit en repousai mar deu bettec aman.

An driet a Ker.

Un den dangerus eo : rac se pedomp Doue,
Ar Voerc'hes biniguet, ar Sent hac an Æle
Ma roïont dimp ar c'hraç d'en em diffen ontan,
Mar gantre en Ker, evit en repoussan.

Ar Pap.

Pa zoc'h oll resolvet evit en em diffen,
Ny a bedo Doue evit dont d'hor souten,
Ha ni a breparo couscoude un arme
D'en em diffen ontan gant ar c'hraç a Doue.

(Sortial a ra.)

AR C'HONDT HAC E DUD.

Ar faus Pap a lavar.

Salud dec'h, Autro ar C'hondt, me zo rejouisset
Pa meus bet an benor d'hu peza rancontret.

Ar C'hondt.

Ha c'houi, tad venerabl, me ho salud yve
Deus a greis ma c'halon, pa zoc'h deut er c'hontre.
Petra zo a eeve ebars er c'hartier-man?
Eur Pap a zo choazet a neve, a glevan?

Ar Pap faus.

Ya aur, Autru ar C'hondt unan zo a neve,
Hac a zo bet choazet, aur, en despet dime.

Ar C'hondt.

Nan deffan quet den brao, groet ar recit dime
Deus e actiono, mar de ba galite.

Ar Pap faus.

Autro, me man don quet capabl da ober-ze,
Va excusi e ret, mar be ho polonte.
Nen deo quet permettet eu ep guia gant Doue
Doonet da drouc-prezec an eil deus eguile;
Mes pa fel dec'h clevet me ya da lavaret.

En so leun a valiç, ingrat, sedicius,
Effrontet, deloïal, injust ha glorius;
Treti a ra an oll hep enor na respet;
Memeus evit netra he ve disobliget;
C'houi zo deua an Ilis pen-da-ben retranchet
Dre eur zetanç terrupl en deveus fulminet.
Me, me gret em c'halon e man ho madeles
Prest da zont da zouten behret ar gristenes;
Rac mar chom da c'houarn an Ilis er bed-man,
E c'haï ar gristenes, assuret, da netra.

Ar C'hondt.

Ne raï quet assuret rac me viro ontan,
Me ha lacaï un all a chasseo anezan,
An hini a choazin ha gommando neuze
Partout dre ar gristenes herve ma bolonte.

Ar Pap faus.

Quement-ze a ve mat, credet ae assuret,
Ha Doue ho peo deus an oll vat a ret.

Ar C'hondt.

C'houi vezo a choazin da veza Pap breman,
Me a ya hraman-zon lacat ho curuna.

Ar Pap faus.

Me nan don quet capabl da veza er garq-se,
Mes neamoins, ma Frinç, c'houi raï ho polonte.

Ar C'hondt.

Quement-ze a zo groet demp oll en Ker breman,
Evel ma antrefomp ni raï e zivisca.

AR C'HONDT HAC E DUD,
AR PAP HAC HABITANTET KER.

Ar C'hondt a lavar.

Or sa, prest en em rentet, rac mar groet resistanç
Me raïo dec'h certen santout ma huissanç.

Ar c'henta deus ar Ker a Rom.

Penos en em renta, den fal ha milliguet,
En em den deus hor Ker, den excumunuguet.

Ar Baron.

Re hardi e comaes; breman ni a voelo
Pehini ac'hanomp dre nerz a c'honeo.

An eil deus a Ker.
Ni ziffenno ouzoc'h gant ar c'hraç a Zoue.
An driet a Ker.
Mar gouzout combatti bevel a leveres,
He ſenques c'hoari un tol da ziscoe din da ners.
An Tenzorier.
Hon adres a voeli, marteze hèp dale,
Couatout ha raio dit, assuret, da vne.
Ar c'henta a Ker.
Soit, nen deus quet a gas, rei e vo eur voech-denomp
Tennè or c'hleveyer hac en em dispennomp.
Ar C'hondt.
Lest guenen al laer-ze : breman da bunissa,
Me lacaïo an tan da lesqui ar Ker-man.
An eil a Ker.
Ne ry quet, assuret, gant ar c'braç a Zoue,
Ni ziffenno ouzit tre ma pado hor bue.
An driet a Ker.
Effrontet fal ma zout, tirant, den milliguet,
Me gret gant an diaoul eo e zout posseder,
Digueri da gueno da gomz en termen-ze;
Mez a meua em c'halon pa sonjan en out-te,
Rejudic milliguet, sel petra leveres,
Dizoblija a res an Drindet assambles.
Ar C'honds.
Me ne sourclian quet deus d'accordi guenen,
Pe me lacaï an tan da zevi Ker fete.
Ar c'henta a Ker.
Goerc'hes gloriua Vari, rouannes an Æle,
A c'houi a bermeito e c'hoarfe quement-se?
Ne gredan quet biquen e leasac'h eur barbar
Evel ma zeo heman da ren var an douar,
Da lacar berezi evel ma fel dezan,
Mar continu bepret e rencomp col gantan.
An eil a Ker.
Goel ve guenen mil goech dre vartir périssa;
Ha pan be cant buez m'ho c'hollo oll gantan
Quent evit ma souffren e c'hoarfe an dra-ze.
Autrn ar C'hondt a Poëtou, goulennet ous Doue

ardon d'ho pec'hejo, ha hezet den honnest,
a cesset ar brezel a ret d'ar griatenea,
e e vezet confus, assuret oc'h a ze,
a vezo rentan cont en prezanç un Doue.

An Tenzorier

Ne'n deo quet oc'h affer sonjal en quemen-ze,
Ne lavar dec'h netra nemet mont a lesse,
Ha lezel guenemp-ni ennea da bunissa,
Ma na ret e vezet mi erapl eveltan.

An driet a Ker.

Hac e cleffen cant coech dre vartir perissa
Me bromet e telc'hin bepret mat d'ar Pap-man a
Goaz oc'h evit nan deo na Calvin na Luter.

Un Digentil.

Divoallet, mar queret, pe me glac'haro Kér,
En em denner an façç, a ze en ho pedan,
Lequet e vez ouzin, pan oc'h avertissan.
Neo deua quet da farsal, en em reit prontamant,
Hac e vezet lamet a bonn hac a dourmant.

Ar Pap

Apezet ho coler en hano an Drindet,
Ha goulennet pardon diouz Roue ar bed
Pini a offancet, sivoas, bemde c'houlou.

Ar Baron

Me ne ouffen pelloc'h anduri e gomzo,
Nen dout quet un tol dorn : mar comzet quen a ze
Ar c'henta a vezo punisset e vo te,
Hac ar Gardinalet pere a zo guenet.
Quent ma haïomp a han, ne bon, me'r graï soezet.
Autro ar C'hondt a Poëtou, gant ho permission,
Me c'houlen diguenec'h deus a greis ma c'halon
Ma vezo punisset un darn deus aneze,
Ha discaret dan traon darn ho aupertite.
Penoz e permettet, songet me ho suppli,
An affroncho a rer dec'h ha da oll dud ho ty
Gant tud disquiantet vel ma zeo ar re-ze.
Me a ve goel guenen finissa ma hue,
Tud pervers, effrontet, auperb hac arrogant;
Excumunuguet oc'h gante, memeus amant,

C'hoas ne leveret guir pa oc'h arru aman,
Ne ara muï va aquiant, finissa a rancan.

Ar C'hondt.

He bien! Autronez, a c'houi zo preparet
Da acordi guenen evel ma aeo gleet?
Eu em dennet am faç ha leat guenen ennes,
Het a lesse, mar queret, en Ker pe voar ar mes.

Ar c'henta a Ker.

Effrontet fal ma zout, den barbar, milliguet,
Arretet prent da goler, en anno an Driodet,
Ha retorn var da guis hep dale pel aman,
Pe e teuïo Doue erfin d'ho punissa.

Ar Pap.

Courach, ma tud Christen, diffennet ouz ennes,
En hano Jesus-Christ, hac e vam ar Voerc'hes.

Pot a gamp ar C'hondt.

Biscoas ne meus goelet tud quer galet a ben
Ha queu opiniatr, quen superb ha ma zeot,
Ne chanchent quet a brepos ar Romanet-se,
Eur c'houlz benac couscoude e tiseut peaze.

Ar C'hondt.

Or sus, ne batten muï da rezont onte.

Ar Pap.

Courach, ma soudardet, en hano a Zoue.

An Tenzorier.

N'oc'h eus quet a affer da rezoni onte,
N'or bezo quet a esperu evit hint ao e.

An eil a Ker.

Me a meus esperanç gant sicour an Drindet,
E vi rentet confus te ha da soudardet.

Ar C'hondt.

Terrupl e zout hardi : lavar dìn, mic'hiec,
Me a gret e zout meo p'otramant affollat,
En em deu preat am faç ha te hac ar re-ze;
Mar leveres eur guir m'em bezo da vué,
Ha lez guenen ennes eur voech c'hoas pa pedan,
Pe e teuï an tau foeltr da goeza er Ker-man,
Dre voyen Jupiter ha la fin a bedan,
Ha va nera va unan goude-se da guentan.

oogle

An driet a Ker.

Ar respont a zo groet, n'ho pezo quet certen;
Ni ziffenno ouzoc'h dre c'hraç ar Souveren,
Hac ar voetc'hes Vari zo Rouannes en ée,
Dres bor aicouro gant sicour ma Doue,

Ar C'hondt.

Me'n beso anezan p'otramant da vue.
Or ze, ma soudardet, combattet aneze.
He bien, Autro Pap, evit pe sort sojet
Oc'h eusan ac'hanon quen diffesson trettet?
Donnet d'am dispriza evit neubeut a dra?
Ne glaisc'h quet ober an dra-ze, a gredan?

Ar Pap.

Autro, mar plich guenec'h, ma escuset breman
Ne voa quet va dezir donnet d'ho tizoblija.

Ar C'hondt.

Penoz, effrontet fal! avoalc'h e c'hens-te groet
Pan don deus an Ilis guenede retranchet.

Ar Pap.

Antro, distroït, m'bo ped, da ober pinigen,
Ha me a roïo dec'h breman an absolven
Deus an oll bec'hejo oc'h eoa bet commettet;
Gant ober pinigen e veret absolvet,
Hac bo rento capapl da jouissan en ée
Deus ar rouanteles preparet gant Doue.

Ar C'hondt.

Na pe sort pinigen a fel dit a raffen,
Me ne intantan quet petra eo pinigen.

Ar Pap.

Ar binigen a zo gant Doue ordrenet
Evit cavet pardon dimeos an oll bec'het
Pere a gommettomp goude ar vadiant.
Pa ve deut an den en e intentamant,
Res eo cavet recours d'hor Salver biniguet,
Hac ober pinigen evel ma aeo gleet.
Ret eo ober quenta eur gouir govession
Deus an oll bec'hejo, ha satisfaction;
Deteati ar pec'het zo contrel da Zoue,
Ha banissa ar pec'het dimeus ar volonte.

Dre ar govession e cleomp disclêria
Ar pec'hejo hon deus commettet er bed-man:
Gonde, contriction a zo ret da gavet,
Da vera offancet hor Salver biniguet;
Ar satisfaction, ones eo ar goassan;
Calz a dud zo daonnet palamour da oman.
Nen deo quet avoalc'h coves da eur belec,
Na coves ouz Doue, rac c'hoaz e zeo gleet
Ar satisfaction a gleer d'an nessa,
An henor, ar madò ret eo restitua.
Calz voar ar poincho-man a velomp o vancout,
Ha den na bardonner hep restituin tout.
Doue en deveus e hunan lavaret
Nen daje den ee evo hep beza peet
Betec an diner bianna quement a zo gleet.
Rac ze, en ho pedan, a ze en enm songet,
Ha me ha roï dec'h bremae an absolven,
Mar en em dispozet da ober evellen:
Deus a guement pec'het oc'h eus het commetet,
Mar goulennet pardon e vezet pardonnet:
Doue ne c'hoalen quet hor maro er bed-man,
Mert ma teuffe ar pec'her d'en em gonvertissa.

Ar C'hondt.

Me ne meus quet affer deus a binigenno,
Miret-e dar re all p'er ho goulenno,
Diviaquet-tu timat dime an habit-se,
Pe me guitta ar bed-man ma-man be ho pue;
Curunet din eman pehini vezo Pap
Pe me raï ac'hanoc'h, ao dra-ze zo c'hanat.

Ar c'henta Cardinal.

Autro, ni non deus quet pouver da ober ze,
Ar Pap a ve choazet gant ao Autro Doue,
Ha pa ve consacret gant pep solemnite,
He renquer caout Esqueb da ober quement-se.

Ar C'hondt.

Ne dal quet rezoni, me a lavar dec'h se,
C'houi renq e gurunì pe man bo ho pue.

Ar c'henta Cardinal,

Autro, oz excuset, ny ne rayomp quet se,

Rac se choezet re all, mar be ho polonte,
Hac a raïo pep tra evel ma leveret :
Mar plic'h guenec'h, Autto, a ze am diapancet.

Ar C'hondt.

Penos, oc'h excusi ! c'houi ranço ober ze
Breman zouden vantan pe men hô ho pue.

ANACLET A ANTRE GUISQUET EN PAP.

Ar C'hondt a lavar dezan.

Salud dec'h, Autro Pap, Doue d'ho meoteno
Bepret var an douar ebats en grandeurio.

Anaclet, Pap faus.

Ha dec'h, Autro ar C'hondt, me ho trugareca
Dimeus ar galite oc'h eus roet din breman.

(Laret a ra dar guir Pap.)

Ma benediction ha rean dar vro-man ;
Breman pa zon en carg sortiet anezan,
Dre ma c'hommandamant e tieffannan exprea
N'ho pezo quet da chom en toez ar gristenea,
Hac er memeua tra da zont d'officia
Ebata en nep certier et rouanteles-man,
Evit punisaion deua ho gloriuatet
Chetu ar heamant oc'h eua bet gonezet.

Ar C'hondt.

Adieu, Autro ar Pap, me ya da bartia ;
Dimeua ma fec'hejo ma absolvet breman,
Me raïo dan Esqueb donner d'ho mentena.

Ar Pap faus.

Ahalamout da ze me ya d'oc'h absolvi
Deus a guement pac'het oc'h eus bet commettet
Ha quement a teffet an amset da zonnet.
N'ho pet quet a vurc'her, nen deet dan envo ;
Pa zon groet possesseur dimeus an alc'hoëo,
Me zigoro an nor ma vezet curunet
En toez an oll Sent hac an oll Sentezet.

Ar C'hondt.

Adieu beta, Autro, breman me bartio,
Mar ho pe nep affer hepret m'ho sicouro.

(Sortial a ra.)

Ar Pap faus a lavar izel :
Het pa blijo guenec'h : breman pa bartiet
Ma benediction ho pezo da vonnet.

SANT BERNARD, AR PAP UGENN HAC UN ESCOP.

Ar Pap Ugenn.
O Doue eternel ! c'houi a zo mad bepret
Pa souffret an insult a zo din breman groet,
Permetti dan dud fal da gommandi breman
Hep observi al lezen oc'h eus groet er bed-mae
Ma n'bo pe'r madelez da zont d'am azistan
E c'haï ar gristenes ar vech-man da netra :
Ha c'houi, goerc'hes Vari, bezet avocadee
Dirac Doue an Tad dirac ar gristenes,
Ha ne bermetiit quet e chomfe evellen
Ar chismatiquet fal da gol ar gristennien.

An Escop.
Salud dec'h, Tad santel, penoz e man ar bed?
An tirant miserapl zo bet ous ho guelet?

Ar Pap.
Bet eo ous ma goelet, revinet on gantan,
Hac ar gristenes paour a yello da netra.

An Escop.
Tremen e raï an tourmant : Doue ne bermetto quet
E ve ar gristenes paour pel braa persecutet.

Ar Pap.
Demp da gavet Bernard bac enez marteze,
A zo un den santel bac en convertisse. . . . .
De bonjour dec'h, Bernard : ni a zo revinet,
Deue an ilis santel e zomp oll chasseet.

Sant Bernard.
Penos, deus en ilis l ba posubl e ve den
Er bed-man quen ingrat, ive quen inhumen,
Da zont da attaqui ar Pap so gant Doue
Lequet da laboutat dindan e vejeste ;
Ha mar be den er bet a ve quen revoltet
Da zont d'eo attequi evel-se hep respet,
An bini so lequet lutannant gant Doue
A zo otorizet dindan e vajeste.

Ar Pap.
Pardonnet din, Bernard, a ze am escuzet,
Ar C'hondt deus a Poetou en deveus ma lamet
Er mes dimeus ar Pap : leqnet gantan un all
Hac a zo chismatiq, hac a zo un den fal.

Sant Bernard.
O Doue eternel ! penos e permettet
Ober dar Pap affront rac dec'hu e zeo groet !
Lezel eur chismatiq da succedi er bed
Dan abostol Sant Per ho pos instituet
Da vezan lutanant dindanoc'h er bed-man !
Rac-se den ne gleffe ober tra diontan.

An Escop.
Me deus ma escopti a zo bet chasseet
Ha goerzet ma oll vad quement eo deus cavet ;
Ha c'hoas e zon evrus bezan quit evit se,
Me zooge coula a vos e colgen ma bue.

Sant Bernard.
Eston bras eo clevet penos e commande
Un den er griatenes quer cruel a ma se;
Persecuti an ilis hep cavet tam true,
Nen deveus quet a spont rac jujamant Doue.

Ar Pap.
Nen deus den evittan, credet assuret se,
Un den nen deveus aon a den na rac Doue.

Sant Bernard.
Ret vezo couscoude monnet bettec ennan
Da c'hout petra lavar deus ar Pap neve-man.

Ar Pap.
Goel' eo dimp e lezel pan deo quen revoltet,
Den nen deus plijadur evit mont d'er goelet.

Sant Bernard.
Nen deveus quet a gaz, me lavar dec'h breman,
Ret eo dimp e guemen evit donnet aman.
Etu prest, Messager, da lavaret dezan
E command an Abat dezan donnet aman.

Ar Messager.
Me ya hep dale pas da lavaret dezan.

Salud dec'h Autro'r C'hondt, me a zo dent aman
Digasset gant Bernard evit gout an doare
Deus en election dimeus ar Pap neve.

Ar C'hondt.

Hac interrest Bernard eo gouzout quement se?
Neanmoins, varc'hoas me glevo e zoare:
Groet dezan prepari eul leign d'am soudardet
Pe en devezo quun d'am bezs conviet.

Ar Messager.

Me lavaro, Antro, dan Abat evel se
E teuffet varc'hoas da glevet e zoare.

Ar C'hondt.

Ya, ha lar dezan bout ive preparet
De menteni ar Pap pini a meus lequet.

Ar C'hondt a lavar d'e dud.

Demp-ni oll assambles dar gouent da voellet,
Ha gouzout er cher vad a raï dimp ar Boltret.

Ar Messager.

Antrezet en offern, Autrone, pa gueret,
An Abat a zo prest da zont d'e lavaret.

Ar C'hondt.

Leret-i pa garo, pa ze en em bweparet,
Rac ni n'omp quet astet da vonnet d'er c'hlevet.

Ar Baron.

An Abat e grede e voamp-ni dent aman
Da gavet offeren digantan, e gredan!
Ni n'on deus quet affer deus e offerenno,
N'en domp quet dent aman, assur, vit ho zelaou.

An Tenzorier.

Ma vent prest da zonnet neuze ny a yaë,
Mar be netra a vas neuze m'ho sicoure.

Ar Pot a-gampr.

Ma carem-ni breman ober bourt dar menec'h,
Escat en tan er gouelt, neuze teuffent ermea.

La Vign.

Me raï ze, mar queret, neuze e voelfet, pot,
Ar menec'h o redec troncet gante ho froc.

SANT BERNARD *a antre en eur gana ar Pange lingua.*

Ar C'hondt a lavar.

Ma Doue, ma c'hrouer, me ho ped ar vech-man
Dre ho misericord da zont d'am pardonan :
Biscoas ne voe goelet eur pec'her er bed-man
Quer miserabl ha me, an dra-ze a gredan.
Va Doue, va c'hrouer, c'hoas eur voech ho pedan
Da bellad ar justiç a deu d'am punissan ;
Rac mar deud da exerç ho justiç em andret,
Allas ! a dra certen, sivoas e zon collet ;
Rac biscoas ne meus groet nemet oc'h offanci,
Dre pep sort pec'hejo er bed-man, sivoas din ;
Mes Jesus, map Mari, guir Doue eternel,
C'houi oc'h eus anduret da brena ar pec'her
Dre ar merit ar goad pini oc'h eus acuillet.
M'ho ped d'am pardoni breman deus ma fec'het.

Sant Bernard.

Me a gret c'hoas eur voech e vezet pardonnet,
Ny ya toüt assambles da c'houlen ho sequet.

Ar C'hondt.

Ma zad, me ho suppli, ma bin guenec'h yve
Ebars en ho couent da bidi e goste.

Sant Bernard.

Salocross ! Autroar C'hondt, c'hoaz n'en em fomp quet,
Rac ne ve dre fentiç ho pe quemen-se groet.
Het a lesse breman hac oc'h oll soudardet,
Varc'hoaz dar c'houlz man deud are d'am goelet.

Ar C'hondt.

Me oc'h arrappo c'hoas pe e manco ma ardo.
Penoz, coquinet fal, ne fijac'h quet ennon !
Me ya da gonclui c'hoaz gant patiantet,
Neuze me lavaro pen-da-ben ma secret,
Ha dioua ma songin, an dra-ze a zo sclær,
Me laczio an tan er gouent en antier.

(Sortiañ a ra.)

BERNARD *e unan.*

Pa zeuan da conjal em Salver biniguet,

Fn e humilite, e son rejouiset,
Hac en eatremite en deveus anduret
En queit a ma seo bet evidom-ni er bed :
Rac se e lavaran gant guirione harfet,
Nemert enoc'h, ma Jesus, neo contant ma speret.
Avis a ra guenen eo ven assuramant .
Claaq plijadur ar bed pehini so passant,
Ha pa gonsideran ous en evuruatet
Pehini zo en ẽe d'am ine preparet.
Avis a ra guenen e seo bras ar pec'het
Deus a lubricite gant an dud deborder,
Ha quer coulz ar golier pehini ro o ren :
Mam be memor a ẑe, an dra-se zo certen,
Ha guement ma ouffen e rrelatte ma speret,
Me hardonfe souden d'am oll ennimier;
Nem be quet ar galon da garet drouc daaen :
Goudeze gourmandiç a zo eur pec'het vil
Pebini zo comun dan dud a so fragil.
Consideret erfat en deus bet hor Salver
Vesk ha guinaigr er groas, pa voa preat da vervel,
Evit rasaaia ar sec'het en devos
Deus on redemption, pa voa ouz or prena.
Quement se a ra din caffet confuzion,
Ma meus eur regret vraa bara en creïa va c'halon
Pa voellan an dud fal evel se debordet,
Hep sonjal er maro gant Doue ordrenet;
Ne reont cas ebet na petra da ober
Evit offanci Doue, hor meat hac hor barner.

Ar C'hondt a aru, Bernard a lar.

Salud dec'h, Autro ar C'hondt, me ho ped da avanç
Evit ma contin dec'h hep ober contenanç,
Touchant ar pec'hejo pere a gommettet :
Sellaouet ac'hanon rac tout oc'h èus e groet.

Ar C'hondt.

Or sa, petra c'houde ma comzes quen hardi,
Me songe ne voa den er hed d'am repreni,
Rac me a voar erfat penoz e surpaaan .
En aperel, en squient, quement zo er hed-man,
En pep perfection quement so er c'hontre,

Rac ae me ran istim a nicun anese.

Bernard.

Me lavar dit, mechant, penoz e zout tromplet,
Rac dimeus a ludu ha poultr e zout savet,
Goude an orgouil-se pini a guemeres,
Ha te en deus esper da voelet un deves
Hor Salver biniguet en pales an Drindet.

Ar C'hondt.

Fin da guemen-se tout, nen em zoucian quet,
Me a zo pinvidic hac ive puissant
Hac a dremen partout evit un den vaillant.

Bernard.

Ha pebes follentes, ha pebes sort sottiç
En lacar plijadur da garet ar bediç,
Pa c'hellomp acquizitta ar gloar celestiel
Queit a ma zomp er bed dre c'hreç an Eternel.

Ar C'hondt.

Me a zo puisaant hac a gle commandi
Dan oll e rin marcha dre lec'h ma leverin.

Bernard.

Nan deo quet te ar mesti rac ae, me lavar dit
He cleffes aboissa pa gommand Doue dit,

Ar C'hondt.

Penos, se ve am meaprisse e lec'h ne ven me quet!
Lavar din quement se, me gare da glevet!

Bernard.

Mar dout draist ar re all chara en grandeurin,
E ve goel dit beza en eur plaç all oua traos
Nep a goez a huel a zo goss dezan pel
Evit unan benac a goeffe a izel.

Ar C'hondt.

Doue ne lavar quét caret nep am chassa
Nac an nep am repren, am laca da facha.
Mar carfent ac'henon ne leverfent quet se,
Rac se e zeo ret din cavet meliç oute.

Bernard.

Pa vos Jesus er groas en deveus lavaret
Penos e vige ret d'an oll en em garet,
Rac en a bardonnas d'ar pec'her e varo,

Pere en afflige dre dourmarcho garo.
Ar C'hondt.
An destruction, hac en a zo pec'het?
Bernard.
Enes eo ar brassan ha guement ha gaffet,
Diffen a ra Doue drouc comz dimeus a den.
Ar C'hondt.
Evit injurin n'allan quet da souten,
Hac e tammaller din bemde mui oc'h vuin
Ha rac se e rancan allies en em vengin.
Bernard.
Songet, me ho suppli, en passion hor Salver,
Hac e tismanto alliez ho coler:
Jesus ne fache quet oua ar re en maltrete,
Pidi a re e dad c'hoas evit ar re-ze.
Ar C'hondt.
N'allan quet beza douç nuz an ignorantet.
Bernard
Neua den en ho contre a raï goel pa gueret.
Ar C'hondt
Mar studian bepret continuellamant,
Na mar pedan ive Doue incessamant,
E collin ma aquiant, an dra-ze zo patant.
Bernard.
Labour mui oc'h muin, lavaret a ran dit,
Evit goellan ma c'hilli pellat an diegui.
Ar C'hondt.
Mar roan ma oll vad dar bevien adare
Petra vo a ri-me va hunan goude-ze?
Bernard.
Ne heus-te quet clevet penoz ar pinvidic
A zo bet un ingrat, ha chetu an dannet:
Doue a ro dimp oll entreamop var ar bed,
Da zibri, da effan, p'or be nann pe sec'het.
Autro, ret en dibri bac effa an ive,
Non pas dre gourmandiç, mes dre necessite.
Ar C'hondt.
Gant va c'hompagnunes alliez e laran
Calz a gomzo lubriq d'en em divertissan.

Bernard.

us pec'het bras eo ze, credet assuramant,
a na gueres sanch e querzi en tourmant.

Ar C'hondt.

te ne gredan quet e ve pec'het parlant
'ar eus sujet benac a ve divertissant.

Bernard.

'a, mar qoeret coma deus an traou celestiel;
teulit incessamant on Doue eternel;
oude-ze daic'h secret quement a liviri
la mir ar silanç liesa ma c'hilli.

Ar C'hondt.

te guemer plijadur o veza un traïtour,
te ra hipocrizi evit en em sicour,
en deus netra a vat em interrieur,
ouacoude e tiscoean mad em exterieur.

Bernard.

oel ve dit oa raes, me a bromet dit se,
ac te vezo daonnet ma ne sanchea bue.

Ar C'hondt.

e ya da avoui breman pressantamant
a buez pen-da-ben, ives ma santimant,
a guemon sort pec'het a meus groet er bed-man,
a bere e meus sonch en heur ma zon breman.
llas ! me voar erfat e meua bet plijadur
c'h c'heuil ma bue fal, debordet hac impur;
ant ma zello lubric leun a vechanatete
tromplen asuret ar purra chastete :
e a garrie ar moez bac an ton excellant,
'hoaa è carren yve an daoulagat charmant,
n abijo a bria a blige d'am speret,
ur pouvoer absolu contempli er merc'het r
n eur vont dar marc'hat, o tremen er rulo,
reïe al labour memes, bettec en ilizo.
vel ae gant an ran violant em c'haloe
presanten de pront va oll affection;
es gant eur bisach fent hac eur voez excellant,
m bige mestrezet avizio muin vit cant :
e a bromette dez donnet d'ho dimisi,

Ha gonde-ze ne ren nemet ho affronti.
En amzer-man e voeler ar merc'het quen orguet,
Ya, darn sneze a so qnen effrontet,
Mar discoezet deze un tam affection
E promettont dec'h prest ho oll affection ;
Mea eur maleur braa eo, pa er gonsideran.
Eul lod zo sneze s den d'en em fardan :
Gant eul lod secrejo a ongant preparet
E frotont ho bisach ma veso edmiret :
Ma ho goelac'h fichet gant eul lod rubano,
Lienaje a bria ha gant dantelezo,
E c'hallea lavaret gant guirionne certen
E zint traon diguizet pe eur foeaquen reden.
Nan deus diou sneze eur memcus fantazi ;
Unan a yel dan danç, hac un all dar c'hoari ;
Un all dre he dezir hac he affection,
Gant he zeod milliguet hac he detraction
A lamo en henor hac er renome vat,
Ha gnement a voellont dirac ho daoulagat.
Eur rum all a zo c'hoas dre eur fantazi all,
Gant ho moez excellant o clasq charmi re-all.
Sur evit ar re-ze e meus bet fantazi,
Hac em bezo bepret en queit e ma vevin.

Eur Plac'h possedet.

Me zo gant an Diaoul tri hla so possedet
Hac a zo sans-cesse o fonnet, o tonnet,
Redec ha diredec, o ruillat, o qnerzet,
Crisl hac eschlami en quement ma zon bet.
Satan he Vulcan, Belzebut, Astarot,
Ar re-ze a gredan eo e dalc'h ennon crog ;
Breman am zraignont deua un toul d'un toul-all,
Dar plaç-man goudeze em c'heasont da un all.
Enber e c'hen dar mor, goudeze dan douar,
Enber a bego er goe, em disclepont dan traon,
Goude er precipiç ha goudeze an tan,
Quement invention a so tout er bed-men.
Arragin a ran aur pa gonsideran ze,
Ma caffen precipiç breman me n'em lasse.
Me e ya da vale, da redec ma squient,

Da ealami ar re a guevin var ma hent :
Saccagi var an hent ar vugale munut,
Laze he disfoeltra partout al loennet mud.
Ne respettin hini; feumeulen, groee na pot,
Den yaouaneq na den coz, na goerset en ep sorts
Ar re a rancontrin me ranco ho bue,
Pe me yel gant Satan evellen bep ine :
Divoar beg an tourrio me n'em dolo dan trao,
Ha c'hoaz, mar chomman beo, my el dar milino,
Ha dindan ar rojo neuze me n'eum blanto,
Da c'hout hac y elfe parfoeltri ma mempro.
Ma ne deuont sben me yello dre ar bed,
Noz de incessamant, hep arretti camet;
Oc'h arragi bemde me glasco al leonnet,
Ar bleizi, an ourzet, moc'h goe ha serpantet,
Ma'm bo compagnunez gante da viana,
Pa ne allan cavet deus an dud er bed-man.
Ranna raffe ma fen gant ar songezono
A laca an Diaoul em aperet avizio.
Lavaret a ra din quemeret eur gontel,
Un ach pe eur voel, petramant eur guizel,
Eur pognard pe eur c'hleve, pe eur gontrelassen,
Ha monnet var an hent evel ar vollerien,
Ha neuze quement den a voelen o tremen,
Diffoeltra aneze quer munut a queillien,
O chacat gant ma dent ha dibri ho c'halon,
F lezel gant ar chas evel un ampoezon,
Hep respetti hini, daeuent pe sort den ve,
Na pe sort ealite, na pe a vro e ve :
Inventi tourmancho a neve flam deze
Evit o massacri e lavar din yve;
Quemeret scrifello evit dispen ho c'hiq,
Evit o distaga, o rosta var ar gril.
Lucifer, Lucifer, Belzebut a voellan,
Hac eur vouel vras var e zioua gantan!
Or sa, donnet e ran d'en em dizesperi :
Ya, gant ma bouel me roffe un tol ere,
He gant an tol quentan me am be e bue.

(Tremen a ra pemp pe c'hoec'h den hac o laz oll.)

Google

(Tremen a ra Sant Bernard hac a ya dan daoulin.)

Sant Bernard.

Jesos, Jesus, Jesos zo redemptor ar bed.

Ar Plac'h possedet.

Jupiter, Appollon ! morbleur, ma zicooret !
Penor, lanso corden ! ret eo dit foeltra den
Pe me precipito ma na zentes ouzin.

(An Diaoul a apparis aman.)

Eul iter bras eo eman, eor voler ar brassan,
Me a ys gant ma deot d'en disparfoeltra.

Sant Bernard.

En anno Doue an tad en deus crooet ar bed,
En ano Doue ar map en deveus hor prenet
Hac ar Speret santel, en ano da Jesus,
Aer-rouan divergont, me sa rento confus.
Jesus ma sicoufet da c'bout petra voelan,
Diaoullo a bep tu, assuret a gradan,
Hac un den possedet zo ous ma zourmanti,
Goerc'hes santel, m'ho pet, reir oc'h assistanç din.

Ar Plac'h possedet.

Fors Calvin, fors Lutter, fors Sattan, Jupiter,
Ar sorcer-mao ra din arragi gant coller :
Diguesset eur pogoart be neuze me'r lazin,
Mes eur groas zo gantan d'en em diffen ouzin.

Sant Bernard.

En anno an Tad bac ar Speret santel
Me deu daz conjuri a beura-an eteroel :
Diaoul bras an ifern qoirta ar plac'h paour-man,
Te a zo possesseur d'be c'horf a d'be ine ;
Sortier prest er mes, e me an eternel,
En ano an Drindet, Tad, Map, ha Speret santel.

(An Diaoul a sorti er mes ar plac'h.)

Ar plac'h a lavar.

Me ho trugarece, tad santel, a galon
D'am beza delivret dimeus eur sort etton :
Tri blaa a so breman aboe an heur guentan
Ma zon bet possedet gant al Lucifer-man ;
Mes dre oc'h orezon oc'h eus ma delivret,
Dre voyen ma Salver hac e groas biniguet.

Sant Bernard.

He bien, ma merc'h paour, ehanehet dena a vue
Ha n'en em roet james d'al loen infernal-ze :
Moïennant graç Doue c'houi a ïello en ée.

Ar plac'h possedet.

Me ya breman zouden en toez al leonnet,
Da ober pinigen palamour d'am pec'bet.

Sant Bernard.

Done d'ho condno.

Ar plac'h.

Adien, ma zad. Doue d'ho peo.

AR ROUE HIBERNI.

Me zo eur roue braa hac a zo puissant,
Me ya da larer dec'h breman ma santimant.
Roue on en Hiberni var an oll aovaget,
Pere a zent ouzin evel ma zeo gleet;
Tud bac a zo vaillant, courajua, redoutet,
Suptil hac adrezua, james ne vent trompet.
Evit quement batail am eua bed er vro-man,
Mar bigent em c'hoate james ne vozn goassan.
Pa guemeria quentan possession aman,
M'em boa neubeut a nerz, gout a ret quement-man,
Mea me a zo bet trec'h d'am oll adversourien
Hac e meua gonezet voarneze pen-da-ben.
Mea eur c'helo neve am groa glac'haret brae,
Eur Roue zo arru, evit dont da'm aiblac.
Rac ae, me bo suppli, Courrier, gant dilijanç
Het da glaacq din aicour bep ober contenanç,
Het prest d'an Turquian, leveret dar roue
E c'honlennan aicont digant e majeate,
Rac ar Percianet en daua din lavaret
Var ben eur mia aman em graïont glac'haret:
Me am eua boan vraa pa aonjan quement-ae,
Pa sonjan bout en peoc'h em eua breael are.

Ar C'hourrier.

Me yz hep contennanç da lavaret dezan,
Hac a lavaro dec'h hac en a zo contant.

AR ROUE PERS *a lavar d'e dud.*
Pala vaotre saint gris ! eoll ma squiant e rao,
Bean zo eur roue hac a meus droug bntan;
Ar roue Hiberni eo ve innimi bras,
Dindan ma buissanç me renq e gavet c'hoas :
A ben tri mis aman me vezo meat dezan.
Va Doue Jupiter, Mars ha Prozerpina
A zo ous ma sicour er mor hac en douar;
Jamea na vancont din, en den-ze me er goar.
Un impertinant nen de quen an den-ze,
Fallout dezan lacat en e dorn ar c'hlenve;
Rac biacoas ne guevis va far en ep combat,
Hac e meus combattet ous calz a boucet vad ;
Dre voyen Jupiter en deus ma sicouret
Biscoaz den er bed-man nen deveua ma arec'het.
Rac se het prontamant da lavaret dezan
En em divoal mar car, breman me yel desan.
Me nen don quet poeltron, e avertiss ran,
Rac me a voar erfat e vezin trec'h dezao.

Ar C'hourrier.
Raison eo din monnet pa gommandet, Sire ;
Na zalein quet pel ne returnin are,
Me ya da bartia gant resolution.

Ar Roue Pers.
Birviquen nep cattier nen deve evidon,
Effrontet fal ma zeo, traitour, impertinant,
Un deo leun a valiç, eur fou, un insolant.

PACH AR ROUE HIBERNI *a ye da gavet ar Roue Turqui hac a lar.*
Me e zo deut aman, Autro an Ampereur,
Dimeus an Hiberni evel embassadeur,
Da c'houlen diguenec'h ezistanç evitan,
Roue ar Persianet a ro brezel dezan.

Ar Roue Turqui.
Ya da, va mignon, retornet pa guetet :
Roue Pers zo un den hac a zo puissant,
Eo deveus droue ouzin, ive me meus aman.
(*Sortial a ra.*)

Google

PACH AR ROUE PERS A ANTRE *hac a lar dar roue Hiberni.*
Salud dec'h, princ veillant, me zo deud d'ho cavet ;
Ar Roue Percian en deus me digasset
Evit lavaret dec'h prest en em brepari,
Ho souderdet ha c'houi, rac ret-vezo c'hoari
Exerci oc'h arme, rac dont a gle aman
En esper, a sonc'h din, quemeret ar vro-man,

Ar Roue Hiberni.

Que dar guer, me mignon, lavar dezan hardi
E zomp oll preparet, ne bon me en diffi.

Ar Pach.

Adieu heta, sir, divoallet mar queret,
Eur goal glenve eo a guement a gaffet.

(Sortial a-ra.)

Pach ar Roue Hiberni a lavar dezan.

Bet on en Turquian, lavaret en deus din
E zeo ho serviger pa gueret commandi.

Ar Roue Hiberni.

Quement se a zo mad nen deo voas dimp monet
Da glasq on adversour gant sicour an Durcquet.

AR ROUE TURCQ HAC AR ROUE HIBERNI.

Ar Roue Hiberni a lavar.

Ho serviger, Sir, penos ac'hanoc'hu ?
Ar verch-man e zoc'h fidel d'am sicour a bep tu ;
Va adversour brasa eo ar Roue Pers,
Un den estranch meurbet hac un den divergont :
Oc'h adversour eo sur, me a gret erfat se,
Abalamour ma zoc'h cootrel dezan ive.

Ar Roue Turcq.

Rooe ar Persianet a zo un den infidel,
Or massacri a rei an den fal ze mar guel :
Rae se bezomp fidel evit en em sicour,
Ni vezo evittan hac e ve un diaoul.

Ar Roue Hiberni.

Courach, courach, Sir, bezet bepret fidel
Evit ma massacrim hreman an den cruel ;
Terrupla den zo bet ebars en Barbari

Digitized by Google

E zeo ar Roue Pers evit beza den eri :
Hac se domp dar blaceu vit en em brepari,
Pa arruo enon ma vomp prest da c'hoari.

AR ROUE PERS HAC AN DIAOULLO.

Ar Pach a lar.

Bed on en Hiberni, lavaret en deue din
E zeo prest pa guerer donnet de gombattin.

Ar Roue Pers.

Pale vanitez tain grie ! medi ma c'hourac'h me;
Diaoullen an ifern ma sicouret yve.
Quement eo ec'hanoc'h, leonnet milliguet,
Jupiter, ma mignon, he ma mest Mehomet,
Discoet ho puissanç, fuellret din ho fenno,
Lequet e dre'n enter, taillet e e bezio,
Pa vezo question da guemer an armo.
C'houi, me Doue Minerv, so mest er vatailho;
Reit din ho puissanç, mar deus moyen er bed,
Pa meus necessite, ma vezin sicouret.
Col a ran ma squiant, nan dia breman preasant :
Hastet dont diazon bremen souden vantan,
Ha na leat hini beo, an dra-ze me ho ped,
Goel ve guenen en beo certen bezan losquet.

AR ROUE HIBERNI, AR ROUE TURCQ, AR ROUE PERS HAC AN DIAOULLO.

Ar Roue Pers a lavar.

Ac'hen, camaradet, chetu ni en em gavet;
Me guitaa ar bed-man me n'ho ran glac'haret,
Diaoullo, ma oc'ho, avancet preat aman,
Tollet ho flammo tan var gorfo ar re-man,
Parfoeltret int quer munut a ludu,
Evel e ia eur vilin ar flour deus an bed-du.
(*An Diaoullo a dol tan.*)

Ar Roue Hiberni

Penoe, tud milliguet, sorcerien execrabl !
Me ho suppli breman, Saturn ha Jupiter,
Discoellet dar re-man e zon ho aerviger,
Gant an tan artifiç hon lesqui e fel de,

Ha rac se, Jupiter, terrasset aneze.

Ar Roue Turcq.

Mihieyen, leret peira a fel dec'hu.
Idolo puissant, ô pellec'h e zoc'hu !
Parfoeltret aneze, na lest quet davantach
Ac'hanon d'ho pedi, freuzs ran gant arach.

Ar Roue Pers.

Pa le vantte jarni ! or sa ne hatten muin.
Sicour din, va idolo, evit ho barfoeltri,
Dispeonet aneze, losquet ha massacret,
Ne respettet hini pa vezet commancet,
Lequet artifiço, flammo, tan violant,
D'ho lesqui voar ar plaç aman presantamant.

Ar Roue Hiberni.

Mahomet, ma oc'hu, discoellet ho puissanç,
Sicouret ac'hanon breman gant ho presanç,
Parfoeltret ho esquern, torret int a hezio,
Hac schet din ho c'hic evel boet pasteïo.

Ar Roue Pers a den e glenve.

Avancet, mabo gast, me renonç da'm Doue,
C'houl pe men ar voech-man a gollo e vuë ;
Nen deus quen question, an dra-se a zo goret,
Tol eves mat, va den, pe e vi glac'haret.

(En em gregui a reont.)

Ar Roue Hiberni a lar.

Añ Disoul, a gredan, a zo en e gosie,
En form ma ve un den o combatti ive.

Ar Roue Pers.

Coursch, Mars ma mignon, tol ar foeltr varnere,
Ne chom quet mes requet da sellet pel oute.

Ar Roue Turcq.

Idolo puissant, dent breman d'ho foeltra.

Ar C'hondt a Poetou a antre hac a lar.

An Diaoul da'm dongo ! petra eo quement-man?
Biscoas ne meus goellet c'hoari evel homan.
Or sa, demp voarneze hep tam remission,
Avancet, soudardet, hep tam apprehansion.
Allon, serpantet vil, Lucifer milliguet,
Breman me ho tiso pe e zon me tromplet.

(Sortial a ra.)

(An tri Roue en eil d'eguile.)

Ar Roue Turcq a lavar.

Col a renmp gant aman : pa gleffen parfoeltra,
Men toue dec'h certen biquen na boeltronan.
Me ya breman souden da acriffa eul lizer
Evit e gas dezan dre dorn eur messager,
Da ziscleria brezel dezan publicamant;
Etu ta, ma mignon, bep tam retardamant.

Ar Roue Pers.

Saturn ha Venus reit din oc'h assistanç,
Parfoaltret ho fanno dre oc'h oll buissanç,
Na lest quet aneze da rebarbi ouzin.
Bezet bepret fidal er c'hoate me vezin.

Ar Roue Hiberni var e zaoulin.

Lucifer, Jupiter, Venus hac Appollon,
me n'em recommand dec'h deus a greis ma c'halon:
Oll Doueo hac idolo deus en douar,
Roit din ar victor pe em bezo glac'har.

Ar Roue Pers var e zaoulin.

Neptun, Belzebut, Astazot ha Pallas,
Foeltret on innimiet en calon ar mor glas;
Pe mar deuont aman, roet demp ar gourach
M'or bezo voarneze atao an avantach.

(Sevel a reant en ho zao.)

AR C'HONDT A POETOU A ANTRE.

Ar Roue Turcq a lavar.

Aru eo ar vech-man va innimi mortel,
Aru eo ar vech-man, me voal an infidel :
Arrettet, camarat, pe vesi carteriet,
Rac e zout var ar poent da vezan quemeret.

Ar C'hondt.

Peboz ! lavar, va den, terrupl out effrontet;
Digor da danulagat, couaqnet out c'hoaz me gret.
Avancet, soudardet, deut buan d'am sicour,
Parfoeltret ar re-man, het vatneze a fnul,
Ne espergnet bini, lazet ha cartieret,
Tanet ha violet ha groage ha merc'het.

Ar Roue Pers.

Vantre d'or Mahomet ! pélech oc'hu manet,
Ar voec'h-man e varvan aur ma n'am sicouret.

Ar Roue Turcq

Breman, Autrone, displeguet oc'h armo,
queit adreus ho fenno a lest yac'h ho c'hotfo.

Ar Roue Hiberni.

Je bien, Autrone, tollet hevez, m'ho ped,
An ini a dizin me er graï glac'haret

(Cambatti a reont.)

Ar Roue Turcq a lavar.

Ha ma lesqui a ra gant e artifisso.

Ar C'hondt.

En em rent, camarad, pe me tisparfoeltro.

Ar Roue Pers.

Va Doue Mahomet, me zo posa glaou ludu.

(Ar C'hondt a sorti.)

Ar Roue Hiberni.

Jupiter, va buez zo ar vec'h-man sehu.

(An tri Roue a ya er mes en eur grial.)

Ar Roue Turcq a lar.

Goude quement truboil a meus bet er bed-man,
Quent gant ar brezeillu er rouantelez-man,
Quent gant an nechamant am boa var ma speret,
Ho sonjal em speret er pez so da donnet.
Avis a ra guenen e meus ar volonte
Da gombatti ar C'hondt po da gol ma bue :
Biscoas deux a dachen me na renquis quittat
Evit nep innimi nac evit nep combat,
Quaa a voe an den-za a zo quen divergont;
Rac evel eur c'hi clan e tilame varnomp.
Mes resolvet on c'hoas da gombatti ontan,
Hac e' cleffen merval ne spontin muin rezan,
Ya, goel ve guenen cant mil goech perissan
Quent evit ma trec'hee ac'hanon ar vec'h-man.
Rac se, hata Courrier, dallet al liser-man,
Hac et batec ar C'hondt, a leveret dezan
E meus eur c'hoant bras da gombatti ontan,

Palamour ma zeo bet o ravagi ar vro-man,
Birviquen an dra-ze ne accordan dezan,
Herve ma intantan en deveua lavaret
E renq gouarn ar vro-man, ar pea na raïo quet :
Entre ma pado an dir a zo en becq ma c'hlenve,
Me a ranco bepret souten va majeste.
Goel e ve guenen cant coech evit unan mervel,
Quent ma voelfen em plaç un den zo quer cruel.
Er fin, me gret erfat, erve ma zantimant,
E eleomp ar vech-man renta dezan tourmant ;
Gant sicour va Doue ha gant e aziatsne
Me'm bezo ar victoar. Courrier, gant diliјanç
Het da gavet ar C'hondt, ha leveret dezan
E rancan c'hoas eur voech en em ganna ontan.

Ar C'hoarrier.

Pa gommandet, sir, ret eo oboïssa ;
Ar pea a leveret a rin aur mar gallan.
Ogon, aon bras am eua pa vezin het d'e dy,
Na raï ma distrujan gant ar valiç onzin.

Ar Roue.

Ne songet quet en ze, nen deo quet permettet
Da renti nep affront d'ambassadeur casset.
Avoalc'h en deffe groet mar earre ober ze,
N'bo pet morc'het ebet ha fiet ennon-me.

Ar C'hourrier.

Me ya da bartia entreze ar Poëtou,
Mar retornan dar guer eno pezo quelo.

Ar C'hoarrier a lar dar C'hondt.

Salud dec'h, Autro ar C'hondt, deoa a greia va c'halon
Me a zo deud aman gant aprebansion,
Abeurs ar Roue Turcq en deua va digasset :
Chetu aman eul lizer, me ho soppli lennet.

Ar C'hondt.

Penoz, coquinet fal, terrupl e zon soezet !
Het dar guer, ha d'ho meat deus ma feurs leveret
Me arrivo gantan var ben nemeur amzer,
Da reï brezel dezan, songet en e affer.
Ret eo din eur veach e renti miserapl,
Quen a vezo neuse n'en em gavo erfat.

Ar C'hourrier.

Adieu, Autro ar Chondt, me e rent dec'h graço,
Me ya da lavaret dezan piesr ar c'helo.

Ar C'hourrier dar Roue Turcq.

Me ho salud, sir, deua a greis ma c'halon,
Abeurs an Autro ar C'hondt zo un den divergont,
Evel ma zeo certen, pa gleo coms a vrezel,
Me songe coulz a vos e voan prest da vervel.
Lavaret en deus din ho rento mizerapl,
Quen e vezo neuze n'en em gueffet erfat.

Ar Roua Turcq.

An Diaoul da'm dougo ! ne ars mùin ma speret,
Hep mont d'en em vengi var an den revoltet.
Ha rac se, ma Bachet, goulennomp asamblea
Graso an idolo, ma haïomp c'hoas eor voech
Da laeat oll en tan, en goad hac en moguet,
Quement den en antier a vezo hon enep,
Ha principalamant ar C'hondt deua a' Poëtou :
Jupiter en dalc'ho ar voec'h-man en e lasso.
Ya, arragi a ran pa sonjan en den-ze,
Bette col ma squiant memeus a ran bemde,
O sonjal pe en guis na dre pe sort fesson,
E c'hallen en trec'hi ebars en trahison.
Me ya da prepari un arme puissant,
Ar brassa a c'hilin, dimeus a dud vaillant :
Quement se a gavan ar goella da ober,
Rac ret eo csvet tud quent commanç ar brezel.

AR C'HONDT GANT E DUD.

Clevet, va den a gampr, dec'hu e commandan,
Pa veet er batail ma veet ar goellan,
Rac aon e meus terrupl ne vancas a galon,
Me raï ho punissa mar ho quelan poeltron.

Ar Pot-a-gampr.

Credet parfettamant james ne raen se,
Rac me ve goel guenen perissa en arme,
Evit ma soupsonnach an dra-ze em enep,
Un den quer puissant evel ma son me bet.
Pa glevan an drompil hac an tabousin bras,

E sao ma bleo em pen quement eo ma c'hourach;
Ha pa ve tri c'hant den dirazon me armet,
Ne vent quet evidon : biscoas ne meus goelet
Ma far en ep tachen, evit un den yaouanc,
James ne meus douguet Franç, Turquet na Flamant:
Gout a ret ma doare, pa vezan colleret
Neo deus den evidon, neus caz quen redoutat.

An Digentil.

Me zo bet meur a voech a benep an Durequet,
Biscoas c'hoaz en eb lec'h ne meus gante collet,
Ha me a bro ver dec'h, mar gallan c'hoas eur vech
Atrap ini an é er gombat en hon tuez,
Birviquen n'am bezo mizericord ontan,
Ne vanquin james dec'h, an dra-ze promettan.

An Tenzorier.

Autro ar C'hondt a Boetou, me zo ho Tenzorier
Evel ho Capiten ordinal er brezel;
Biscoas noc'h eus goeles un den en ep cartier,
Ha guement am drec'he nac er mes nac en quer;
Me zo bet alliez an peril ma bue
Aboa ma zon guenec'h o redec an arme,
Biscoas bettec breman noc'h eus goelet hini
Ha guement am zrec'be pa vige ret c'hoari
Gant cleve na gant lanç, gant pic na gant mousclet,
Na gant nep sort armo pa vigen coleret,
Nac ive a grette scrignal memeus ho dent,
Rac mar caffen unan, me golfe ma squient.
Anfin me bromet dec'h evel gant guirionne,
Pa vezan en coler den certen n'am zrec'he.

Ar Pot a gampr.

Iotentet, Tenzorier, ouzoc'h e parlantan,
Ha c'houi het eur c'hoari un tol ouzin breman,
Rac me lavar breman biscoas ne guivis par
En eb lec'h er bed-man var an douar.

An Tenzorier.

Penoz, lavar fripon a sonjal a res-te
E zon eur marvailler evel ma out-te ?
Me guitta Lucifer hac an oll idolo
Ma pa gueres eol peoc'h ha serri da guena;

Mar commansan guenet me a raï dit irvont,
Ma na ziscoen dit petra eo ms gallout.

An Digentil.

Ha c'houi gleo, Tenzorier, terrupl e zoc'h robust!
Ne gleet quet parlant er c'his-se ous an dud.
Rac se, me ho suppli da derri ho courach,
Biemah e meus esper e c'baïomp en beac'h.

An Tenzorier.

Sel nac a coquin fal-zo arru var ma zro!
Penoz, mic'hieien, ne ouzoc'h quet piou on!
En em dennet am faç, roet dio peoc'h aze,
Pe me ho pruzuno evel quic eur paste.
Terrupl out effrontet comz ouzin evel ae,
Rac mar fachan ouzac'h me oc'h estropife.

Ar Pot-a-gampr.

Nen deus quet a affer da sonjal rezoni,
Goude ni a voelo piou a gollo ar batti.

An Tenzorier.

He bien, daou fripon, daou neaur, daou scantec,
Ha c'houi oc'h eus courach? me zo prest pa gueret.
Biscoa n'am eus goelet aboe on en arme
Evit tri na pevar na gombatchen onte.

An Digentil.

Quement se a zo mad : me zo contant yvez
Da approu ma c'hlenve a meua bet a nevez,
Evit discoe er fat penoz em boa esper
Da gombatti ouzit ep dale pel amzer.

An Tenzorier.

Te ne n'em anavezes quet a dra sur, effrontet;
Me ho tisco da gomz, glorius out meurbet.
He bien, Autrone, chetu me da guentan
Prest da c'hoari ouzoc'h : piou s zeuïo breman?

An Digentil.

C'houi lavar, Tenzorier, e zoc'h nn den vaillant,
Breman me ho tisco mar approchet aman.

An Tenzorier.

Par la tete mornon! eman zo din affront :
Pe lec'h e zeo manet an Doue idol ont.
Avis a ra guenen e collan ma squient.

Penoz on diffiet gantes en creiz an ent,
Un den quet puissant evel ma zon breman !
Nan dint quet couscoude evit ma repousaan.
He bien, Autrone, ha c'houi zo preat ho taou !
Darn dimeus ac'hanomp a zo ret a gollo,
Hac specialamant ar c'henta a zo bet
Hardi avoalc'h ac'hanoc'h d'am beza diffiet.

Ar Pot-a gampr.

Na liviris netra na lavaran breman,
Tol evez, mar queres, c'hoas er evertissan :
Lavaret a ran dec'h divoal pa ho pedan,
Rac mar trec'han varnoc'h james n'ho pardonnan.

(En em gregui a reont.)

An Digentil a lavar.

Me a varfe cant coech quent evit ma tiacroguen ;
Pala ventre sain gria ! re e teut var ma c'heingn !

An Tenzorier.

En em rent heta, ha ro din da glenve,
Pe otramant, ma den, me am bo da bue.

Ar Pot-a gampr.

Biquen na raffen ze, goel ve guenen mervel,
Pa vin maro aman nan din quet dar breael.

AR C'HONDT HAC E DUD A ANTRE.

Ar C'hondt a den e gleve hac a lar.

Penoz, friponnet fal, evel se eo ober !
Me a zelle ouzoc'h a breneat ma dourel ;
Mar ho cavan james en coler evel se,
Credet aasuramant em bezo ho pue.

(Sortial a ra.)

PROLOG.

Compagnunes henorabl, goelet oc'h eus aman
Tud ar C'hondt a Poëtou ho claaq en em lazan,
Pan deo bet arrnet ar C'hondt gantea ho ari,
E voaint anflametta ouz en em attaqui ;
Mea breman c'houi voelo, allsa ! eur gombat-all :
Rac Roue an Turcqui a guemer hep fataal
Gantan oll tud e dy hac e noblanç ourpen,

Google

Hac e c'heont entreze hac ar blacen,
Evit gorto ar C'hondt hac e dud a venden.
Evit e gombatti ho deveus concluet
Lacat tan artifiç ma voint oll distruget.
Quement-se a ra dea chom pel amzer
Da gombatti ontes, dre voyen Jupiter
Ho devoa invoquet quent evit en em avanç :
Goude sicour enes e c'heont hep contenanç.
Ar C'hondt deus a Poëtou pa voello quement-se,
E vezo estonnet quercoulz hac e arme.
Fallout a raï dezan ho zilezel a gren ;
Avis a raï deze e c'heont dan ifern,
Pa voelont an tan-ze ho coeza var ho fen ;
E c'harrajont neuze ma combattont hep fent,
Ha ma rentont confus an Turcquet pen-da-ben,
Hac ho deus ar victor var ho adversourien.
Enfin, assistantet, enber c'houi a voelo,
Ne lavaran quen dec'h. Me gleo an trompillo
Hac an dabourin vras o c'hervel pepini
Da guemeret armo, rac ret eo combatti.
Escuzet, Autrone, ne meus quen a amzer,
Breman incontinant e commanç ar brezel.

Ar Roue turcq, e suit hag an diaoullo.

He bien, Autrone, ha c'houi zo preparet ?
Ret eo c'hoas dimp goulen sicour gant Mahomet.
Ni ho pet, Jupiter, deus a greis hor c'halon,
C'houi gommand dar c'hurun en pep occazion :
Ha c'houi, ma Doue Mars, zo mest er bataillo
A auplomp yve a greis hor c'halonno,
Assamblea gant Mercur, Minerv ha Junon,
Venus ha Neptun, hac yve Appollon.
Ma sicouret breman pa meus necessite,
Pe roet ar gonseil, me zo contant a ze.

Ar C'henta Diaoul.

Quemer tan artifiç da deuller varneze,
Hac en pat ar gombat gra subtil en dra-ze,
Ha neuze marreze me en eum gavo guenet
Ha te a voar heta piou a lavar dit se.

Ar Roue Turcq.

Me bo trugarees, va Doue Jopiter,
Da zonnet d'am zicour breman pa meus affer.
He bien, Autrone, n'ho pet quet a vorc'het,
Ni hor bezo sicour en ep pep sort tempeat,
Me lacaï artifiç da vonnet var ho fenno
Pa aonchont neubeuta, dre c'hras an idolo.
Biacoaz n'am eus goellet un den evit eur C'hondt,
Na drec'hchen, ha pa vige un neuheut divergont.
Jupiter d'er frezo ha Mars d'en saccajo,
Neuze gant ma c'hlenve me en peur achuo.

Ar C'henta Pach.

Guir sur a leveret, biacoas ne meus goelet,
Pa vijac'h er gombat vosc'h ar goella bepret,
Quen a voa combatti nuz ar C'hondt a Boettou,
Mes evit ar voech-man me gret e finisso.

An Eil Pach.

Ne meus quet a vorc'het p'on deus asiatanç
Digant an idolo, nan daïmp en assuranç,
Ha me a so ive, evit eur pot bian,
Ar goellan ha gaffet ebars er c'hartier-man.

Ar Roue.

Bon courach, ma bachet, jos meus pa bo elevan:
Aviz a ra guenen e trec'hin ar voech-man
Ar C'hondt deus a Poettou hac e oll soudardet,
Pe guer cri benac int ni ho craï glac'haret.
Demp eta, Autrone, da dieass hon armo,
Ha principallamant greomp artifisao
Da strinca varneze pa vezomp er gombat,
M'em bezo confianç pa vezin armet mat.
Jupiter, Mercur, Mars, Venus ha Junon
A zeuïo d'am zicour quercoulz hac Appollon.

AR C'HONDT HAC E SUIT A ARRIV EVIT COMBATTI.

Ar C'hondt a lavar.

Sperejo milliguet, leonnet infernal,
Reit din oc'h azistanç breman souden ractal,
Da vengi an affront pini rer din breman a
Hep tam retardamant deut, oll bo consulten;

En em dastumet tout da reï din oc'h avis,
Hep exception em eus dec'h oll implich.
Dizesperi a ran ha fonta en douar,
Col ma squient a ran, ha mervel gant glac'har;
Memeus freunezia a fel din er voech-man :
Reit din prest oc'h avis, gant glac'har e varvan.
Petra meus me da ober deus ar Roue fal-ze,
An den inpertinant am attaq adare ?
Mes evit ar vech-man, pa gleffen perissa,
En pe me, en eur guir, e renco finissa.

An Tenzorier.

N'ho pezet nep morc'het, Autro, evit ennes,
Ar gombat-man nec quet eur gombat a neves,
Quer e voe dezan, mar en deus memoar vad,
Ma rancas enon rog quemeret tec'h ar c'hat.

Ar Baron.

Biscoas nen boe dezir evel a meus breman
Da gombatti ouz den evel ouz an den-man.
Avis a ra guenen, ma ve aman presant,
Gant ma zello hep quen e sponten enezan.

(*Aman e reont trous vras gant he armo.*)

An Digentil a lavar.

Aviz a ra guenen clevet trous an armo,
An tabourin ho son; me a voel ho lanso :
Rac se, en em breparomp pa songer neubeuts,
Divoallomp mar queromp, heru int ar vech-man.

Ar Roue Turcq hac e suit.

Serpantet violant, griffon an aer rouant,
Deut oll d'am aziatan, pe em bezo tourmant :
Curuno ha luc'het, tempest hac avello,
Ma sicouret breman dre c'hres an idolo.
Freunezia e ran pa zellan e bizach,
Avis a ra guenen e medi en arach.

Ar C'henta Diaoul.

Chede me deut presant evit da assista,
Ne bon tao, camarad, na vezi quet goassa.

Ar Roue.

C'hoas e meus esperanç pa voelan Jupiter,
Avia a ra guenen ennes a zo fidel.

An eil Diaoul.

N'ho pet quet e vorc'het, tout e c'haïmp, he neuze,
Mar bezet ar gossa ni ho c'hamo ac'hane,
Ha que hardimant bac eaper ennon me.

Ar C'henta Diaoul.

Autro er C'hondt a Poettou, chetu deut ar Roue.

Ar Roue.

He bien ! tra superb, effrontet, errogant,
C'hoaa e raucan cavet va rebec'h franchamant :
Aboe ar veach-all, mam boa groet ar brezel,
E zon bet o pourmen da glaeq dit eur guentel,
Hac e meua choazet ha clenve ha pico,
Ha lanco ha mouaclet, hac a bep sort armo,
Hac e prezantan dit ar choaz dimeus aoe,
Tol bevez, mar querea, breman ouz ma c'hlenve.

(Rei a ra dazan un tol cleve.)

Ar C'hondt a lavar.

Manquez out, camarad, hogon queun bo pezo,
Me voello pehini ac'hanomp a gollo.

Ar Roue.

Ya, gala sandier, disesperi a ran !
Penoz, ma Doue Mara, adare e collan !
Me requet Jupiter zo mest dar c'hurun o
Da ziaqueu voar da ben da foeltra da vempro.

Ar C'hondt.

Na vez quet quen hardi, aveurtet ho caven;
Gant da oll Doueo e songea ou trec'han.
Da Doueo ha te ha da oll idolo,
Quement tra infernal a zo en ifernio,
Me a tepre, ma den, gant eur gseunen c'hollen,
Hep lavaret marveil nac ar sicour a zen.

Ar Roue.

O tra epouvantabl ! disoullo milliguet !
Dent oll, treo infernal, ar vec'h-man em requet;
Evit saccagi din eman presantamant,
Rac eur revoltet eo en hac e lutanant.

An Eil Diaoul.

Darho gantan mignon, en dra-ze a zo aeler,
Ha vo troet e guein grea neuze e affer.

Ar C'hondt.

Avis a ra guenen e clevan an Diaoul
O rei dezan cusuil evit c'hoari e dol.

Ar Roue.

Collet hevez breman ha divoallet nuzin,
Ne are muan ma speret, en eum vengi a rin.

Ar C'hondt.

Or sa, breman ma Barron, petra songettu c'houi?
Ho pedi ran quenta da vont da gombatti.

Ar Baron.

Sir, avancet heta ma clevin ho toarre,
Escus a c'houlennan dre ma zuc'h eur Roue.

Ar Roue.

Effrontet fal ma zuc'h, evel se eo parlant
Duz un den eveldon a zo quer puissant.

Ar C'hondt o voelet e Baron ho coll.

Holla ! en em retiret pe men bo ha puez,
Na bermettin james poussi varnezan re.

Ar Roue.

C'hnui eta, Autro ar C'hondt, a raio evittan,
Rac er bolonte-se e zon me deut aman.

Ar C'hondt.

He bien ! ya da, quement-se a zo groet.
Or sus, ma soudardet, ha c'houi zo preparet?

An Tenzorier.

M'em boa lavaret mad e vige fom varnout.

Ar Roue.

Vantrechou ! ha te, Jupiter, hast donnet d'am zicour.

Ar C'henta Diaoul.

Fora ! n'allan mui pelloc'h, gra evel a guiri;
Avis a ra guenen e varv ma hizili :
Biscoas ne voe un den, certen vet er bed-man,
A squiche an Diaoul que na voa ar C'hondt-man.

Ar Roue.

Gra evel a guiri, ar vech-man e varvan,
Mallos an oll Diaoul ha roan dar C'hondt-man.

(Ar Roue a ya quit.)

An Tenzorier a lavar.

Men boa bet lavaret quent finissa ar c'hoari,

Google

E vige eur fler vraa gante pe guenemp-ni.
Ya, dre guir c'hoari ho deus collet gueneomp,
Partont e c'honneomp en quement ma c'heomp.

Ar C'honde.

He bien ! Tenzorier, un den vaillant oc'h bet :
Ne bon, ma mignon quer, recompencet e veet.

(Sortial a ra.)

AR ROUE HAC E PACHET A ANTRE.

Ar Roue a lavar.

Col a ran va aquiant, nen deus quen questinn,
Avis a ra guenen e voellan daou demon,
Ha gantes diou gorden evit presanti din,
Da veza ma anco, ret eo din oc'h redin.
Penor ! bezan collet a hen diou vech gantan !
Diaoullo infernal, ma sicouret breman,
Prestet din ho taouarn evit m'en eum grouguin,
En em brecipita a gaffen goella din.

An Eil Diaoul.

Malevrus, ne c'heus quen nemet se da ober,
En eum dol en toul-man hac e ri da affer.

Ar Raue.

Me raio quement-se : adieu, popl at hed-man,
Malloa ma idolo a roan dar C'hondt-man.
Diaoullo malevrus a guement a gaffet,
Diredet dam sicour da ober an tol fet,
Croguet oll em daou droat ha torret ma gouzouc,
Goel en din quemen-se evit monnet dar grouc.
Satan, Pluton, Luter, quement diaoul so tout,
Ne dar quet davantach hep donnet var ma zro.

(Sortial a ra.)

AR C'HONDT HAC E DUD. Ar *C'hondt a lavar.*

Ret eo dimp c'hoas eur voech mont dar gouent hare,
Evit lacat an tan da zevi ar re-ze :
Rac se c'houi, Tenzorier, bezet fidel beptet
Daouest petra vezo, vit dec'h na vanquin quet.

An Tenzorier.

Me lavar quement-all, n'ho pet quet a vorc'het, Er fesson ma c'hillin m'ho aicouro bepret.

Ar Baron.

Mar gallan c'hoaa eur voech antren er gouent-se,
Biquen compassion n'am bezo evittea,
M'ho lacaî quer munut en tan bac en moguet,
En goad hac en ludu, hep tam true ebed.

Ar C'honds.

Or ss, var quement-se demp en quer adare,
Evit en eum bourmen, da ober eur bale.

SANT BERNARD, AR PAP, AN ESCOP, AR C'HARDINAL.

Sant Bernard a lavar.

Pa deuan da sonjal er C'hondt deus a Poetto,
E sao ma bleo em pen hac e cren va mempro.
Pliche gant ma Doue a zo crouer dar bed,
E c'hallen c'hoaa eur voech er gouent er goellet;
Avis a ra gueneo e raffen ma effort
Evit ober dezan goulen mizericord.

An Escop.

Caer oc'h eua laret ae, col a ret bc'h amzer,
Nen deua muin a vemoar a Jesus hor Salver.
Biscoaa na meus goellet un den quen revoltet
Evel ma zeo enez, ma c'hridi a eliet;
Pa er goelis quenta en coler evel ae,
E songen coula a voa e colgen ma bue,
Ha goudeze arre e creden em c'halon,
Em c'hemere arre vit e braaan mignon.

Ar Pap.

Un den douguet meurbet eo ar C'hondt a Poetto,
Conqueret en deua tout cazi er provinço.

Sant Bernard.

Mar gallan c'hoaz eur vech donnet den rancontri
Me raî ma oll effort evit dont d'e zistreï,
Moyennant azistaeç auteur ar firmamant.

Ar C'hardinal.

Ne vo caz anezan, ar C'hondt so bep e bar,
Nen deus den er bed-man quer cruel, queo digar,

Sant Bernard.

Poent eo dimp finissa ar recreation,

Ha monnet edare da ober oraison ;
Mes evit an den-ze particulieramant,
Ma teuï Doue de chanch breman e santimant.

AR C'HONDT HAC E DUD. *Ar C'hondt a lavar.*

Ret eo din hep tardi applica va squient
Da dourmanti Bernard ha menac'h e gouent :
Nen deveus quet c'hoaz pel abaouez ma meus bet
Un affront digante, ma mès eo en leret.
Dont da lavaret din mont gantan da leinna,
Ha neuze en em lacat assamblea da gana
Quemeret a rejont memeua ar sacramant,
Ma tiscarjont ma zud ha me ennon prezant ;
Mes me am boa calon hac a voa courajua,
Hac a falveas din mont das religiua :
Daou dra a voa en guen a bep coste dezan,
Hac a vire ouzin, na allen e lazan,
Mes mar gallan breman er c'havet evel se
Hep tam remission men bezo e bua.

SANT BERNARD GANT AR SACRAMANT.

Ar C'honde a lavar.

Pale vantre mornon ! hemen so din affront.
Penoz, sorcerien fal, traou infam, divergont !
Na petre eo a ret, na petra a glesquet ?
Peasort intantion a zo an ho eperet ?
Respontet aman din prontamant, hep cartier.

Sant Bernard.

Distro c'hoez eur vesch ouz Jesue da salver,
Pehini gant e c'hras en deveus da brenet,
Tol evez mad, me den, pe he vezi collet.

Ar C'hondt.

Mar queret ho croc'hen ne gomzet quet a ze.

Sant Bernard.

Diatro c'hoaz, den mechant, distro ouz de Doue.

Ar C'hondt.

En em den deuz ma faç pe mes craï glac'haret.

Sant Bernard

Autro ar C'honde e Poetou, evizet, mar queret ;

Google

James n'ho quitaïn, gret ar pez a gueret.
Ar C'hondt.
James n'en rentan, quent en em brecipiten.
Sant Bernard
En ano da Doue a zo crouer dar ded.
Ar C'hondt
Cnulz e zeo dit pidi en anno Mahomet.
Sant Bernard.
En anno an Ele hac ar Sent zo en evo.
Ar C'hondt
En anno an Diaoul dimeus an iffernio.
Sant Bernard.
Ma Doue, ma c'hrouer reit din oc'h azistanç.
Ar C'hondt.
Ha c'houi reit oc'h ini dime, diseaperanç.
Sant Bernard
Mari, mam da Doue, ho pet onten true.
Ar C'hondt.
Me guitta Jupiter, ma n'an be da bue.
Sant Bernard var e zaoulin.
Distro ouz Jesus-Christ, goulen ontan pardon,
Dre verit deua e maro hac e baasion,
Ho contempli er poagnio en devoe e vam guer,
Pa voa ouz er goelet ho prena ar pec'her.
Ar C'hondt var e daoulin a rent e gleve.
Me renonç pen-da-ben d'am bue tremenet,
Moyennant azistanç hor Salver biniguet,
Hac ar voerc'hes Vari; onnea zo bepret mad
Ouz he oll bugale, memeus pa zint ingrat,
Me c'honlen diganti he benediction,
Ha digant ma Jesus e c'houlennan pardon.
Sant Bernard.
Courach, ma mignon, Doue da vezo menlet:
Adieu Autro ar C'hondt, quen a vo ar c'henta goellet.
Biscoaz quement a joa nen devoe den er bed,
Evel ma meus breman pan doc'h convertisaet.
Ar C'hondt.
O glorius Vari, guir vam d'on redemptor!
Mizelour excellant, stereden deus ar mor.

Google

Me voar er fat breman aur ne vetittan quet,
Evit ho serviger da vezan recevet :
Sepanant couscoude e aonjan em c'halon,
E meus eur fianç vras cnoc'h bepret, Itton,
Hac e mena en dezir ive d'ho servigi
Ar rest deus ma bue en queit a ma vevin.
Rac se, me ho suppli d'am c'hemeret breman
Evit ho serviger, ha pa zin deua ar bet-man,
Prezantet ma ine d'ho map, en bo pedan.
Ha c'honi, compagnugnea, oc'h eua goellet aman
Chanchamant ma bue, m'ho pet d'am imittan;
Rac bet a meus ar c'hraç da anaout pen-da ben
Penoz e voan manquet, bac e ren goal lezen.
Jesus-Christ, ma Salver, zo en em discoelet
Entre daouarn Bernard, evel moc'h eua goellet,
Me ya c'hoas d'er c'havet evit cleoet gantan
Hac en e ao moyen evit ma fardonna.
(*Sortial a ra.*)

AR C'HONDT A LAVAR DA BERNARD.

De mad dec'h, ma zad, c'hoaa en em avanaan
Da c'houl diguenec'h oc'h aviz er vech-man.
Morc'het zo em c'halon; couscoude e credan
Oc'h un den eveldon, mes me zo eur mechant.
Enez eo ar anget ma zon deut d'ho cavet :
C'hoant a meus ar voech-man da vezan pardonnet;
Rac me a voar er fat penoz e zon manquet,
Contant on ar voech-man d'ober vel ma ferfet.
Esperanç a meua c'hoaa em pardonno Doue,
Gant ober pinigen ha chanch deus e vue.

Sant Bernard.

Ma, ret e zeo ober an treo herve Doue.
C'houi a voar coulz a me petra eo e bolonte;
Rac gout a ret er fat en deveus lavaret :
An nep en deua dezir da veza pardonnet
A ranco tout quittat e oll vaniteo,
Ha beza vigilant da servigi an Autro.
Rac petra dal dan oll e oll vat er bed-man?
Rac mar col e ioe e vige goel desan

vige bet mouguet ho tont var ar bed-man,
e n'en dige bue, certen eo an dra-man.
ac se, me ho suppli, songet er vadelez
n devens evidoc'h Jesus, map ar Voerc'hes,
'ho pera prezervet ba lezet en bue,
renet deus an ifern, me ho pet songet se;
ae eur pec'het ep quen a verit an ifern,
es Doue a bardon ar brassan pec'herrien.

Sant Guillarm.

Ma zad, a guir galon me zo rejonisset,
Ma ouffen e ven c'hoss eur veach pardonnet :
Rac se, me ho suppli a vir galon breman,
Pardon dar pec'hejo a meus groet er bed-man.

Sant Bernard.

Mar oc'h eus an deair da vonnet en evo,
E renquet, assuret, rapari ho foto,
Rapari dan ilis ha ramplissa ive
Ar cheffo oc'h eus bet chasseet aneze.
Neuze, goulen pardon ous an Autro Doue
Dimeus an insolanç oc'h eus bet groet deze,
Hac ho fidi ive da sont d'ho pardonni,
Ma petoïnt evidoc'h Jesus-Christ, map Mari,
Ma vezo e bolonte da reï dec'h gouir bardon,
Ha donoet d'ho receo en e brotection.
Ha quemeret ive evit avocades
Ar Voerc'hes biniguet, zo en êe rouannes;
En eum reï deai ha sonjal er grasso
A roï dar pec'herien pere ho goulenno :
Rac evel ma lavar demp an oll doctoret,
Pa ve voar an douar graç ebet accordet
E renq bepret tremen dre daouarn ar Voerc'hes.
Breman gret pinigen dimeus oc'h oll bue.

Sant Guillarm.

Goude ar c'hraç a Zoue dec'hu eo ma ine,
Pene verdoc'h, aivoaa, em hoa collet an eo;
Reit dime pinigen quement hac a guerfet,
Me a zento onzac'h gant ar c'hraç an Drindeç,

Sant Bernard.

Chetu aman ar Pap oc'h eus dizohliget,

Ha groet dezan insult quement oc'h eus carret,
Ha mar oc'h eus dezir evit monner dan êe,
E renquet en lacat en e oll dignite.
Ne apparchant ouz den donnet da choaz ar Pap,
Doue a renq e reï evit e gavet mad.
An Escop oc'h eus bet chasseet deus an ilis
A renq dont ive adare var e c'hiz;
Dindan boan a pec'hi, pepini aneze
A renquet da lacat en bo oll dignito.

Sant Guillarm.

Me raïo quement se gant gras ma Doue;
Me a iello da Rom, hac o lacaï arre
Pep bini aneze ebars en dignite;
Hac ho fet a galon da zont d'am pardonni,
Pan don bet quer mechant da zont d'ho offanci.

Ar Pap.

Ya zur, ma map quer, m'ho pardon a galon,
Hac a ro dec'h ouspen ma benediction,
Hac a meus eur joa vras p'ho coellan distroet,
Rac un aon vras am boa na vizac'h bet collet.

Sant Guillarm.

Ha c'houi, Autro Escop, diguenec'hu ive
E c'houlenoan pardon, palamour da Zoue,
Dimeus an insolanç a meus ive dec'h great
Er Ker deus a Poettou, pa n'ho poa merittet,
Memeus oc'h obliget a enep lezen Doue
Da reï dime arc'hant, quun vras a meus da re.

An Escop.

Deus a greis ma c'halon me deu d'ho pardonni
Hac a bed ar Voerc'hes da zont d'ho protegi,
Ha da reï dec'h graço a vezo necesser
Da observi lezen zo groet gant hor Salver.

Sant Guillarm.

Doue d'ho peo deus ar c'hraç din a ret
O tont d'am pardonni, rac ner meriten quet,
Me ho trugareca deus ar vat a ret din,
Rac me meus bet groet dec'h gossa ma illin.

An Escop.

Arabat eo da zen çavet souch er bed-man

Dimeus an affroncho pere a rer dezan,
Ret eo dimp pardonni mar deziromp cavet
Pardon deua ar pec'het hor be bet commettet.

Sant Guillarm.

Demp en anno Doue da gommanç eapari
Darn dimeus ar fauto a meus groet, sivoaa din!
Adieu dec'h, tad Bernard; pedet a vir galon
Doue dre e vadelez da reï din guir bardon.

Sant Bernard.

Ya, gant c'hraç Doue, me a bedo bemde
Ma Salver biniguet vit ma hefet en ĉe,
Ma vo e bolonte donnet d'ho pardonni,
Hac ar c'hraç digantan dec'h da berseveri,
Da ober pinigen deus an droug oc'h eua groet;
Ma vezet rentet dign da voelet an Drindet.

Sant Guillarm.

O Doue eternel, crouer ar firmamant!
O Jesus, map da Vari, c'houi zo oll-puissant!
O Drindet adorapl, tri ferson en Doue!
Me a gret oc'h ho triser memeua calite.
Homan zo din eur c'hraç a meua me rancontret,
Dre c'hraç ar Voerc'hes sacr me a zo pardonnet.
Va ine, sivoas din, a voa et dan ifern,
Paneved Sant Bernard me am bige anquen.
Da henea he clean, ya gant guirionne,
Da Bernard e clean pen-da-ben ma ine.
Me a ïa breman da gavet an den santel,
Pan deo ordrenet din na zalein quet pel,
A zo aont en draouïen, tost hemedi aman;
Pa'n deo din ordrenet ret eo aboïssa,
Rac se, ma oll dud quer, bezet fidel bepret,
Ha goulennet sicour digant roue ar bed.

AR ROUE TURCQ, E SUIT HAC AN DIAOULLO.

Ar Roua Turcq a lavar.

Arrettet, camarad, terrupl e zoc'h chanchet;
En eun dezerr bennac, e credan, e zout bet
Oc'h ober pinigen dimeus da follente.
Ha c'houi oc'h eus breman bollonte couscoude

Da ziffen ho croc'hen ouzin-me adare?

Sant Guillarm.

Chanchet a brepos, nen don muin er sonch-se,
Va speret a lacan da servigi Doue,
Ha non pas er brezel nac en batail ebet;
Quement-se, ma mignon, a zo oll tremenet.
Me a c'houlen pardon diguenec'hu, Sire,
Mar am eus offancet nep pret ho majeste.

Ar Roue Turcq.

Goechal te a rea din da zouja gant estón,
Gant ar zel deua da ben te aponte ma c'halon,
Te voa vaillanta den a voa var an douar,
Un den fal, un tirant, eur geant, eur barbar;
Et out oll da netra, ne c'heus mouin a galon:
Avis a ra guenen memeus out eur poeltron.
Pa voaa ouz ma redec dre ar c'hampagn guechal,
Neuze voas den avoalc'h, hac ouapen un den fal;
Goas evit un diaoul e voaa, tra infernal.

Sant Guillarm.

Me a zn soezet bras pa deuan d'ho coelet
Ho tont da adori an doue idolet,
Pere n'ho deus aiconr nac ive assuranç,
Pere ne ellont quet ho miret deus offanç;
Ha me a gret penos e zeua ep mar un Doue,
Hac a zo crouer dec'h ha quercoulz eo dime,
En deus crouet an oll, an ée hac an douar,
An Ele hac ar Sent, ar steret hac al loär.
Sanchet prest a lezen hac adoret Doue,
Roue er rouanne, zo leun a drugare;
Doue an oll doueo hac an oll idolet,
Ho cridi dar re-ze, sivoaa, e zoc'h daonnet.
Lavaret a ret din oc'h eus nombr doueo,
Mes nan dint netra tout nemet fos idolo:
C'houi a ador doueo pere zo inventet,
Ouzpen lezen Calven, Alcoran, Jupiter,
Ha goude Mahomet, ha Pallas, ha Luter:
Ha darn a zo quen dal a adot serpantet,
Ha darn all a zo ador a bep sort loennet,
Hac un nombr-all a zo ador eur voezen,

Eur c'hoq, eul loe, un taro, eur marc'h hac un igen :
Eur sort-all a ador eur c'hy, eur c'has hac un azen,
Ar re-ze a gredet zo oll doueo,
Allas! ha nan dint quen nemet faus doueo.

Ar Roue Turcq.

Penoz, map ar c'haat, tra excumunguet!
An oll doctrin a zo guenede revinet.
Quitta an doue-ze hep tam difficulte,
Pe me a raïo dit e colli da vue :
Ha lavar din petra eo an doue-ze,
Pe aman var ar plaç me'n bezo da bue.
Chanche prest da lezen ha quitta da Zoue,
Pe me tisco da barlant er guis-ze ouzin-me.

Sant Guillarm.

Me na ran quet a gas dimeus da dourmancho,
Groet evel ma queret ha bezet ma anco,
Ne doujan poan ebet, me gret ferm en Doue;
Ma sicouret breman, Jesus roue an ëe.

Ar Roue.

M'ho pet, leveret din eur veach couscoude
Pe sort sujet oc'h eus da gredi ho Toue?

Sant Guillarm.

Crouer eo dan ëe, dar mor ha dan douar,
Unan an deio-man e posedin e c'hloar,
Ha c'houi a raï ive mar sanchet a vue,
Hac adoret Jesus a zo roue an ëe.

Ar Roue Turcq a ya dan daoulin hac a lar :

Me rent dec'h an armo gant pere e songen
Planta an erezi, hac a zistro a gren,
Hac a c'houlen pardon ouzac'h, Autro ar C'hondt,
Rac inspiret voan bet da reï dec'h un affront.

(En em briatad a reont.)

Ar Roue Turcq a gontinu.

Me ro dec'h va bue, va c'horf ha va mado,
Me c'houlen diguenec'h, Autro ar C'hondt a Poetto,
Pardon a vir galon d'ho peza offancet,
D'ho peza contestet dre lezen Mahomet.

Sant Guillarm.

O Doue, ma crouer! c'houi zo oll-puissant,

C'houi zeu da bardonni ar bec'herrien mechant ;
Reï a ret amzer de d'en em gonvertissa ;
Bras e vec'h offancet quent ma teud da facha.
Discoe a ret, Jesus, dan dud ho madelez,
Ha reï amzer deze da chanch ho goal vuez,
Pa nan deo digoret en ifern d'hen lonca,
Tud fal ha malevres eveld'on hae eman
Rac ni, sivoas demp, a zo bet debordet,
Quer souillet hon ine gant viço diremet,
Bep heur ha pep momet o vlasfemi Doue,
Bepret e offancemp, sivoas, e vajeste.
Me ho pet, tud yaouancq, gant gouir devotion,
Da adori ar sacramant deus a greis ho calon.
Neus na eoz na yaouancq neb lec'h na den savant,
Ne gleont adori bemde ar sacramant.
C'houi tado ha mamo, disquet d'ho pugale,
Custumit-int abret da servigi Doue :
Bera zo tud yaouancq maguet re libertin,
Pere deu aliez da ober eur goal fin.
Goercher glorius Vari, bezet avocades
Ma haïomp dar barados d'ho meuli da james.

Ar Roue.

He bien, va breur, adieu dec'h a Jaran.

Sant Guillarm.

Doue d'ho cunduo d'e barados gantan.

(Sortial a ra.)

AR C'HONDT HAC E DUD, AR PAP, AN ESCOP HAC AR GARDINALET, AR FAUS PAP.

Ar C'hondt a lavar dezan.

Bonjour dec'h, ma mignon, me a meus bet fazïet
Bera lamet ar Pap evel a meus me groet ;
Mez breman me a voar meur-ar virionne,
Pa meus bet an enor da voelet ma Doue
Ebars er sacramant divin deus an auter.
Neuze me bromettas a dra sur d'am salver
E lacagen ar Pap adare var e dron.

Ar Faus Pap.

Autro ne allan quet intent ho question.

En queit a ma chommin er bet-man en bue,
Nen deua Pap all ebet na ne vezo james.
Ar C'henta Cardinal.
Effrontet out meurbet dont da lavaret se,
Te non dout quet capabl da veza er garg-se :
Aboe mout commancet da c'houarn ze, so sclær
Nen deus urn vat ebet ebars en nep cartier.
Ar Pap faus.
Pezos, ine collet, den fal ha milliguet,
Te eo bet ar c'henta en deua ma recevet
Da Pap er Ker-man, ha lamet eguile,
Ha breman e fel dit beza deua e gorte.
Me zo lequet da Pap ha ne quitain quet ;
En espet dec'h me vezo Pap bepret.
Dre eur valiç e fel dec'h ober ze,
Eur c'hrim a gri venjanç ouz an Autro Doue.
Ugen, ar guir Pap.
Ma mignon, me voa ar Pap; nan deut quet da facha,
Rac me nen den quet cos mar doc'h deut dar guer-man,
Rac commandet eo din evel ma voan lequet
Gant Doue dont aree d'am plaç evel bepret.
Ar Pap faus.
Sellet an effrontet, ar c'hoquin didalve,
Penoz e fel dezan ma lemel evel se !
Ganç ta gontadello, dre eur valiç ouzin,
E fel dit dont em plaç evit ober mez din.
Ar C'henta Cardinal.
Eman a zo choazet, ya gant guirionne,
Da veza gouarner ha viquel da Zoue,
Gant ar ceremonio a zo accompliset
Pa va election evit choas ar Papet.
Ar Pap faus.
Hac eur c'hoste oc'h oll : mes evit quement ze
Me ne guitain quet ma offiç couscoude,
Ha me a lavar dec'h penos ne gleyac'h quet
Donnet d'am attaqui evit eur sort sujet.
Ar Guir Pap.
Penoz, hac e fet dec'h chom da Pap evel ze !
C'houi so eur chismatiq, consideret en ze,

E fel dec'h chom da Pap da gol ar gristenès,
Mes Doue a gredan n'er permetto james.

Ar Pap faus.

Hypocrit fal ma zout, gant ta gontadello !
En em den deus ma faç gant ta oll sarmonio.
Terrupl out arrogant gant da valic ouzin,
Envel ouz eur c'hi clan o tont d'am devori.

Ar Guir Pap.

Sallocroas ! ma breur quer, nen deo quet dre venjanç
E fel din bezan ar chef deuz an ilis presant.

Ar Pap faus.

Noc'h eus tam drouc ouzin ! Ya te lavar ze;
Pa'm lemes deus ma stat e lemes ma bue.

Ar Guir Pap.

Ar stat-se zo gleet din herve lezen Doue.

Sant Guillarm.

Ar stat-se, va mignon, nen deo quet gleet dit.
Me meus-i roet dit dre va otorite,
En despet dan ilis, enep lezen Doue.

Ar Pap faus.

Men boa bet pardonnet dec'h ou'h oll pec'hejo,
Ha digoret dec'h an or deus an envo.

Sant Guillarm.

Va mignon, ma c'hredet, james nan de gleet
Reî an absolven ma na ve meritet.
Ar c'hoessour yve, allas ! a ve daonnet
Coulz hac ar penitant, man deve meritet.
Rac se ho supplian, ya a guir galon,
Da zenti c'hoaz ouzin evel eur guir mignon.

Ar Pap faus.

Rac se, gleet eo dec'h donnet d'am respetti,
Ha queuderc'hel bepret, donnet d'am menteni
Ouz ar ganailles fal-ze a deu d'am attaqui,
Ha nen dint en ep guis dign da barlant ouzin.

Sant Guillarm.

Ma mignon, c'hoaz eur voec'h, palamour da Zoue,
En em gonsideret ha chanchet a vue,
Ha goulennet pardon ouz ar Pap veritabl,
Hag e sello ouzac'h evel pa vec'h e map.

Ar Pap faus.
Ne mens quet da ober dimeus e bardonno :
Ma lezet em offiç, me raï deaen grasso.
Sant Guillarm.
Penos ! en oc'h offiç ! c'houi voar ar virlonne,
Me am boa ho croet Pap dre ma otorite.
Ar Pap faus.
Rac se, pa voan leqoet, c'houi gleye yve
Dont bepret d'am diffen ouz ar ganailles-se.
Sant Guillarm
Sallotroas, ma mignon, vit ar vech divezan,
Ma na gueret quittat me raï bo tivisca.
Ar Pap faus.
Ne meus affer a zeu da aont d'am divisca,
Ma nan deut d'am zicour me guitaï ar vro-man.
Sant Guillarm.
Me n'ho tiffennin quet, men lavar dec'h breman,
Entre ma touguin bue me brotejo eman.
Ar Pap faus.
Roet en devns dit arc'hant assuramant,
Abalamour da ze em lemea ar vech-man.
Sant Guillarm.
Obliget on da ze : me am boa en lamet
Er mes dimeus a Pap, rac se e zeo gleet
Dont d'en lacat adare ebars en dignite,
Ha da c'houlen pardon oos an Autro Doue.
Ar Pap faus.
Pa deujoc'h d'am chosa evit Pap a neve,
Avis a re gueneo e voac'h un den Doue.
Sant Guillarm.
Ma c'houi a gleo, Anaclet, na gomzet quen a ze,
Rac me voa revoltet aivoaa enep ar fe.
Ar Pap faus.
Pa voaz quen revoltet, nea poa quen da ober
Nemert continui, ha dont d'am guenderc'hel;
Pa voan me possaaeur dimeus an alc'hoeo,
Me zigorge an or dit pa viges-te maro.
Sant Guillarm.
Eman en ar guir Pap, ba eman a yello;

Rac ae, me hò suppli da serri ho queno.
(Guisca a rer ar guir Pap.)

Sant Guillarm a lavar.

Hé bien, tad santel, me ho pet ar vech-man
Dre ho mizericord da zont d'am pardonnan.

Ugen, ar guir Pap.

Ma map, me ho pardon hac a hedo Doue
Deua a greis ma c'halon m'ho pardonno yve,
Hac a ro dec'h breman en antier absolven,
Gant ar gondition ma refet pinigen.
Er da gavet Bernard, enea zo un den mad
Hac a zeuï d'ho receo evel pa vec'h e map.
An tad Bernard a zo un den santel meurbeï,
A obteno graço dec'h digant an Drindet,
Ma vezo pardonnet dec'h oc'h oll pec'hejo,
Ma n'em voëlimp en ëe goude on trubuillo.

Sant Guillarm.

Me a ya d'er gavet en anno va Doue,
Doue da reï dimp ar c'hraç d'en em goelet en ëe.

Ar Pap.

Ya, gant c'hraç Doue, mar groet guir pinigen
E vezet pardonnet, Doue na c'houlen quen.

Sant Guillarm.

Grin gant c'hraç ma Doue, pa gleffen bout lazet,
Me raï ar hinigen a vo din ordrenet.

Ar Pap.

Adien heta, ma map. Ho pezet quun bemde
Da veza offancet Jeaus, crouer an ëe.

SANT GUILLARM HAC E DUD.

Dem da gavet Bernard breman, ma mignonnet;
Pedet Doue evidon ma vezin pardonnet.

Ar Baron.

Obliget omp da-ze, credet ae asauret,
Ni bedo evidoc'h tri ferson an Drindet,
Ma vezo pardonnet dem-ni hor pec'hejo,
Ma n'em voellomp en ëe goude on oll hoannio.

AR C'HONDT *a lavar da Sant Bernard.*

De bonjour dec'h, ma tad. Cheti ma digaaet

Gant ar Pap veritabl, en deus din ordrenet
Donnet d'ho cavet da receo pinigen
A vo ho madelez breman din da ordren.

Sant Bernard.

Me nan don quet capabl da reï dec'h pinigen
Pini ve convenapl dec'hu en ep moyen,
Rac pa gonsideran quement a pec'hejo
Oc'h eua groet er bed-man, oc'h offanci an Autro,
Ne offen en ep guia reï dec'hu pinigen :
Rac pa ve diffrarnet ha losquet oc'h esquern
Ha douguet evit acoer var an oll croaa incho,
Pa ve torret ho pen ha brizet ho mempro,
C'hoaa ne ve quet avoalc'h pa ve groet quemen-ae,
Da appezi avoalc'h coler an Autro Doue.
Pa ve troc'het bemde diouzoc'h un ezel,
Hac an neubeudigo groet dec'h bemde mervel,
Goudeze daatumet, lequet en un tantat,
Goude gant an avoel donnet tout d'ho goentat,
Dec'h ne ve quet c'hoas groet andurl re,
Evit appezi coler an Autro Doue.
Me lavar davantach, pa vec'h en beo losquet
Evit dont da vervel en eur forn gorret,
C'hoaa ne gaffen quet n'ho pe peur beet
Evit an oll fautto oc'h eus bet commettet.

Sant Guillarm.

Ma zad, me meus esper en madelez Doue,
Hac e vin pardonnet c'hoaz evit quement se;
Rac Mari Madalan, a zo bed pardonnet,
Hac e devoa, aivoas, quercoulz a men pec'het.

Sant Bernard.

Gouir aur a leveret, pec'heres voa ive,
Mes contantet e deveus da justiç un Doue.

Sant Guillarm.

Me a zo quer contant da zont da anduri,
Pa meus bet ar malheur, aivoas, d'en offansi.

Sant Bernard.

Ho crimo zo quer bras ne on pe dre voyen
E teuffen da reï enep aort pinigen.

Sant Guillarm.

braasoc'h eo graç Doue da zont d'am pardonni

Evit nan deo bet oo maliç da zont d'en offanci.

Sant Bernard.

Sur gouir a leveret, me a voar er fat se :
Bras eo ar miseriocord deus an Autro Doue.
Mes justiç Doue a renq bezs peet
Bette an distera diner, an dra-ze zo gleet.
Rac se n'ouffen quet reï dec'h ar binigen,
Ha guelliez a grim oc'h euz bed groet, ma den.
Impossibl e ve din, ya gant guirionne,
Reï dec'h eur binigen da effeci a neze.

Sant Guillarm.

Ho pet true ouzin, me ho pet, ma aad qner;
Sant Per a c'houlennas goech all deus bor Salver
Pet coech dar pec'her pardonnin.
Doue a respontas dezan en eur c'hoarzin :
Quen aliez goech ma c'houlenge pardon,
Pa vezo regrettant deus a grets e galon.
Chetn me en eur stat dispozet d'er c'houlen,
Me a goulen breman diguenec'h pinigen.

Sant Bernard.

Ma map, assuramant true eo ho clevet,
Me gret assuramant e vezet pardonoet.
Pardonnet vezet sur, n'ho pet quet a vorc'het,
Poc'h eus quitet a gren ho pue dehordet.
Rac se, me ho suppli ho pet patiantet,
Ha n'ho pet quet a spont ne vech quet pardonnet.
An Autro Jesus-Christ en deveus lavaret,
En eur leoriq hian en er a ver scrifet
Ar batiantet hac an humilite
Oc'h eus ebars en oc'h adversite,
A hlich muin da Doue evit ar gontantamant er broasperite.
Pa bo coelan dispozet da ober pinigen,
Me ia breman da reï dec'h sclerigen.
Raportet eo penos, en eur leor historio,
E renes er bed-man eveldoc'h, un Autro,
Hac en devoa ive commettet er bed-man
A bep sort pec'hejo, memeus ar re brassan;
(Mes Doue a zo mad, bac en deveus bepret
C'hoant da gonvertissan an dud fal revoltet.)

oogle

Ma teuaz da loja daou capucin d'e dy,
E briet vertuus pa ho goelas arri
Da c'houlen logeis hac antreaet en ty,
A lavaras deze : allaa ! ma mignonnet,
Nen deus quet a voyen e vec'h aman loget.
Ma friet zo un den hac a zo revoltet,
Mar ho caffe aman, sivoaa, e vec'h lazet.
M'bn c'bonduas neuze da dremen an nos-se
En eur c'hraouiq bian evit gortos an de,
Ha pa voa ho coannia hi a vos contriatet,
Ma c'houllas e briet petra voa ar auget.
Ma respontas dezan : ma c'balon zo teuet
Palamour da daou den a zo eman loget;
Emedint aont er c'hraou hac ho divoar scornet.
An digentil pa glevaa a yez prest da vitte,
Non pas, ma intentet, palamour da Zoue,
Mes evit contanti ha plijout d'e friet.
An Itron, p'ho goelas, a voe rejouisset,
Hac en monnet neuze a commanç d'ho zellet
Ma voa an erc'h ar scorn ouz ho divoas sclasset;
Hac en neuze vantan a commanç da voelan,
Ha goude quement-se reï deze da goagnan.
Pa voa debret ho c'hoan, neuze e voent casset
En eur gamp tapisset evit mont da gousquet;
Mes int a lavaras e ny hor boa intantion
Mont da gousquet dar c'hraou gant ho permission,
Rac ni ne gouscomp quet james en goeleou,
Goel ve guenemp monnet var un tam plouz on daou.
Salocroas, emezan, na bermettin quet sê,
Me guerc'ho dec'h aman un tam plouz a goate.
Hac en mont da guerc'hat en eur gonsideri
Bue an daou capucin, goudeze e ini;
Ma crene e c'balon ouz ho c'honsideri
Ar boan hac ar fatiq a deuont da anduri
Var bo c'horfo er bed-man, evit bezan salvet,
Hac en da zonjal er pec'hejo en devoa commettet.
Ma commansaa neuse da voelan a galon,
Ha da goulen pardon ouz roue an evo
Dimeus ar c'brimmo bras en devoa commettet,

Ma ranne e galon gant quun ha gant regret,
Ma aroure ar plouz neuze gant e zaero,
Da veza offancet Jesus-Christ, hon Autro.
Caa eure plouz dar gamp, dan daou gapucin-ze,
Ma c'boulen gant douster digant an tade ze,
Tado, leveret din a men vo pardonnet,
Tregont vla a zo sur me ne meus covesset.
Ma responchont dezan : hac bo pe commettet.
Quellies a bec'het hac a den ao er bed
Pe e greun aabr zo en tro an nodjo,
Pe a ienten so divoannet er prajo,
Mar oc'h eus guir glac'har d'ho beza commettet,
Me a bromet dec'b e vezet pardonnet.
Me gare, emezan, mar be ho polonte,
Ma zad quer, emezan, e teuffac'h d'am c'hoves.
Neuze ar c'habucin a lavaras dezan :
Abara en em govee ret eo examina
Ho consianç er fat, dimeus ar pec'hejo
Oc'h eus bet commettet a enep an Autro.
Hac en mont en e gampr d'en em examina
Var an oll pec'hejo groet gantao er bed-man,
Gant quement a glac'ber d'ho beza commettet
Ma rannaa e gallon ha ma zeo het marvet.
Ar gapucinet paour squia fatiq a voa meurbet,
Ha yea en oraison da bidi an Drindet
Ma vige e bolonte da reï dezan grasso
Da gavet guir bardon dimeus e bec'hejo.
Neuze ar gabucinet e zeuas da gousquet,
Me voeljoat e ine e zirac an Drindet;
Neuze an Diaoullo a zeu deo accuzi.
An den-man emeze nen deus groet nemet oc'h offanci:
E El mad den sicoure a guemeras oeuae,
Hac an tad Seraphin er protajas ive.
An Autro aent Frances e zenas d'en diffen,
Ma fallaa dan Diaoullo dennet preat d'er zurpren.
An Diaoul a zouren dese tout en ho fri
Nen devoa groet netre nemet e servigi.
Hor salver Jesus-Christ dre e vadeiee vras
Ouz an tad Seraphin neuse a c'houlennas:

Petra leveretu : na c'houi, sant Frances ?
Hac i, o lavaret da Jesus : mar be ho polontez
Sant Mikel a boezo, mar plich, e oll euvro,
Quement en deveus groet bars en eur balanso.
Ma lacqa an Diaoul evit bezan poezet
An oll pec'hejo tout en devoa commettet.
Ma commanç ſant Frances neuze en em ouagna.
Allaz ! e œuvro mad, aivoaa, nan dint netra.
Querc'het e voe ar plouz, hac e glac'har poezet,
En antier er balanç m'bo deveua gonezet.
Rac ſe, me ho ſuppli, ſonget en quement-man,
Ha tachet da zonnet bepret d'ho imitta,
Ha me a bromet dec'h e vezet eveltan
Evrus ebars en ĉe en ho heur divezan ;
Rac aliez a voech e quever raportet,
Evit neubeut a dra tud a zo bet ſalvet.
Rac ſe, covesset deus a greïa bo calon
Da veza offancet Jesus, roue an tron.
Et betteq on Ermit a zo aont en draonyen ;
Ene7 a roïo dec'h, assuret, pinigen :
Sulvuin a binigen ontan a c'houlennet,
Neubeutoc'h ho pezo, an dra-ze me bromet.
Adieu hera, ma map, me a bedo Doue
Ma vezet evurus gantan ebars en ĉe.
(Poquet a ra dezan hac e sorti.)

SANT GUILLARM HAC E SUIT *a ya da gavet an Ermit ; squei a ra var en or.*

Ma zad, me ho ſuppli, ma aicouret breman,
Ma aicouret, m'ho pet, d'en em gonvertissan.
An Ermit.
Na piou a zo aze a fel dezan antren ?
Sant Guillarm.
Ar C'hondt deus a Poettou a fel dezan antren,
Ma zad, mar plich guenech, da ober pinigen.
An Ermit.
Nen deuyo quet aman, an dra ze m'er promet,
Un den eo hac a zo bet excumunuguet.

Sant Guillarm.
Bet on ebars en Rom ha me convertisset,
Rac se me ho suppli ma vo din digoret.
An Ermit.
Fachet oc'h ouz ar Pap, lequet guenech un all
A zo eur chismatiq hac a zo un den fal.
Sant Guillarm.
Lamet eo adare ha lequet eguile,
Ma son convertisset a drugare Doue.
An Ermit.
Na fian quet ennoc'h rac un den fal oc'h bet,
Na respectac'h ini, na feumeullen na groeg.
Sant Guillarm.
Achu eo quemen-se, ha me convertisset;
Da c'houlen pinigen diguenec'h e zon deut.
An Ermit.
Un den fal oc'h meurbet a fel dec'h ma zrompla;
Rac se men lavar dec'h fete nan deut aman.
Sant Guillarm.
Ma zad, me lavar dec'h en eur guir pen-da-ben
Penoa on deut aman da c'houlen pinigen.
Sanchet on a vuez : me voar er fat on bet,
Sivoas, ar mechanta a so bet voar ar bed,
Ma zon convertisset breman, na c'heullian muin
Ar sort buez fal a meus groet, aivoas din !
An Ermit.
Het en ho rout, ma deo, me oc'h eneo breman :
C'houi a zo un den fal hac a glasq ma zromplan.
Querzet prest a lesse, aentet ne deuffet quet aman,
Rac se het en ho rout pa laran dec'h breman.
Sant Guillarm.
Ma zad, c'hoas eur vesch me a c'houllen ouzac'h,
Mar be ho madelez accordet din ar c'hraç :
Digoret din ho tor, rac me a zo un den
Hac a so deut aman evit clasq pinigen.
Rac se me bromet dec'h e son convertisset,
A drugare Doue me a zo tout sanchet.
N'ho pet quet a vorc'het evit digueri din.
Allas! ma na zigoret ne on quet petra rin.

An Ermit.
E mout aze c'hoas; me aonge e voas pel :
Coulz e zeo dit paoues evel dont d'am guervel.
Un eston eo goelet un den fal revoltet
O tont da attaqui dorojo an ermittet.
Sant Guillarm.
Va escuzet, ma zad, mar plich guenec'h,
Rac cavet pinigen a fel din diguenec'h.
An Ermit.
True a meus ouzac'h courcoude p'ho clevan.
Sant Guillarm.
En anno Doue, m'ho pet, ma sicouret breman.
An Ermit.
Ma ouffen ne vec'h quet den fal ha revoltet,
Me a zigorfe dec'h ep cavet nep morc'het.
Sant Guillarm.
Nan don quet, m'en assur, rac aanchet on a gren
Hac e zou deut aman evit clasq pinigen.
An Ermit.
Mar deo gouir quement-se breman me zigoro.
Sant Guillarm.
Un dezir braa a meus da vonnet dan evo.
An Ermit.
Ret eo quittat ar bed hec e oll vanite
Ha mont a virviquen da servigi Doue.
Sant Guillarm en eur boquet d'e zud.
Adieu heta, ma zud, me ya en anno Doue:
Pedet ma pardonno Doue ma fec'hejo,
Ma n'em voelfomp en ée goude on trubuillo.
Ar Baron.
Adieu heta, va mest; me a bedo Doue
Hac ar Voerc'hes biniguet pini zo en envo,
Ma vezo be bolonte beza avocades
Dirac Doue he map, en e rouanteles.
Ar c'henta Pach.
Adieu heta, ma mest, quen a vo ar c'henta goelet,
Me bedo evidoc'h noz a de an Drindet,
Ma vezo e bolonte da reï dec'hu graço
Evit caver pardon dimeus ho pec'hejo.

An eil Pach.

Ma mest, assuramant me n'ho quittaïn quet.
Ahoue mon biannic e zon guenec'h maguet;
Me a zalc'ho mat dec'h ha yel guenec'h ive,
Me n'ho quittaïn quet queit a ma vin en bue.

An Ermit.

Salocroaa, ma buguel, ne chommo den aman,
Ha ne antreo den nemertan e hunan.

(*An Ermit a boq da Sant Guillarm.*)

Ma map, ha c'houi en deua dezir da vonnet dan evo?

Sant Guillarm.

Ya, gant c'braç Doue, mar he e bolonte.

An Ermit.

He bien, ma map quer, evit ho pinigen
E roffet oc'h oll mad en antier dar bevien.
Respontet aman din, ha c'houi a raïo ze?
Enez eo pen an en evit plijout da Zoue.

Sant Guillarm.

Ya, me er promet, me a raïo pep tra:
Mea penoz illin-me beva bata er bed-man?

An Ermit.

N'ho pet aon rac netra nemet deus ar pec'het.
Abalamour d'ho c'hoar oc'h eua bet ravisset,
E touguet eur sae run bemde var ho croc'hen.
Abalamour dar muntro ha guen afiez a zen,
E touguet voar ho corf eur c'houria ouarn,
Aze quen a zeuïo Doue d'ho parn.
Palamour dar cher vat, dar guin, dar banquejou,
Divoar hara ha dour bemde c'houi a yuño;
N'bor pezo jamea a guin da eva hirviquen,
Na quic, na nep sort all, na nep banne souben.
Neuze monnet da Rom evit goulen pardon
Digant an tad santel, deua a greis ho calon.
Ya, het da c'houlen pardon digant ar Pap,
Hac en ho recevo evel pa vec'h e map.
He bien, leret din ha c'houi zo resolvet
D'ober ar binigen a meus dec'h ordrenet.

Sant Guillarm.

Ya, gant c'htaç ma Doue, me dalc'ho mad bepret

Da guement ordrenanç oc'h eua din commandet.
An Ermit.
Pedet a vir galon Doue, roue an ê,
Ha n'ho po quet a hoan oc'h ober quemen-se.
Sant Guillarm.
Me na ran quet a gaa evit souffri poannio
Bette ma hin eur voech da voelet an envo.
An Ermit.
Mar gret ho pinigen hezet 'en aaauranç.
Sant Guillarm.
Grin mār plich d'am Doue reï din e azistanç.
An Ermit.
Deut guenen, ma mignon, ha me raī ho guisca,
Pa zoc'h en em rentet criminal ar voech-man.
Sant Guillarm, dindan un habit a binigen.
Chetu aman eur c'hriminal en deveua merittet
Pan dige cant bue ho beza oll collet.
Daouest ha me a vezo pardonnet en ê,
Rac ne merittan quet pardon digant Doue :
Bonheur din mar gallan ober ma finigen.
Jeaus, map da Zoue, deut bepret d'am zouten
Evit ma frotegi ha donnet d'am diffen
Ouz an droug sperejo, mar deuont d'am zurpren.
Ha c'houi, goerc'hes Vari, zo rouannes an tron,
Quemerret ma ine en ho protection,
Evit man ho ar c'hraç evit perseveri
D'ober ar hinigen a zo ordrenet din.
Me ya breman da Rom dimeus a gālon vad,
Evit goulen pardon humblamant ouz ar Pap.
Me a meus un aon vraa ho fonnet dirazan,
Quelfiez a affront a meua rentet dezan.
Na dal quet rezonni, ret eo dime monnet,
Rac dre ma finigen e zeo din ordrenet.

AR PAP HAC AR GARDINALET.

Sant Guillarm a lavar.
Bon jour dec'h, tud aantel, chetu me deut erre
Da c'houlen diguenec'h pardon ha trugare :
An Ermit en daus bet roet din pinigen,

Am zigas ho pete da gaout a absolven.

Ar Pap.

Ma map, credet assur me n'ho absolvin quet
Palamour dar c'hrimo oc'h eue groet em andret.
Het hetteq an Ermit zo en Jerusalem ;
Enea a roi assur dec'hu an absolven.
Me meus joa em c'halon ma oc'h convertisaet
Balamour doc'h ine, rac ne vijc'h collet :
Rac se ho pezet quun rac beza offancet
Un Doue a zo mat, dign da veza carret.

Sant Guillarm.

Adieu heta, ma zad, me a ya da gavet
An Ermit oc'h eus din breman recommandet.
Ma zad, me ho suppli da bidi em requet
Jesus hac ar Voerc'hes ma vezin pardonnet.

Ar Pap.

Adieu heta, ma map, Doue d'ho conduo,
Ha diouz pep peril hepret d'ho preservo.

SANT GUILLARM B'MUNAN:

Ma, chetu me en antier absolvet,
A drugare Doue en deveus ma c'hrouet.
Ha c'houi, Goerc'hes Vari, bed ma avocadee,
Groet din breman beva ebars en santelles,
Ma vezin cavet dign pa hin deus ar bed-man
Da vonnet dan envo goude ma beur divezan.
Ret eo dio construi eul lochennic aman,
D'oher ma finigen ebars er plassic-man.
Ma Doue, ma c'hrouer, me ho pet ar vech-man,
M'ho suppli hac ho pet da zont d'am azista.
Groet din, me ho suppli, condui ma bue
Ha mervel en ho graç pa vo ho polonte,
Ha goude quement-se ma vezio recevet
Ebars er barrados, en palez an Drindet.
Me ya da repozi en anno ma Doue,
Me a recommand dec'h ma c'horf ha ma ine :
Quemeret ac'hanon en ho protection,
Va miret deus Satan hac e dentation.
Ha c'houi, Goerc'hes Vari, mam deus ar santezes,

Ho pet bepret true ouz ho serviger quez;
Rac se me ho suppli da zont d'am assista
A enep an diaoul, mar fel are dezan
Gant tantationno donnet d'am suffocan.
Oll sent ha sentezet dimaus ar barrados,
Bezet avocades evidon deia ha noz
Ebers er barrados, dirac Doue an ted.
Ma sicouret breman, me ho pet, ma el mad.
Alliez gant an disoul, gant ar c'hiq hac ar bed,
Allas! bette breman, me zo en em gollet,
Ha rac se, ma Doue, ho pet ouzin true,
Dre ho misericord reit diu pardon ive,
Reit din grasso necesser evit gallout bevan
Herve au ordrenauç oc'h eus groet er bed-man,
Ma c'hillin eur veach mont en êe d'ho guelet
Evel oc'h heritour, p'oc'h eus bet ma frenet,
Dre verit ar maro oc'h eus bet andutet.
En anno ma Doue me a ya da gousquet,
Me a recommand dec'h ma c'horf ha ma ine,
Sant Mikel, ma el mad, ma sicouret ive.

DAOU DIAOUL.

Ar c'henta a lavar.

Chetu ni revinet er voech-man gant eman,
Ma na ellomp e gas dimeus ar c'hartier-man.
Nen deus quet a gaa, mar er c'havan cousquet,
Men talveo dezan, rac m'er graï glac'haret.
Ampech a ra ouzimp n'hor bezo muin netra
Rac beza zo tud sot hac a gredo dezan.
Ya, credet vezo palamour ma zeo bet
Un den var an douar quen terrupl revoltet.

An Eil Diaoul.

Gouir sur a leverez, ret vezo dimp breman
Ober moyen den cas dimeus ar c'hartier-man.
Demp breman da ease e gavet,
Mar guellomp ober ze e vomp rejouisset.

Ar C'henta Diaoul.

Gouir sur a leveret, ma c'hallemp c'hoss ontan
E lacat da bec'hi, neuze ni ve contant :

Ni a dorse e geug hac en precipite
En creis puns an ifern, asuret omp e se.

An Eil Diaoul.

Ze eo dimp da ober,, rac se breman demnì
Gant tentationno bemde d'en tourmanti.
Demp breman da ober cutuno ha luc'het:
Ni raï dezan créna hac e vezo spontet,
Ha pa vezo spontet groet dezan tourmancho,
Mar deu er mes an ty neuze ni en attrappo.

Ar C'henta Diaoul.

Demp prest da ober ze, ni a raïo dezan
Quen n'or bezo gallet dont a ben anezan,

Sans Guillarm.

Ma Doue, ma c'hrouer, me ho pet ar vech-man
Dre ho misericord da sont d'am ezistan
A enep an droug aperet a fel erre dezan
Donnet da ober din quittat deus ar plas-man.
Ha c'hout, goerc'hes Vari, mam dan Autro Doue
Me a recommaod dec'h ma c'horf e mà ine
Goulennet din er c'hrac digant ho map breman
Man bezo asistenç ha sicour diganean,
Ha pardon deua ar c'hrimmo a meus groet er bet-man,
A voellan o c'houlen bepret justiç ontan.
Goulennet din poannin er bed-man digaotan,
Da bea ar fotto a meus groet er bed-man,
Ha lemel ao borol am c'hrimmo commettet,
A voelan o c'houlen justiç ontan bepret.
Rac ae me ho suppli da gaout ar vadelez
Da zoot da azista breman eur pec'her quez.
Reit din eur merq bemac da c'hout penoz e zeo
Roet dio ar pardon deus ma oll pec'hejo;
Ha me a zo contant bepret da anduri
Quement sort tourmancho a vezo roet din.

An El Raphael.

Or sa, en em gonsolet breman a vir gelon,
Rac contantet oc'h eua Doue, roue an tron.
Bet oc'h eua gouir bardon dimeus ho pec'hejo,
Asuret oc'h da vonnet un de das barradoa.

Rac se bezet contant bepret da anduri
Er bed-man poan ha fatiq, abars ma hefet di.

Sant Guillarm.

Ma Doue, ma c'hrouer, me ho trugareca
D'am beza bizittet hac assistet breman,
Gant un el deus an ée, rac me ne voan quet dign
E seujac'h d'am ziffen oua ar aperet malin.

An El Gabriel.

Ne bon, ni a zeuio bepret d'ho coaranti
Diouz an diaoullo, mar deuont d'ho tenti.
Rac ae me ho suppli da zonjal en Doue,
Ma vezet evurus er barados goude.

Sant Guillarm.

Moez divin deus a beura an eternel,
Me ho trugareca aman, Speret santel,
D'am beza bizittet breman gant an elle,
Dre ho misericord, oua ma necessite.
Ha c'houi, ma el mad, zo guir cannat Doue;
Me recommand dec'h ma c'horf ha ma ine,
Ma henoret bepret deus ho compagnunez,
Ma voelin ma Doue gant ar sent assambles.

DAOU DIAOUL.

Ar c'hentſ Diaoul a lâvar.

Diaoul! chetu ni revinet ar voech-man,
Pa na ellomp mui dont a ben a eman.
Evit quement tourmant on deus bet-groet dezan
Non deus james galiet e gas deus an ty-man.

An eil Diaoul

Ret eo dimp c'heas eur voech donnet d'en incitta,
Dre dentationno donnet da drec'hi varnezan.
Dimeua eur feumeulen ar form a guemerin,
Neuze e c'hin d'e dy evit dont d'en tenti.

AN DIAOUL *dindan form eur Plac'h yaouancq.*

Ma zad, me ho suppli da zigueri ho tor
Da eur groadures zo o c'houlen digor.

Sant Guillarm.

Na piou a zo aze ha fèl dezan antren?

En ty-man ne antre enep sort feumeulen.

Ar Plac'h.

Me so eur plac'h honnest a zo en em gollet,
Ho clas monnet d'ar guer oo aman en em gavet.

Sant Guillarm.

Het a lesse, ma merc'h, ne deuffet quet aman.
Nen deo quet oc'h affer antren bars an ty-man.

Ar Plac'h.

Me so eur plac'h honnest a zo a zy-a-bel,
Evit clevet guenec'h comzo spirituel.

Sant Guillarm.

Varc'hoas, marqueret, en em gavet aman,
Certen evit fenos ne seuï den en ty-man.

Ar Plac'h.

Ho pet true ouzin; me zo eur feumelen
A zo abandonnet, mar plich-reit din quelen.

Sant Guillarm.

Dangerus e ve din c'houi da antren aman,
An Diaoul zo bemde ho clasq dont d'em zromplan.

Ar Plac'h.

Me na mena quet, ma zad, a goal intantion,
Me dremeno an nos oc'h ober oræson.

Sant Guillarm.

Antrezet heta, ma merc'h, en auno da Zoue,
C'houi yelin en oc'h hent varc'hoas ar beure.

Ar Plac'h.

Ho servigeres, Autro, ar voech man nan de quet
An noz quenta ma meus bet en henor d'ho coelet.

Sant Guillarm.

Ne meus quet a vemoar ebars en ep cartier
En be bet an henor d'ho coelet-tu, ma merc'h quer.

Ar Plac'h.

Me a meus bet ar c'hrac alliez d'ho coelet,
Ahed am boa en sonch d'ho cavet da pried.

Sant Guillarm.

Biscoas me na meus bed ar sonch a quemen-se,
Rac se, me ho suppli, ne gomzet quet a ze.

Ar Plac'h.

Partout e c'hallan comz, rac me a so savet

Dimeus a voad huel, evit ma intenter.
Sant Guillarm.
E be sort nation e zoc'hu bet savet?
Ar Plac'h.
Me zo merc'h d'eur Roue, pa fel dec'h clevet.
Sant Guillarm.
Penos, merc'h d'eur Roue!
Ar Plac'h.
Ya, merc'h da eur Roue,
Unan ar re vrassan a guement a gaffet.
Sant Guillarm.
Penos oc'hu deut aman? Leretu dime ze.
Ar Plac'h.
Ma zad, me zo pel zo o vale dre ar hed,
O clasq cavet an heur da c'halout ho coelet.
Sant Guillarm.
Evit petare aujet oc'hu deut d'am goelet?
Ar Plac'h.
Me zo deut d'ho pidi da vezan ma friet.
Sant Guillarm.
Salocroas, deua a ze am escuzet, feumeulen,
Entre m'am beso bue me chommo evellen.
Ar Plac'h.
Mar deut d'am refuzi c'houi a pezo anquen.
Ma zad en laraa din pa zon hed partiet:
Ar re ho refuzo en em gavo soazet.
Sant Guillarm.
Me na ran caz a ze, ma c'hridi a ellet,
Birviquen na guittan an habit a voelet.
Ar Plac'h.
Goel ve dec'h ma c'havet en noz oua ho coste,
Evit chom er bed-man ouarnet evel se.
Sant Guillarm.
Ret e zeo din beza er form-man em goele,
Rac dre ma finigen e zeo din ordrenet.
Ar Plac'h.
Achu eo ho pinigen, assuret oc'h a ze,
Deut d'am c'heurengi hac e vezet Roue.

Sant Guillarm.

Biquen na ria an dra-ze, me a chommo aman.

Ar Plac'h.

Ret eo din donnet da jouiasan
Eur veach ac'hanoc'h, quemen a m'ho caran.

Sant Guillarm.

Ma Jesus, ma sicouret breman,
Rac hep oc'h nan don netra :
Ma prezervet adare da goezan,
Groet din ar c'hraç da drec'hi an dentation-man.
Ha c'houi Goerc'hes Vari, mam ar guir burete,
Me a recommand dec'h ma c'horf ha ma ine,
Hac ho pet d'am ziffen ouz an dentation
En deus din digasset an Diaoul diffeson.
Rac se, tra infernal, en em den a lesse;
Ne rea nemed col poan gant graç ma Doue.
Ma Doue, ma c'hrouer, me ho trugareca
D'am beza prezervet ha delivret breman;
Rac se, me ho suppli d'am assista bepret
En pep occasion, rac na veo surmontet.

AN DIAOULO ASSAMBLES.

Ar c'henta Diaoul a lar.

Me a zonge din c'hoari mad ma roll,
Mes me a voel er fat n'on quet evit e goll.
Ret e vo da un all don en pen anezan,
Rac evel ma voelea me ne meua groet netra.
Me am boa quemeret ar form a feumeulen,
Me songe dre ennon er gonnit pen-da-ben,
Ma zon bed repouset ha gonnezet gantan,
Evidon en ep guis nan don quet evittao.

An *eil Diaoul.*

Me a ya d'er c'havet ha d'en tenti ive,
Mar gallan en zigaa er mes deus ac'hane.
Men digasao et mea voar digare laret,
E assieger Poetrou, e renquer e gavet.

AN DIAOUL *a lar da Sant Guillarm.*

De bonjour dec'h, Autro, me zo deut d'ho cavet—

Evit lavaret dec'h un dra na ouzoc'h quet.
Un arme zo arru evit assiegi
Ar guer deus a Poettou, ma na retornet dy.

Sant Guillarm.

Perac nen didi quet evit en em diffen,
Nen deo quet quer facil donnet d'e surpren.

An Diaoul.

Habitantet ker nan dint quet evitte;
Me ro dec'h un avis, het da sicour ane.

Sant Guillarm.

Ma ve an traou-man tout divar ma zro lamet
Ha rentet dio armo, ha ma ven me guisquet,
Me a rage lemel ar sieg divar ker.

An Diaoul

Me a zo deut guenen tout ar pez a renquer:
Marquerer dont guenen e savatefet ker.

Sant Guillarm.

Ya, me oc'h c'heullio, ma dibrenet breman
Ha roet din armo.

(An Diaoul a ouisq ar Sant, hac a ro dezan armo: daou El a apparis.)

An El Gabriel a lavar da Sant Guillarm.

Guillarm, chomet aze, c'houi ho poa promettet
Da Doue e chomzac'h en e servich bepret.

Sant Guillarm.

Ret eo din mont gantan evit diffen ma c'her.

An El Raphael.

Na zentet quet ontan, enes zo un trompler.

Sant Guillarm, ha collet gantan ar goelet.

O Doue, ma c'hrouer, me a c'houlen pardon
Deus ma infirmite, deus a greïs ma c'halon,
D'ho peza offancet ha quittet ar plaç-man,
Ha promettet guenen chom hirviquen ennan.
Te zo eur malevrus d'am beza debauchet,
Me a gret em c'halon e zout an drouc speret.
Rac se, ma Doue, ho pet ouzin true,
Dre ho mizericord sicouret eur paour quez.
Chetu me en eur stad ne on pelec'h monnet,
Me zo rentet dal poc'h gant an Diaoul milliguet.

Reit din c'hoas, ma Doue, ar c'hraç d'en em rentan
Er plaç ma voan et evit ho servijan,
Ha me bromet dec'h e salc'ho birviquen,
Hep quittat en ep guis, da ober pinigen.

An El Gabriel.

Petra ma voelettu, Guillarmic, evel-se?
C'houi ho poa promettet chom birviquen aze.

Sant Guillarm, hac en dall.

Me zo un ermit quez a voa er forest-man,
Ma zeo deut an Diaoul aben sur d'am zromplan.
Dont a eure d'am zi, ha reï din da gridi
E voa deut un arme evit assiegi
Ar ker deus a Poettou, pehini a zo din.
Neuze e songis monnet gant ar aperet malin,
Evit c'hoas dre gombat ho lemel ac'haoe,
O c'has quit en ho zro, repouasi ho arme.
Doue en deus miret ouzin nan dagen quet,
Ha lamas diguenen er plaç-man ar goelet.

An El Raphael.

En eur guittat bo ty e rezoc'h pec'het braz,
C'houi bo poa promettet e chomjac'h en ho plaç.

Sant Guillarm.

Ya assuramant, me beno an dra-ze,
Promettet am boa het e chomjen er plaç-se.
Ma ve ho madelez ma c'has are dezan,
Bette fin ma bue me a chomfe ennan.

An El Gabriel.

Deut guenem-ni are, ni ho rento aze,
Er plaç elec'h ma voac'h ho servigi Doue.

Sant Guillarm.

Moez divin deus an êe, cannat an eternel!
Me ho trugareca aman, speret santel,
D'am heza hizittet p'am hoa necessite,
Mé a recommand dec'h ma c'horf ha ma ine.

(An Elez a ya en ho rout.)

Ar c'henta Diaoul a lar.

Chetu ni revinet, ne ellomp quet ontan,
Evit quement on deus groet nan domp quet evittan.

An eil Diaoul.

Demp-ni oll c'hoas dezan, pa nan da ac'hane;
Ret eo dimp er pilat, ma collo é bue.

Ar c'henta Diaoul a lar dar Sant.

Penos, ma mignon quer, nen doc'h quet inspiret
Da guittat ar plaç-man, pan boa dec'h lavaret?
Dalet prest da gommanç peamant evit te.
Darc'ho adreus ar pen m'hor bezo e vue.

(Pilat a reont ar Sant hac e leront.)

Torromp e izili, torromp e ziscouarn,
Rentomp-an en eur stat ma vo fin anezan.

An eil Diaoul

Nan don quet evittan, sur ne on petra ran;
Eman zo den avoalc'h pan deo deut d'am scuizan.
Mil malediction da goueo voar da dro,
Mes carre en iffern evit dont d'ho peo !

Ar c'henta Diaoul.

An tan foeltr deus an êe da goeo var da ben,
Pa na ellomp-ni quet dont ac'hanout a ben.

AR SANT E HUNAN *coet d'an douar.*

Ma Doue, ma c'hrouer, me ho pet ar vech-man;
Sellet ar miserabl en petare stat e man.
Jesus-Christ, ma salver, me ho pet d'am diffen,
Rac ho clasq ma lazan man ma adversourrien,
Ho clasq terri ma fen; me a zo diapennet.
Me ho pet, ma Doue, ma sicouret bepret,
Reit din, mar plich guenec'h, eur gonsolation
Deus ho peurs deus an êe, da souten ma c'halon.
Ha c'houi, goerc'hes Vari, mam deua ar burette,
Obtenet din ar c'hraç da recour ma ine.

AR VOERC'HES GANT DAOU EL.

Ar Voerc'hes a lar.

Petra rettu aze oc'hunan evel se?
Ha clan en em guevet ma chommettu aze?
Meurbet ho cavan trist ha meurbet affliget,
Rac se discleriet din petra eo ar suget.

Sant Guillarm.

Me a zo eur panur quez hac a zo affliget,
Oc'h ober pinigen am forto tremenet.

Ar Voarc'has.

Petra oc'heua-su groet, ma map, moc'h evel se
Oc'h ober pinigen en eur c'hoat evel se?
Me hn quev affliget he meurbet desolet,
Me e gret oc'h eus bet eur binigen calet.

Sant Guillarm.

Merittet mad em boa, m'er promet dec'h aaaur,
Mar en devoa blacoas merittet crouadur.

Ar Voarc'hes.

Ha c'houi a zo contant da souffri evel se,
Quen a vezo contant ar justiç a Zoue,
Ar poannio a andur ar pec'her er bed-man?
Ma na ve quet contant na dal dezan netra.

Sant Guillarm.

Me a souffro joaüs balemour d'am Doue
Quement poan ha fetiq e arruo guenen.

Ar Voerc'has.

Rac ae bezet fidel da servigi Doue,
Hac en eum voelfet en êe saaemblea guene.
C'houi a zo pardonnet, me oc'h aasur a-zê,
C'houi nc'h eus disarmet justiç un Doue.
Rac se, ma map Guillarm, ho pet patiantet,
Ha n'ho pet quet a regret dar poannio a souffret.
Ouz ho quelet affliget me zo deut eus an êe
Evit ho conzoli : me a zn mam Doue,
Hac oc'h aasur ive e vezet curunet
En meaq en oll Ellez, ar Sent ha Sentezet.
Ya, ma map Guillarm, aevet deus a lease,
Het adare d'ho plac evit pedi Doue.

Sant Guillarm.

Goerc'hea, mam da Zoue, me ho trugareca
D'am beza bizittet hac asistet breman.
Pa meus bet an henor hac ar c'hraç d'ho coelet,
Chetu me evurus hac ouspen contentet.
Ma c'horf a zo groet yac'h, a drugare Doue,
Gant ar Voerc'hea Vari zo rouannea en êe,

Ar Voerc'hes.

Adieu heta, ma map, en em aicouret bepret :
C'houi a vezo evrus en palez an Drindet,
Ha quemeret courach bac en em gonsolet,
Pa ho pezo affer me deuyo d'ho coelet,
Evit ho coellat mar bezet maltrettet.

SANT GUILLARM E HUNAN.

Contant eo ma aperet : omman zo din eur c'hraç
Digant rouannes an êe hac an douar.
Dont a ran da zonjal petra dalie dime
Beza C'hondt en Poettou ha Duc da Quitaine :
Evit quemen-se tont ne c'honnesen netra.
Me ra muin a estim dimeua ma atat breman,
Me meus muin a blijadur ho vevan er guis-man
Evit n'am boe biscoas gant grandeurio as bed-man.
Allas ! ha ma hine a voa precipitet
En creïa puna an ifern, palamour d'e fec'het.
He hien, ma ine, deus da zonjal en êe,
Hac andur da boannio palamour da Zoue
En deus bet evidout er bed-man anduret,
Bettec scuillan e goad da brena da pec'het.
Lavaret a rer din e souffran poannio bras,
Mes pa zonjan ive er jos hac er c'hraç
A recevan bemde, neuze e lavaran :
Ne meus quet anduret c'hoaz netra er bed-man.
Souffr hets, ma ine, palamour da Doue,
Ar poannio a roï dit herve e bolonte;
Souffr gant patiantet bette fin da vue,
Ma c'hilli mont eur voech d'e meuli da james.

DAOU EL A ANTRE.

An El Gabriel a lavar.

Deut d'en em gonsoli, ma mignon bras Guillarm,
Achuet eo dija ho pinigen.
Curunet e vezet souden ebars en êe,
Ebars er barados, en mesq an oll Ele.

An El Raphael.

Deut d'en em dispozi da tenta ec'h ine;

Breman en em rentet entre daouarn Doue.
E zoc'h prest da vonnet da guemeret partach
Dimeus ar baradoz a zo oc'h heritach.

Sant Guillarm

Biniguet vezo an heur me zo prest da vonnet
Da voëlet ma Jesus hac e mam biniguet !
Me ho trugarecâ, eil ferson an Drindet :
Arro eo ta an heur ma hin me d'ho coelet !
Guenec'h e zon reotet, breman ze zo patant,
Voar ma innimiet me a zo triomphant.
Panoz e renti-me grasso dec'h, ma Doue,
Deus ar merco certen dimeus ho carante
En andret eur paour ques a so ho serviger,
Ho tont d'en azista ebars en pep amzer :
Ma garra evidoc'h coll mil goech ma bue,
Pa dostao deus ma fin ho pet ourin true :
Me ho trugarecâ hac a raïo hepret
Dimeus ar c'hraço bras oc'h eus groet em andret.
Rac se, ma Doue, me a c'houlen pardon
Dimeus ma fec'hejo, deus a greis ma c'halon,
Pere a meus, sivoas ! aliez commettat.
Me a c'hòulen pardon, ya, gant guir regret
D'ho peza, ma Jesus, quellies offancet.
Ha c'hoüi, Goerc'hes Vari, bezet avocades
Eo êe dirac ho map evit eur pec'her ques.
Rac se, me ho suppli, recevet ma ine
Evit a breaanti en êe dirac Doue.

FIN.

BRITISH MUSEUM 21JY74

Digitized by Google

Digitized by Google

by Google

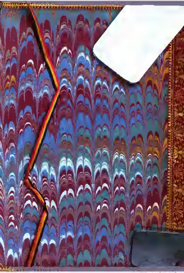

Digitized by Google